

UCHWAŁA NR XXIII/453/16

RADY MIASTA KATOWICE

z dnia 6 kwietnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach
za 2015 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwala:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach za 2015 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miasta
Katowice

Krystyna Siejna

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W KATOWICACH
ZA 2015 ROK**

SPIS TREŚCI:

WSTĘP.....	6
ZASADY OGÓLNE.....	7
I. INFORMACJE OGÓLNE.....	8
II. POMOC ŚRODOWISKOWA.....	14
2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów.....	14
2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej.....	14
2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych.....	15
2.3 Pomoc materialna.....	16
2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń.....	16
2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc.....	17
2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych.....	18
2.5 Porady prawne.....	19
2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD i Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 – Programu 2014 i Podprogramu 2015 (FEAD).....	19
2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	20
III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ.....	21
3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej.....	21
3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.....	21
3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. 2015 r. poz. 2164).....	21
3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych.....	24
3.4.1 Wolontariat.....	24
3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	24
3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka.....	25
3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	25
IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ.....	26
4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.....	27
4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne.....	27
4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych.....	31
4.1.4 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych.....	32
4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne.....	33
4.2.1 Rodziny zastępcze.....	33
4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie.....	35
4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne.....	36
4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze.....	36
4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną.....	37
4.4 Pomoc dla dzieci.....	37
4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2015” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną. - szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.....	39
4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	39
V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI.....	41
5.1 Praca socjalna.....	42
5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	42
5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej.....	43
5.4 Mieszkanie chronione.....	44
5.5 Domy pomocy społecznej.....	45
5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2015.....	46
5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	47
VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM.....	49
6.1 Praca socjalna.....	50
6.2 Poradnictwo specjalistyczne.....	50
6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne).....	51
6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgnacyjne).....	51
6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy.....	51
6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność.....	52
6.7 Inne działania.....	53

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM	54
7.1 Sekcja ds. Bezdomnych	55
7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych	55
7.2.1 Ogrzewalnie i Schronisko	55
7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej	56
7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne	57
7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2015.”	57
7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność	57
VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	59
8.1 Rehabilitacja zawodowa	60
8.2 Rehabilitacja społeczna	60
8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”	61
8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	62
8.5 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności	63
8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność	64
IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE	66
9.1 Praca socjalna	67
9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS	67
9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”	68
9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej	68
9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy	69
9.6. Inne działania:	70
9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.	70
X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA	71
10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne	72
10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy	73
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność	74
XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ	76
11.1 Konsultanci ds. uzależnień	77
11.2 Inne zadania	78
XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY	78
12.1 Świadczenia rodzinne	78
12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych	79
12.3 Fundusz alimentacyjny	79
XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH	80
XIV. DODATKI MIESZKANIOWE	80
14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe	80
14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność	81
XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY	81
XVI. PROMOCJA OŚRODKA	81
16.1 Konferencje	81
16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami	84
16.3 Nagrody, wyróżnienia	84
16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego	84
XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA	85
17.1 Szkolenia indywidualne	85
17.2 Szkolenia grupowe	85
17.3 Zespoły Konsultacyjne	85
17.4 Konsultacje indywidualne	86
17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje	86
17.6 Superwizje indywidualne i grupowe	86
17.7 Wizyty studyjne	86
17.8 Biblioteka	87
XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA	87

18.1 Projekty realizowane w 2015 roku (źródła finansowania)	87
18.2 Projekt systemowy „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki	88
18.3 Projekt systemowy „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	90
18.4 Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej”	91
18.5 Program dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie	91
18.6 Romowie Polacy do dialogu i współpracy	91
18.7 Asystent rodziny	91
18.8 Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	92
18.9 Inne pozyskane środki ze źródeł zewnętrznych	92
18.10 Projekty do realizacji w formule ZIT	92
18.11 Inne działania Ośrodka w ramach Perspektywy 14+	93
18.12 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym	93
ZAKOŃCZENIE	95
ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE	96
ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA	97
ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2015 ROKU	98
ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2016	99

WYJAŚNIENIA SKRÓTÓW UŻYTYCH W SPRAWOZDANIU

SBD – Sekcja ds. Bezdomnych
CPS – Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii
CAM – Młodzieżowe Centrum Animacji
CRS – Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi
DDPS – Dzienny Dom Pomocy Społecznej
DN – Dom Noclegowy
DPS – Dom Pomocy Społecznej
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
FEAD - Fundusz Europejskiej Pomocy Najbardziej Potrzebującym
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IT - technologia informacyjna (ang. information technology IT)
KIS – Klub Integracji Społecznej
KZGM – Komunalny Zakład Gospodarki Mieszkaniowej
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
MCh – Mieszkanie Chronione
MEN – Ministerstwo Edukacji Narodowej
MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MRPiPS – Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
NZOZ- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OHP – Ochotniczy Hufiec Pracy
OIK – Ośrodek Interwencji Kryzysowej
OW – Ośrodek Wsparcia
ON- Osoby Niepełnosprawne
PAL-M -Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”
PCAL – Program Centrum Aktywności Lokalnej
PCK – Polski Czerwony Krzyż
PION – Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”
GiCAL – Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej
PEAD - Europejski Program Pomocy Żywnościowej
PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
ŚDS – Środowiskowy Dom Samopomocy
TPPS – Terenowy Punkt Pomocy Społecznej
WPS – Wydział Polityki Społecznej
WTZ – Warsztat Terapii Zajęciowej
ZPDR – Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach przedstawia sprawozdanie ukazujące działania realizowane na przestrzeni 2015 r.

Za nami kolejny rok dynamicznych zmian w pomocy społecznej. Przyniósł on zmiany w kluczowych z punktu widzenia funkcjonowania służb pomocy społecznej aktów prawnych m.in. w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zauważalna była też ewolucja aktów prawa miejscowego – finalizowane m.in. prace, w których aktywnie uczestniczyli pracownicy Ośrodka, nad wprowadzeniem nowych dokumentów strategicznych (Strategia Rozwoju Miasta Katowice, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Lokalny Program Rewitalizacji).

Niezmienne działania Ośrodka nakierowane na wspieranie mieszkańców miasta Katowice wiązały się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców miasta.

Ośrodek nadal skutecznie pozyskiwał środki zewnętrzne na realizację zadań – w efekcie rozbudowując ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowane wsparcie dla osób, rodzin i społeczności lokalnych. Aplikowanie a następnie realizacja projektów związane było z absorpcją środków unijnych (tryb konkursowy, pozakonkursowy), środków MPiPS (obecnie MRPiPS) a w najbliższej przyszłości również w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

Realizacja misji Ośrodka nie byłaby możliwa bez aktywnej polityki miasta, położenia szczególnego nacisku na działania w zakresie rewitalizacji społecznej. Skuteczność i szerokie spektrum działania wiązało się z aktywną współpracą z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), dzięki którym na terenie miasta funkcjonuje rozbudowany system wsparcia dla mieszkańców miasta. Przykładem zaawansowanej współpracy jest realizacja wspólnie z Urzędem Pracy Programu Aktywizacja i Integracja (w tym prowadzenie przez pracowników Ośrodka zajęć grupowych), czy pogłębiona współpraca z Aresztem Śledczym w Katowicach (spotkania edukacyjne pracowników Ośrodka z osobami osadzonymi, wymiana informacji o ofercie obu instytucji nakierowanej na skuteczną readaptację osób osadzonych). Szczególny wymiar miała również współpraca z organizacjami pozarządowymi – związana z realizacją projektów partnerskich przy wykorzystaniu funduszy unijnych (w tym np. z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego).

Miarą skuteczności służb pomocy społecznej jest odpowiednio przygotowana do realizacji zadań kadra – również w tym zakresie Ośrodek podejmował szereg działań, wdrażał rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników Ośrodka a zarazem możliwie najwyższą jakość usług (w tym uruchomił usługę streetworkera, rozbudowywał usługi asystenckie, wykorzystywał zróżnicowaną ofertę poradnictwa specjalistycznego, poszerzał ofertę programów aktywności lokalnej). Pracownicy Ośrodka angażowali się w realizację nowatorskich przedsięwzięć i projektów, dzielili się swymi doświadczeniami z pracownikami z innych miast.

ZASADY OGÓLNE

1. Wsparcie rodziny w prawidłowym funkcjonowaniu

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. Usamodzielnianie rodziny

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz zasobów środowiska. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współudziału w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. Zasada pomocniczości

Pomoc powinna być nakierowana na wykorzystanie zasobów własnych rodziny, na wsparcie osoby w rodzinie, w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, Kościołów, organizacji pozarządowych. Wsparcie instytucjonalne w sytuacji, gdy osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne, staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Formy wsparcia dziennego powinny być wykorzystane przed formami całodobowymi.

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest samodzielną jednostką samorządową, powołaną uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Katowic Nr XIII/82/90 z dnia 28 lutego 1990 roku dla realizacji zadań pomocy społecznej. Ośrodek działa zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (*jednolity tekst Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późniejszymi zmianami*).

Przedmiotem działalności Ośrodka są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (w tym realizacja zadań finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz zadań wykonywanych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności),
- 4) ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 5) ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy Prawo energetyczne,
- 6) ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,
- 7) ustawy o repatriacji,
- 8) ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 9) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 10) ustawy Prawo o ruchu drogowym (karty parkingowe).

Środki na realizację zadań pomocy społecznej pochodzą ze środków budżetu miasta i z dotacji rządowych, a zadania dzieli się odpowiednio na zadania własne i zadania zlecone.

Plan finansowy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach na rok 2015 wynosi:

zadania własne i zlecone	151 988 618,00 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	5 321 638,19 zł
RAZEM:	157 310 256,19 zł

Środki otrzymane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach za IV kwartały 2015 roku wynoszą:

zadania własne i zlecone	146 140 801,86 zł
fundusz celowy PFRON, program pilotażowy „Aktywny Samorząd”	5 321 638,19 zł
RAZEM:	151 462 440,05 zł

W okresie sprawozdawczym MOPS wykorzystał:

	Wykorzystane środki (w zł.)
Zadania własne gminy	84 635 384,54
Zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej	49 155 769,94
Zadania powiatu	11 730 294,97
Zadania realizowane przez powiat z zakresu administracji rządowej	619 352,41
Fundusz celowy PFRON, PROGRAM PILOTAŻOWY Aktywny Samorząd	5 288 019,84
RAZEM:	151 428 821,70

A. ANALIZA ZADANIOWA BUDŻETU MOPS

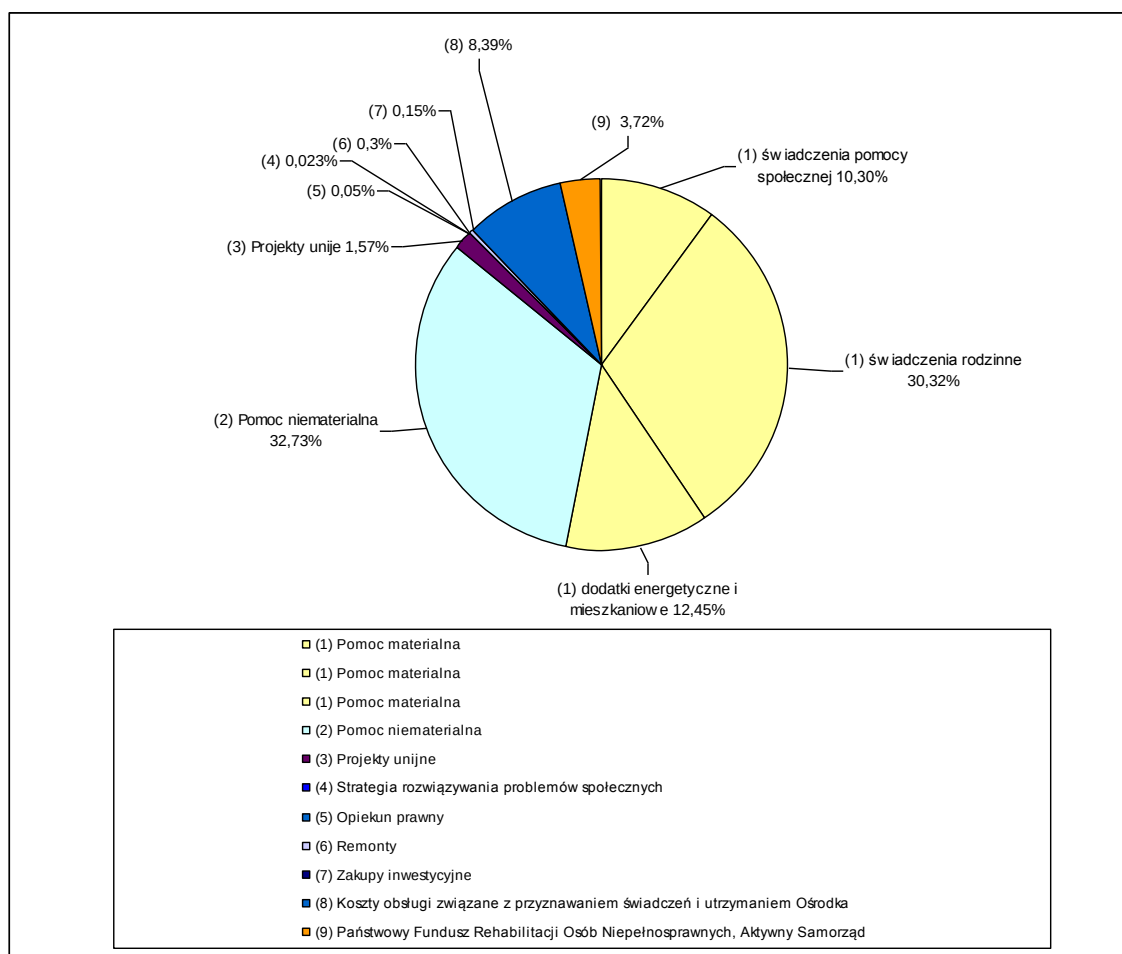
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o dodatkach mieszkaniowych oraz udziela świadczeń finansowanych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ośrodek realizował również pilotażowy program „Aktywny Samorząd” oraz 3 projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Rok 2015 był drugim rokiem realizacji zadań: wydawanie kart parkingowych oraz wypłata dodatków energetycznych.

Wykonanie wydatków w 2015 roku uległo wzrostowi, który wynika w głównej mierze ze wzrostu wydatków w zakresie zadań opieka nad osobami starszymi, wsparcie dla osób niepełnosprawnych, praca socjalna oraz wsparcie rodziny i piecza zastępcza.

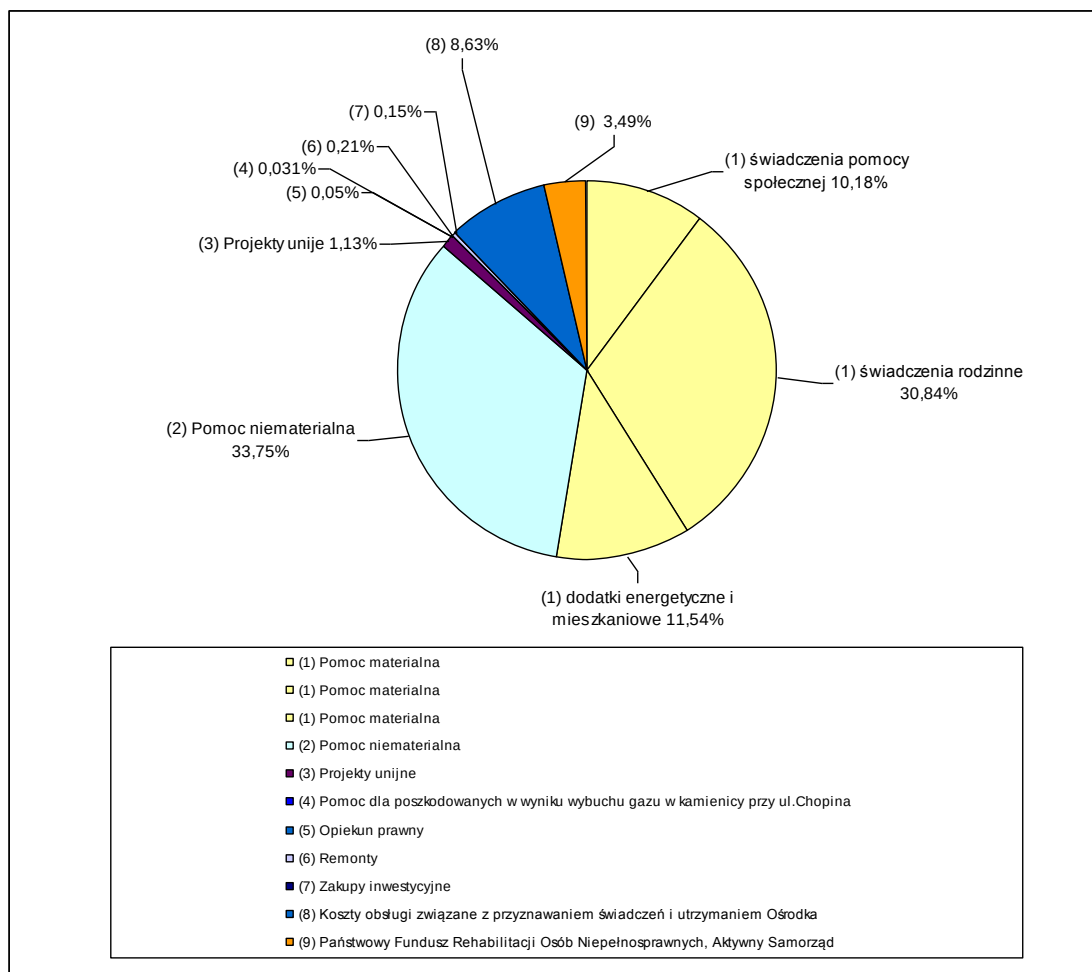
	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Budżet MOPS (łącznie z funduszem celowym PFRON, program pilotażowy AS)	130 303 397	139 666 333	144 690 154	149 455 991	151 428 822
% wzrostu w roku 2015 w stosunku do roku 2011:					16,21 %
% wzrostu w roku 2015 w stosunku do roku 2014:					1,32 %

Porównanie wydatków MOPS w latach 2014-2015

2014

2015

I. POMOC MATERIALNA

1. Świadczenia z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest rozumiane jako wsparcie w prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta, szczególnie, jeśli są one przyznawane w formie warunkowej. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane są w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych.

W 2015 roku pomoc w formie świadczeń dla **7 245** rodzin wyniosła **15 422 799,70 zł**.

2. Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego

W 2015 roku Ośrodek wypłacił dla **14 902** osób następujące świadczenia:

- ⇒ świadczenia rodzinne w kwocie **33 683 351,38 zł**,
- ⇒ składki zdrowotne w kwocie **258 806,12 zł**,
- ⇒ składki emerytalno-rentowe dla podopiecznych w kwocie **1 627 890,14 zł**,
- ⇒ pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w kwocie **35 200,00 zł**,
- ⇒ zasiłki dla opiekunów w kwocie **671 390,00 zł**,

Koszt wypłaconych w 2015 roku świadczeń z funduszu alimentacyjnego wyniósł **10 418 675,24 zł** dla **2 689** dzieci.

3. Dodatki mieszkaniowe

W 2015 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe w kwocie: **16 981 658,12 zł** dla **6 851** rodzin.

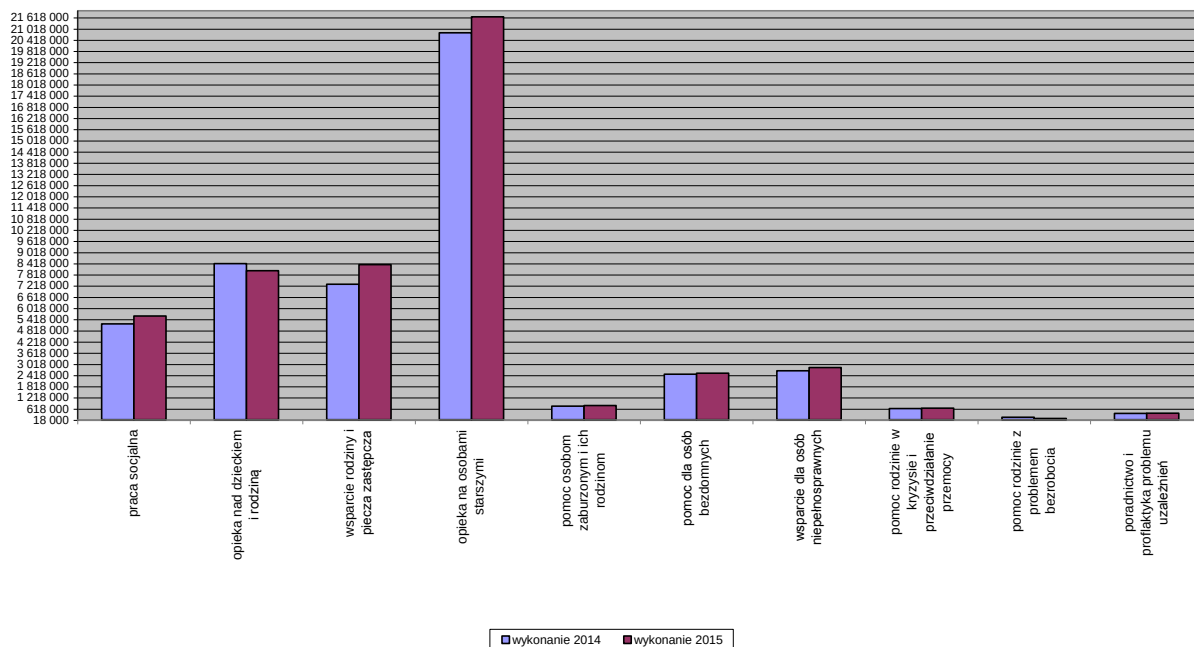
4. Dodatki energetyczne

W 2015 roku wypłacono dodatki energetyczne w kwocie: **496 518,84 zł** dla **3 837** rodzin.

POMOC NIEMATERIALNA

Pomoc niematerialna jest udzielana osobom starszym i niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi, osobom bezdomnym, osobom uzależnionym od alkoholu oraz ofiarom przemocy. Pomoc ta jest realizowana w formie rzeczowej i instytucjonalnej.

Wydatki w latach 2014-2015

Zmiany wielkości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne zadania przedstawiono na powyższym wykresie. W większości zadań zmiany są minimalne. Znaczny wzrost wydatków wystąpił ponownie w zadaniu Opieka nad osobami starszymi. Spowodowane to jest ciągle zwiększającą się liczbą mieszkańców Katowic, za których opłacany jest pobyt w domu pomocy społecznej na terenie innego powiatu, jak również stałym systematycznym wzrostem kosztu utrzymania 1 mieszkańca dps. Zauważalny spadek wydatków również ponownie wystąpił w zadaniu pomoc rodzinie z problemem bezrobocia, co spowodowane jest przejściem większości działań w tym zakresie przez pracowników projektu systemowego.

ZAKRES POMOCY NIEMATERIALNEJ

1. Praca socjalna

Najważniejszym zadaniem w pomocy środowiskowej jest praca socjalna, rozumiana jako działalność zawodowa, skierowana na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi, która jest obowiązkowym zadaniem własnym Miasta, prowadzona przez pracowników socjalnych w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej i Sekcji ds. Bezdomnych przy współudziale Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii oraz innych komórek organizacyjnych MOPS.

Koszt prowadzenia pracy socjalnej, którą objęto 7 182 rodzin wyniósł: **5 621 870,00 zł.**

2. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ pomoc instytucjonalną: Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe prowadzone przez MOPS, których utrzymanie wyniosło **1 908 064,23 zł,**
- ⇒ dofinansowywanie wypoczynku letniego na kwotę **496 583,22 zł,**
- ⇒ dofinansowanie do „zielonej szkoły” na kwotę **30 701,98 zł,**
- ⇒ wyprawki szkolne na kwotę **500,00 zł,**
- ⇒ obiady dla dzieci i młodzieży (w tym: obiady dowożone przez firmy usługowe) na kwotę **4 790 844,82zł,**
- ⇒ dożywianie dodatkowe na kwotę **120 617,10 zł,**

- ⇒ poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży na kwotę **373 162,02 zł**,
 - ⇒ zakup artykułów szkolnych dla uczniów romskich w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020 na kwotę **5 599,30 zł**,
 - ⇒ program wyrównywania szans edukacyjnych – darowizna, wydatki na kwotę **192 586,86 zł**,
 - ⇒ bilety dla dzieci na dojazd do szkoły, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych, na kwotę **9 023,00 zł**,
 - ⇒ projekt socjalny – impreza z okazji dnia dziecka na kwotę **24 000,00 zł**,
 - ⇒ zorganizowanie biwaku dla dzieci i młodzieży dzielnicy Murcki, na kwotę **25 000,00 zł**,
 - ⇒ pozostałe inicjatywy lokalne **73 503,30 zł**.
- Koszt łączny pomocy w 2015 roku wyniósł: **8 050 185,83 zł** dla **4 104** dzieci.

3. Wsparcie rodziny i piecza zastępcza

Pomoc ta jest realizowana poprzez:

- ⇒ świadczenia dla rodzin zastępczych, w wysokości **4 857 046,49 zł**,
- ⇒ potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej na kwotę **2 550,00 zł**,
- ⇒ opłacenie pobytu dziecka w zakładzie pielęgniarstwo-opiekuńczym w kwocie **125 506,80 zł**,
- ⇒ wynagrodzenia i składki dla zawodowych rodzin zastępczych, w kwocie **624 523,48 zł**,
- ⇒ pomoc dla usamodzielniających się wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w wysokości **880 593,15 zł**,
- ⇒ szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz dla rodzin zastępczych już funkcjonujących na kwotę **42 022,46 zł**,
- ⇒ działalność asystentów rodzin, której koszt wyniósł **726 509,30 zł**,
- ⇒ działalność koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej **1 111 987,21 zł**.

Koszt pomocy w 2015 roku wyniósł: **8 370 738,89 zł** dla **571** rodzin.

4. Opieka nad osobami starszymi

Opieka jest prowadzona poprzez następujące działania:

- ⇒ w miejscu zamieszkania:
 - świadczenie usług opiekuńczych i specjalistyczno-opiekuńczych na kwotę **3 223 929,36 zł**,
 - zakup usług świadczonych przez domy pomocy społecznej w kwocie **4 358 483,08 zł**,
 - realizację programów m.in.: grupa wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych: "Radość życia – wszystko mogę" na kwotę **13 326,01 zł**,
 - doposażenie jadalni oraz przyborów do prowadzenia terapii zajęciowej i zajęć rekreacyjnych w Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. Oblatów 24 w ramach środków z rezerwy dla Rad jednostek Pomocniczych Samorządu na kwotę **2 000,00 zł**,
- ⇒ pomoc instytucjonalną:
 - ponoszenie kosztów prowadzenia mieszkań chronionych na kwotę **680 932,03 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów, na kwotę **13 157 319,78 zł**,
 - ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców Katowic w rodzinnych domach pomocy społecznej na kwotę **233 403,33 zł**.

Koszt pomocy dla **3 419** osób starszych w 2015 roku wyniósł: **21 669 393,59 zł**.

5. Pomoc osobom zaburzonym i ich rodzinom

W celu zapewnienia pomocy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- ⇒ zorganizował i sfinansował dla podopiecznych specjalistyczne usługi opiekuńcze na kwotę **41 934,73 zł**,
- ⇒ prowadzi Centrum Rehabilitacji Społecznej świadczące różnego typu usługi dla osób zaburzonych psychicznie, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze polegające na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji – jako wspieranie procesu leczenia oraz pomocy mieszkaniowej oraz poradnictwo specjalistyczne, łącznie na kwotę **743 982,87 zł**,
- ⇒ finansuje posiłki dla podopiecznych środowiskowych domów samopomocy, których koszt wyniósł **25 850,88 zł**.

Koszt pomocy dla **721** osób z zaburzeniami w 2015 roku wyniósł **811 768,48 zł**.

6. Pomoc dla osób bezdomnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ udzielenie schronienia w Domu Noclegowym i filii Domu Noclegowego, których utrzymanie wynosiło **814 438,74 zł**,
- ⇒ pomoc dla bezdomnych kobiet i dzieci w Hotelu Pomocy Społecznej oraz filiach Hotelu Pomocy Społecznej, których utrzymanie wynosiło **952 211,72 zł**,
- ⇒ pomoc w formie pracy socjalnej w Sekcji ds. Bezdomnych, której koszt wyniósł **452 483,85 zł**,
- ⇒ zakup usług noclegowych w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej na kwotę **330 372,00 zł**.

Koszt pomocy dla **780** rodzin bezdomnych w 2015 roku wyniósł **2 549 506,31 zł**.

7. Wsparcie dla osób niepełnosprawnych

Pomoc prowadzona jest poprzez następujące działania:

- ⇒ orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Łączny koszt poniesiony na orzekanie wyniósł **611 743,11 zł**,
- ⇒ realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz w ramach programu pilotażowego „Aktywny Samorząd” wielkość wydatków na świadczenia wyniosła **5 288 019,84 zł**,
- ⇒ zakup usług rehabilitacyjnych w ośrodkach dla niepełnosprawnych dzieci i młodzieży, w kwocie **2 242 930,15 zł**.

Koszt pomocy dla **2 665** osób niepełnosprawnych w 2015 roku wyniósł **8 142 693,10 zł**.

8. Pomoc rodzinie w kryzysie i przeciwdziałanie przemocy

Koszt pomocy dla **961** osób dotkniętych problemem przemocy domowej oraz znajdujących się w innych sytuacjach kryzysowych wyniósł **667 128,51 zł**.

9. Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia

Koszt pomocy **3 116** rodzinom z problemem bezrobocia w 2015 roku wyniósł **117 005,26 zł**.

10. Poradnictwo i profilaktyka problemu uzależnień

Koszt pomocy dla **334** osób z problemem alkoholowym wyniósł **396 531,93 zł**.

11. Opiekun prawny

W bieżącym roku wypłacono **17** opiekunom prawnym łącznie **70 663,76 zł**.

12. Pomoc dla osób poszkodowanych w wyniku wybuchu gazu w kamienicy przy ul. Chopina

Wypłacono pomoc w łącznej kwocie **46 348,00 zł** dla **6** rodzin.

13. Realizacja projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych

Wydatki projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach II” wyniosły **685 005,58 zł** na aktywizację **351** osób w 2015 roku.

Wydatki projektu „Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej” wyniosły **80 800,57 zł**. Projektem objęto **40** osób.

Wydatki projektu systemowego „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” wyniosły **949 070,44 zł** na aktywizację **244** osób.

Łącznie w ramach realizacji projektów w 2015 roku poniesiono wydatki na kwotę **1 714 876,59 zł**.

II. POZOSTAŁE WYDATKI

- ⇒ Remonty. W 2015 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Katowicach nakłady na remonty 5 obiektów wyniosły **310 847,00 zł**.
- ⇒ Zakupy inwestycyjne w 2015 roku zostały zrealizowane na kwotę **223 419,16 zł**.
- ⇒ Koszt obsługi związany z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka wyniósł **13 069 555,75 zł**, w tym koszt utrzymania użyczanych obiektów **355 754,58 zł** (stanowi dochód dla Miasta Katowice).

Wydatki na koszty obsługi związane z przyznawaniem świadczeń i utrzymaniem Ośrodka w 2015 roku stanowiły **8,63 %** ogółu poniesionych wydatków. W porównaniu do roku 2014 udział w całości wydatków utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

II. POMOC ŚRODOWISKOWA

Pomoc środowiskowa stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 1). Celem strategicznym realizowanym przez MOPS jest wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym.

2.1 Charakterystyka podopiecznych – klientów

W 2015 roku o pomoc środowiskową MOPS na podstawie ustawy o pomocy społecznej zwróciło się **9 657** rodzin.

Powód trudnej sytuacji życiowej	liczba rodzin objętych pomocą
	w roku 2015
Ubóstwo	4 172
Sieroctwo	3
Bezdomność	628
Potrzeba ochrony macierzyństwa	183
w tym wielodzietność	47
Bezrobocie	3 116
Niepełnosprawność	2 576
Długotrwała lub ciężka choroba	1 894
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – ogółem	2 551
w tym : rodziny niepełne	1 541
rodziny wielodzietne	662
Przemoc w rodzinie	49
Alkoholizm	422
Narkomania	28
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	38
Trudności integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	3
Zdarzenie losowe	20
Sytuacja kryzysowa	15

Najczęściej występującymi problemami trudnej sytuacji życiowej są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz długotrwała choroba.

	liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Katowicach	Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą MOPS
2015	8 083*	3 525

*stan na dzień 31.12.2015 r.

2.2 Sieć Terenowych Punktów Pomocy Społecznej

Zadania Terenowych Punktów Pomocy Społecznej:

- pomoc materialna,
- praca socjalna skierowana na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- poradnictwo prawne i psychologiczne,
- konsultacje w sprawach dotyczących uzależnienia od alkoholu.

Pracownicy socjalni dokonują systemowej diagnozy rodziny, badając jej możliwości samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, budują wraz z nią plan pomocy i podejmują różne formy pracy socjalnej, ukierunkowanej na rozwiązywanie problemów i usamodzielnienie rodzin z różnymi dysfunkcjami.

Ścisłe współpracują ze specjalistami i konsultantami w opracowaniu diagnozy, planowaniu i prowadzeniu pracy socjalnej. Pracownicy socjalni tworzą i realizują programy dla grup z konkretnymi problemami, które mają charakter grup wsparcia lub grup samopomocowych, przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów dzielnicy. Pracownicy socjalni współpracują z działającymi w dzielnicy instytucjami, organizacjami, w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy. Ważną formą aktywizacji społeczności lokalnej jest wspieranie i współpraca z organizacjami pozarządowymi. Pracownicy socjalni wraz z organizacjami i grupami nieformalnymi współtworzą politykę pomocy społecznej w dzielnicy.

styczeń-grudzień 2015	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba przeprowadzonych wywiadów	Liczba etatów pracowników socjalnych*
TPPS 1	744	2 263	10
TPPS 2	750	2 114	10
TPPS 3	806	2 298	10
TPPS 4	828	2 161	11
TPPS 5	799	2 051	11
TPPS 6	813	2 085	10
TPPS 7	810	2 015	11
TPPS 8	801	2 202	10
TPPS 9	768	1 951	11
TPPS 10	798	2 311	11
RAZEM:	7 917	21 451	105

*stan na 31.12.2015

2.2.1 Praca i zadania pracowników socjalnych

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną. Mając na uwadze podniesienie jakości świadczonych usług, pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania tj.:

- współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w tut. Ośrodku w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie, zaburzeń psychicznych, konsultantami do spraw prawnych, koordynatorami pieczy zastępczej oraz asystentami rodziny w celu realizacji długofalowego planu pomocy,
- współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania Grup Roboczych w ramach realizacji procedury Niebieskie Karty, mające na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą oraz działania mające charakter interwencyjny,
- współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno- pedagogicznych nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci,
- przekazywanie systematycznie informacji do Sądu Rodzinnego na temat rodzin objętych nadzorem kuratora, ponadto wnioskowanie o wydanie zarządzeń opiekuńczo – wychowawczych oraz stała współpraca z kuratorami na rzecz zagrożonych środowisk,
- udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej,
- współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej,
- współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych,
- utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia,
- realizację środowiskowych form pracy socjalnej,

- pełnienie funkcji opiekuna prawnego dla osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej, kuratora dla osoby częściowo ubezwłasnowolnionej, doradcy tymczasowego,
- udział w działaniach akcyjnych, takich jak np: Dzień Dziecka, Wigilia organizowana przez Zakon Maltański, Złot Rodzin Abstynenckich w Małym Cichym organizowany przez Trzeźwościowe Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczne,
- udział w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych,
- przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji,
- przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- współpraca z agencjami świadczącymi usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych,
- w ramach prezentacji działalności Ośrodka współprowadzenie szkoleń i konferencji,
- udział w tworzeniu diagnozy problemów w mieście Katowice,
- typowanie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej do objęcia usługą asystenta rodziny a następnie prowadzenie rodzin objętych usługą metodą zespołu ds. pracy z rodziną,
- współrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 poprzez kwalifikację beneficjentów, wydawanie skierowań, informowanie o terminach wydawania żywności,
- rekrutowanie rodzin do projektu systemowego „Włącz się” program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”,
- przeprowadzanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej na posiedzeniu, o którym mowa w art. 130 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zapraszanie do udziału w posiedzeniu wskazanych w powyższym artykule przedstawicieli instytucji oraz udział w posiedzeniu,
- udział w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” za rok 2015 poprzez wspólne patrole ze Strażą Miejską.

W 2015 roku kontynuowana była współpraca ze Stowarzyszeniem Wiosna w ramach ogólnopolskiej akcji „Szlachetna paczka”.

Pracownicy socjalni są współrealizatorami miejskich programów tj.:

- program dla osób starszych i niepełnosprawnych „Siedemdziesiąt Plus”(szczegółowy opis w rozdziale V pkt.5.6), „Kawa i Herbata dla Seniora” oraz „Miejskiego Systemu Powiadamiania Ratunkowego”,
- program dla rodzin z dziećmi „Babcia, Dziadek i Ja”, w ramach którego w roku 2015 roku wydano 64 legitymacje.

Mając na uwadze wspomaganie osób i rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do realizacji potrzeb życiowych i uczestnictwa w życiu społecznym, pracownicy socjalni inicjują i realizują programy dostosowane do potrzeb środowisk lokalnych. W ramach powyższych programów specjaliści podejmują pracę w oparciu o zdiagnozowane już problemy, jak również podejmują szeroko rozumianą profilaktykę. Adresatami programów są rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, rodziny zastępcze, osoby starsze i niepełnosprawne.

2.3 Pomoc materialna

2.3.1 Charakterystyka przyznawanych świadczeń

POMOC MATERIALNA NA UTRZYMANIE RODZINY ZADANIA WŁASNE

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłek okresowy	6 781 797,56

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Zasiłki stałe	5 663 105,76
Składka na ubezpieczenie zdrowotne	496 576,00

Zasiłek celowy	Kwota świadczeń (w zł.)
W tym:	
Żywność i środki czystości	14 228,63
Leki i świadczenia zdrowotne	87 127,80
Wydatki mieszkaniowe	124 520,07
Opał	993 261,45
Dofinansowanie do kosztów pobytu w szpitalu	1 091
Inne	1 245 805,86
Zdarzenie losowe (zasiłek przyznawany osobie lub rodzinie które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego)	15 285,57

Razem zadania własne: **15 422 799,70 zł**

Pomoc dla osób poszkodowanych w wyniku wybuchu gazu w kamienicy przy ul. Chopina w Katowicach w dniu 23.10.2014 r.

W 2015 wypłacono pomoc dla **6** rodzin poszkodowanych w wyniku wybuchu gazu w kamienicy przy ul. Chopina w Katowicach w dniu 23.10.2014 r. w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na uzupełnienie wyposażenia mieszkania w zakup sprzętu gospodarstwa domowego, umeblowanie oraz pokrycie innych niezbędnych potrzeb związanych z utratą mieszkania w łącznej wysokości **46 348,00 zł** pochodzącej z darowizn wpłaconych na rzecz poszkodowanych, w tym **30 000,00 zł** z Fundacji TAURON.

2.3.2 Świadczenia dla osób mogących marnotrawić przyznaną pomoc

Pomoc w formie niepieniężnej

Rodzaj świadczenia	Kwota świadczeń (w zł.)
Bony	1 187 210,00

W celu zapobiegania marnotrawieniu przyznanych świadczeń lub wykorzystywaniu ich niezgodnie z przeznaczeniem MOPS przyznaje świadczenia do realizacji w formie niepieniężnej. Przyznanie świadczenia w formie niepieniężnej gwarantuje, że świadczenie zostanie wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i zaspokoi podstawowe potrzeby klienta. Świadczenia te przyznawane były w formie:

- zasiłków stałych, okresowych i celowych w formie bonów żywnościowych, które mogą być realizowane wyłącznie w celu zakupu żywności,
- pomocy warunkowej:
 - na leki – wypłata zasiłku następowała z zaliczki w TPPS, a zakup leków dokonywany był bezpośrednio przez pracownika socjalnego,
 - na bieżące wydatki mieszkaniowe – zwrot klientowi po okazaniu dowodu wpłaty określonych sum na bieżące opłaty mieszkaniowe, zgodnie z zawartym porozumieniem. Istotnym elementem przyznawania pomocy warunkowej jest trening umiejętności gospodarowania środkami finansowymi oraz wyrobienie nawyku regularnego opłacania wydatków mieszkaniowych,
- posiłków wydawanych codziennie dla około **510** osób przez Jadłodajnie prowadzone przez organizacje pozarządowe na podstawie umów na dotacje zawieranych przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

JADŁODAJNIE	Liczba posiłków
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Św. Anny przy Pl. Wyzwolenia 21	150
Jadłodajnia Rzymsko - Katolickiej Parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny Pl. Szramka 1	160
Jadłodajnia Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego ul. Jagiellońska 17	200
RAZEM:	510

2.4 Praca socjalna dla różnych grup podopiecznych

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej nadal pracują w ramach czterech specjalizacji:

- **osób starszych i niepełnosprawnych** – podejmowane działania są nakierowane na aktywizację społeczną osób, które ze względu na wiek, chorobę i/lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie realizować swoich potrzeb życiowych oraz tworzenie sieci wsparcia, która umożliwi pomoc tym osobom w funkcjonowaniu w środowisku. Ze względu na stale rosnącą populację osób starszych i niepełnosprawnych, wypracowywane są nowe formy pracy socjalnej, zapobiegające zjawisku wykluczenia społecznego. W szczególnie trudnych okresach dla osób starszych, takich jak zima i lato pracownicy socjalni dodatkowo monitorują środowiska osób starszych.
- **osób bezrobotnych** – w stosunku do tej grupy klientów, praca pracowników socjalnych polega na podejmowaniu działań aktywizujących zawodowo i społecznie w celu zwiększenia szans klienta na podjęcie zatrudnienia. Nadal kontynuowana jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Katowicach w zakresie aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka.
- **rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi** – założeniem pracy w tej specjalizacji jest zaspokojenie podstawowych potrzeb dzieci. Dotychczas wypracowane standardy oraz zdobyte doświadczenie pozwalają na systemowe podejście do pracy z rodziną. Jej celem jest udzielenie pomocy i wsparcia w przezwyciężaniu występujących w rodzinie problemów i niwelowaniu istniejących zaniedbań. Cel ten realizowany jest zarówno poprzez indywidualną pracę socjalną, jak i formy grupowe. W sytuacjach zagrożenia dobra i bezpieczeństwa dziecka podejmowane są działania interwencyjne przy współudziale Policji, Sądu i Ośrodka Interwencji Kryzysowej.
- **rodzin zastępczych, naturalnych oraz usamodzielnianych wychowanków** – praca socjalna ukierunkowana jest głównie na wspieranie rodziny zastępczej w pełnionej przez nią roli. Z młodymi osobami opuszczającymi placówki lub rodziny zastępcze prowadzona jest praca, której celem jest umożliwienie samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu.

Dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonej metodyki pracy socjalnej możliwe jest aktywne włączenie w rozwiązywanie swoich problemów dużej liczby osób i rodzin. W 2015 r. wykonano następujące formy pracy socjalnej dla **7 182** rodzin:

FORMA PRACY SOCJALNEJ	LICZBA
Kontakty z rodziną (wizyta, interwencja kryzysowa, odwiedziny, organizacja wolnego czasu)	5 850
Kontakty z instytucjami (załatwianie dokumentu tożsamości, spraw w biurach, współpraca ze służbami porządkowymi itp.)	746
Współpraca z innymi organizacjami (wystąpienia o pomoc do organizacji charytatywnych, organizacja umieszczenia w DPS, współpraca z pracownikami socjalnymi innych instytucji)	405
Funkcjonowanie rodziny (rozładowywanie konfliktów rodzinnych, kontakty z rodziną zewnętrzną, resocjalizacja)	86
Alimenty (pomoc w załatwieniu alimentów, odnalezienie opiekuna prawnego, przygotowanie i wniesienie sprawy o alimenty, reprezentowanie w instytucjach prawnych)	27
Świadczenia ZUS i pokrewne (przygotowanie i wniesienie sprawy o świadczenia emeryt-rent., pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności)	41
Zaopatrzenie (dostarczanie żywności, lekarstw, opału, innych przedmiotów)	3
Zakupy (żywności, lekarstw, środków higieny osobistej, opału, innych przedmiotów)	87
Usługi (załatwianie usług hydraulicznych, RTV, napraw sprzętu domowego, organizacja pomocy usługowej przez organizacje pozarządowe)	109
Żywnienie (załatwienie żywienia w szkole, zakładzie pracy)	478
Mieszkanie (załatwienie ubezpieczenia mieszkania, sprzętów, zamiany mieszkania, przeprowadzki, pomoc w uzyskaniu lokalu socjalnego)	523
Kontakty z otoczeniem (kontakty z klubami seniora, nawiązanie kontaktów z sąsiadami, kreowanie kontaktów społecznych)	144
Praca (pomoc w podjęciu pracy zarobkowej, współpraca z zakładem pracy)	306
Oświata (współpraca ze szkołą, załatwienie żłobka, przedszkola, douczanie dzieci, umieszczenie w Domu Dziecka)	147
Czas wolny (załatwianie kolonii, wakacji w miejscu zamieszkania, zimowiska)	175
Opieka medyczna w miejscu zamieszkania (załatwienie wizyty lekarza, współpraca ze służbami medycznymi, współpraca z placówkami zwalczającymi uzależnienia)	199
Współpraca ze szpitalami (organizacja umieszczenia w szpitalu, organizacja pobytu w szpitalu, odwiedziny)	50
Poradnictwo specjalistyczne (organizacja ogólnych porad prawnych, pedagogicznych, pomocy psychologicznej, porady indywidualne)	943
Inne formy pracy socjalnej	5 839

W 2015 r. Ośrodek kontynuował realizację specjalistycznej pracy socjalnej w zakresie asysty rodzinnej. Realizacja zadań z zakresu asysty rodzinnej stanowi odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby korzystających z pomocy Ośrodka mieszkańców Katowic. Celem świadczenia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin w trudnej sytuacji rodzinnej, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Adresaci usługi to rodziny, w których dominującym problemem są trudności opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi, gotowe do rozwiązywania swojej trudnej sytuacji i współpracujące z pracownikiem socjalnym, posiadające zasoby pozwalające rozwiązać zidentyfikowane problemy przy wykorzystaniu posiadanych możliwości i zasobów, w szczególności zagrożone wykluczeniem społecznym oraz umieszczeniem dzieci w placówce opiekuńczo – wychowawczej. Usługa w zakresie asysty rodzinnej była realizowana na terenie miasta Katowice przez **21** odpowiednio przygotowanych pracowników Ośrodka. Pracownicy realizujący zadania z zakresu asysty rodzinnej objęli wsparciem **269** rodzin, w tym **67** rodzin w ramach projektu systemowego. Ośrodek dzięki pozyskanym środkom z MPiPS zrefundował wynagrodzenia już zatrudnionych/umożliwił zatrudnienie dodatkowych pracowników realizujących zadania z zakresu asysty rodzinnej.

Realizacja usługi asystenta rodziny w 2015 r.

Liczba rodzin, które rozpoczęły usługę z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2015 r.	Liczba rodzin planowanych do kontynuacji usługi z zakresu „Asysty rodzinnej” w 2016 r.	Liczba rodzin (narastająco) w 2015 r. korzystających z usługi asystenta rodziny.
87	209	269

2.5 Porady prawne

W każdym Terenowym Punkcie Pomocy Społecznej jest zatrudniony konsultant ds. prawnych prowadzący poradnictwo prawne dla podopiecznych. Udziela również porad pracownikom socjalnym w indywidualnych sprawach, dotyczących świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej. W 2015 roku udzielono łącznie porad w następującym zakresie:

Indywidualne konsultacje prawne dla podopiecznych w zakresie :	Liczba porad w 2015 r.
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (rozwody i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemoc w rodzinie, ustalenie alimentów)	1 034
Zabezpieczenia społecznego (sprawy związane ze stosunkiem pracy, pozwy i odwołania do ZUS)	216
Ochrony praw lokatorów (dotyczące spraw mieszkaniowych, eksmisji, uzyskania tytułu prawnego do lokalu, najmu i podnajmu)	369
Konsultacje w środowisku	19
Razem:	1 638

W 2015 r. udzielono **53** indywidualnych konsultacji prawnych dla pracowników socjalnych m.in. w sprawach z zakresu prawa rodzinnego.

2.6 Realizacja Europejskiego Programu Pomocy Żywnościowej PEAD i Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej 2014-2020 - Programu 2014 i Podprogramu 2015 (FEAD)

W styczniu i lutym 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów biorących udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym kontynuował wydawanie skierowań do Podprogramu 2014 (FEAD) osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Realizacja Podprogramu 2014 obejmowała okres od 01.12.2014 do 31.02.2015 roku. W 2015 roku do Podprogramu 2014 wydano **216** skierowań dla **615** osób.

Powyższy program w Katowicach realizowały następujące organizacje:

- Chrześcijańska Organizacja Charytatywna „TABITA” ul. Gliwicka 87,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej ul. Kozielska 4a,

- Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka ul. Dębowa 23,
- Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne ul. Sienkiewicza 23.

W czerwcu 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach rozpoczął wydawanie skierowań do Podprogramu 2015 dla osób spełniających kryteria określone w wytycznych do ww. programu. W okresie od czerwca do końca grudnia 2015 roku do Podprogramu 2015 wydano **936** skierowań dla **2 195** osób. Powyższy program w Katowicach realizuje Polski Komitet Pomocy Społecznej z siedzibą przy Al. Korfantego 84a. Punkt wydawania żywności mieści się w Katowicach przy ul. Kozielskiej 4a.

2.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

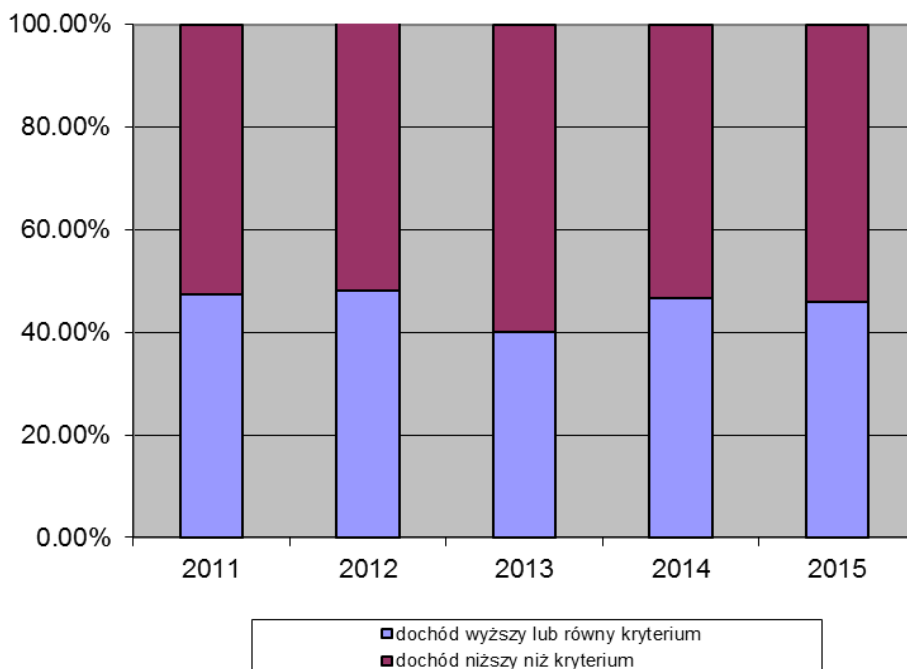
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy środowiskowej.

Liczba rodzin korzystających z pomocy Ośrodka od kilku lat utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Rok	Liczba mieszkańców Katowic (dane z GUS) stan na koniec roku	Liczba rodzin, które zgłosiły się o pomoc do Ośrodka	Liczba osób w tych środowiskach	% mieszkańców Katowic objętych pomocą
2011	294 162	9 871	24 678	8,39
2012	290 782	10 765	26 912	9,26
2013	287 782	10 070	25 175	8,75
2014	284 674	9 851	24 628	8,65
2015	281 374*	9 657	24 142	8,58

*liczba mieszkańców Katowic zameldowanych na pobyt stały – stan na dzień 31.12.2015 r.

Struktura rodzin korzystających z pomocy środowiskowej

W 2015 roku stwierdzono nieznaczny wzrost liczby rodzin, których dochód nie przekracza kryterium dochodowego określonego w art. 8 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w stosunku do liczby osób, których dochód przekracza ww. kryterium.

III. WSPÓŁPRACA ZE SPOŁECZNOŚCIĄ LOKALNĄ

Współpraca z podmiotami uprawnionymi stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 2 Współpraca ze społecznością lokalną). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest wzmacnianie zdolności grup i społeczności lokalnych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów.

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje „Program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi” koordynowany przez Wydział Polityki Społecznej i Pełnomocnika ds. Organizacji Pozarządowych. Podstawowym celem programu jest stworzenie koalicji na rzecz pracy w środowisku i wokół społecznych problemów, inicjowanie ruchów samopomocowych i obywatelskich, promowanie i wdrażanie pracy wolontaryjnej i zespołowej, inicjowanie lokalnych prospołecznych akcji i wydarzeń.

Na podstawie art. 19b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r., Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.) mieszkańcy miasta Katowice mają prawo do złożenia wniosku o realizację zadania publicznego miasta Katowice w zakresie inicjatywy lokalnej. W 2015 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach wpłynęło 8 inicjatyw lokalnych, z których 7 zostało pozytywnie ocenionych i realizowanych przez Ośrodek przy współpracy z wnioskodawcami.

3.1 Współpraca ze środowiskiem lokalnym w zakresie społecznej i zawodowej readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej

Współpraca ze społecznością lokalną w zakresie readaptacji osób w trudnej sytuacji życiowej realizowana była w ramach Programów Aktywności Lokalnej, których głównym celem było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Szczegółowy opis zadań realizowanych w ramach: Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu, Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”, Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, Programu: Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej został zawarty w złożonych odrębnie sprawozdaniach z realizacji programów. Realizacja programów zakończona została w kwietniu 2015 roku wraz z projektem współfinansowanym z EFS pt. „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Kontynuację działań w środowisku lokalnym zaplanowano w ramach projektu realizowanego od maja 2015 roku pt. „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” poprzez realizację Programu Aktywności Lokalnej w Zawodziu, Programu Aktywności Lokalnej w Wełnowcu, Programu Aktywności Lokalnej w Giszowcu oraz Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”. Więcej informacji na ww. temat w rozdziale XVIII.

3.2 Dotowanie zadań pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione

W 2015 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice prowadził dotowanie zadań z pomocy społecznej realizowanych przez podmioty uprawnione.

3.3 Zlecanie usług podmiotom niepublicznym na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz.U. 2015 r. poz. 2164).

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII.2015 r. (w zł)
POMOC OSOBOM Z RODZIN DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ			20	143 035,00
1	Śląskie Stowarzyszenie "Ad Vitam Dignam"	Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Kobiet i Kobiet z Dziećmi	10	63 960,00
2	Stowarzyszenie „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. M. Niepokalanej	Zapewnienie schronienia wraz z wyżywieniem dla kobiet i kobiet z dziećmi	10	79 075,00

OPIEKA NAD DZIECKIEM			641*	135 913,40
1	Radosna Edukacja s. c. Dąbrowa Górnicza	Organizacja imprezy sportowej z okazji Dnia Dziecka dla wychowanków katowickich placówek wsparcia dziennego	350*	24 000,00
2	Uczniowski Klub Sportowy „Bonito Murcki” przy SP 48 w Katowicach ul. Bielska 14	Organizacja imprezy dla dzieci pod nazwą „Biwak dla dzieci i młodzieży dzielnicy Murcki Lato 2015”	250*	25 000,00
3	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „Opoka”	Przygotowywanie dożywiania dodatkowego dla dzieci DDPS Nr 5 i 7	41	86 913,40
PROWADZENIE NABORU NA KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI RODZINY ZASTĘPCZEJ ORAZ ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA RODZIN ZASTĘPCZYCH			25*	16 000,00
1	Stowarzyszenie na Rzecz Rodziny i Zastępczego Rodzicielstwa „Nowy Dom”, Siemianowice Śl. ul. Jaworowa 2	Prowadzenie naboru na kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych	25*	16 000,00
RAZEM				294 948,40

* Liczba uczestników

Lp.	Podmiot niepubliczny	Zadanie	Liczba miejsc	Wykonanie za I-XII 2015 rok (w zł)
POMOC OSOBOM BEZDOMNYM			50	330 372,00
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Domu Noclegowego dla Bezdomnych	50	330 372,00
POMOC OSOBOM ZABURZONYM			20	6 011,88
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Przygotowywanie i dowożenie gorących posiłków do Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Brata Alberta 4	20	6 011,88
POMOC OSOBOM STARSZYM I NIEPEŁNOSPRAWNYM			332/212	3 363 807,60
1	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Brata Alberta 4	36/20	361 824,60
2	Caritas Archidiecezji Katowickiej - Ośrodek Św. Jacka	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Dębowej 23	25/20	289 042,52
3	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23	50/30	437 329,30
4	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Świdnickiej 35	45/30	478 754,72
5	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Tysiąclecia 45	37/21	383 463,32
6	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Obłatów 24	98/65	981 087,00
7	Katowickie Stowarzyszenie na rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia „OPOKA”	Prowadzenie Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Gliwickiej 74	41/26	432 306,14
ŚWIADCZENIE USŁUG OPIEKUŃCZYCH			LICZBA GODZIN	1 134 977,97
1	Polski Czerwony Krzyż Oddział Okręgowy	Świadczenie usług opiekuńczych	76 223,52	690 540,42
2	Polski Komitet Pomocy Społecznej Śląski Zarząd Wojewódzki	Świadczenie usług opiekuńczych	53 154,22	444 437,55
Razem				4 835 169,45

Podmiot	Nazwa projektu	Wykonanie za I-XII 2015 r. (w zł.)
USŁUGI NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ		2 242 930,15
Śląskie Stowarzyszenie Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych	Dzienny pobyt młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	280 073,98
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia i młodzieży niepełnosprawnej	257 370,70
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Gimnastyka korekcyjna	40 598,32
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	100 022,40
Śląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym - Oddział Odrodzenie Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych	Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług	6 332,13
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia i młodzieży niepełnosprawnej	670 477,65
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Gimnastyka korekcyjna	40 727,00
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług	11 281,26
Katowicka Fundacja Pomocy Dzieciom Kalekim (Niepełnosprawnym) Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno – Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych Centrum Rozwoju Dziecka	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	350 239,40
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Gimnastyka korekcyjna	27 918,16
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Hipoterapia	150 018,88
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Logorytmika	96 500,76
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy	Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia dla rodzin dzieci korzystających z usług	39 209,87
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu MASTER	126 804,80
Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Katowicach Giszowcu Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy	Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	45 354,84

3.4 Promowanie idei wolontariatu i pozyskiwania wolontariuszy do współpracy w realizowaniu zadań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych

3.4.1 Wolontariat

Wolontariat	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba wolontariuszy	225	215	155	110	89
Liczba godzin pracy wolontariuszy	7 896,5	6 266	5 224,5	2 945,5	2 464,5

W 2015 roku liczba osób pracujących w ramach wolontariatu uległa zmniejszeniu w stosunku do roku 2014. Liczba godzin przepracowanych przez Wolontariuszy również uległa zmniejszeniu.

Zadanie	Liczba wolontariuszy	Liczba godzin pracy wolontariuszy
Wolontariat na rzecz dzieci i młodzieży		
Świetlice Specjalistyczne	23	539
Kluby Młodzieżowe	4	137,5
Klub Wolontariusza „Szansa” w ramach PCAL Szopienice	29	315
Program „Słonecznik”	11	328
RAZEM:	67	1 319,5
Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych		
Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych”	11	641
„Teraz My”- Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych	2	85,5
RAZEM:	13	726,5
Wolontariat na rzecz osób bezdomnych		
Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom	1	42
RAZEM:	1	42
Wolontariat na rzecz osób dotkniętych problemem przemocy		
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	6	233
RAZEM:	6	233
Wolontariat na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi		
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego	1	29,5
RAZEM:	1	29,5
Inne		
Terenowy Punkt Pomocy Społecznej Nr 10	1	114
RAZEM:	1	114
	89	2 464,5

Wolontariat daje możliwość pozyskania dodatkowych środków w postaci świadczenia usług na rzecz podopiecznych i Ośrodka. Szacunkowy koszt wolontariatu wynosi **36 825,81 zł**. (Jako podstawę kalkulacji przyjęto: dla wolontariatu na rzecz dzieci i młodzieży, osób dotkniętych problemem przemocy – średnią godzinową stawkę pracownika socjalnego zatrudnionego w terenie **15,82 zł**, dla wolontariatu na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych, osób bezdomnych – średnią godzinową stawkę opiekuna **13,11 zł**; dla wolontariatu w postaci prac administracyjno-biurowych – średnią godzinową stawkę referenta **12,96 zł**).

3.4.2 Darowizny na rzecz Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał **dary rzeczowe**, m. in. artykuły spożywcze, artykuły szkolne, odzież, sprzęt komputerowy z oprogramowaniem, artykuły wyposażenia biura, meble do wyposażenia szatni w świetlicy specjalistycznej, artykuły do pielęgnacji niemowląt, zabawki, art. kosmetyczne, środki czystości, artykuły dekoracyjne, akcesoria do wyrobu biżuterii, artykuły sportowe, piasek, materiały do pomalowania placówki, bilety wstępu, usługa przewozowa i pokrycie kosztów prowadzenia strony internetowej Świetlicy Specjalistycznej Nr 1 - na łączną kwotę **29 402,70 zł**.

3.4.3 Darowizny na rzecz klientów Ośrodka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach pośredniczy w przekazywaniu osobom potrzebującym używanych mebli, artykułów gospodarstwa domowego oraz innych elementów wyposażenia mieszkania. Osoby chętne zgłaszają do Ośrodka używane, ale jeszcze dobre i sprawne rzeczy, które chcą przekazać dla osób potrzebujących takiej pomocy, a Ośrodek pośredniczy w przekazywaniu i transporcie tych rzeczy osobom potrzebującym.

W 2015 r. przekazano nieodpłatnie na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej następujące sprzęty:

Realizacja darowizn na rzecz podopiecznych w 2015 roku	
Rodzaj darowizny	szt./kpl.
meble	220
wyposażenie mieszkania	21
artykuły gospodarstwa domowego	37
RAZEM:	278

3.5 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* z zakresu „Współpracy ze społecznością lokalną”.

Zakres współpracy:

	2011	2012	2013	2014	2015
Poniesione wydatki na realizację współpracy z podmiotami niepublicznymi	9 573 555,04	8 130 851,59	6 691 031,39	6 766 397	7 373 048
Liczba organizacji pozarządowych i innymi podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	18	16	12	12 + 2*	12 + 1*
Liczba projektów	43	41	31	31 + 2*	31 + 1*
Średni koszt projektu	222 640,81	198 313,50	215 839,72	205 042,33	237 840,26

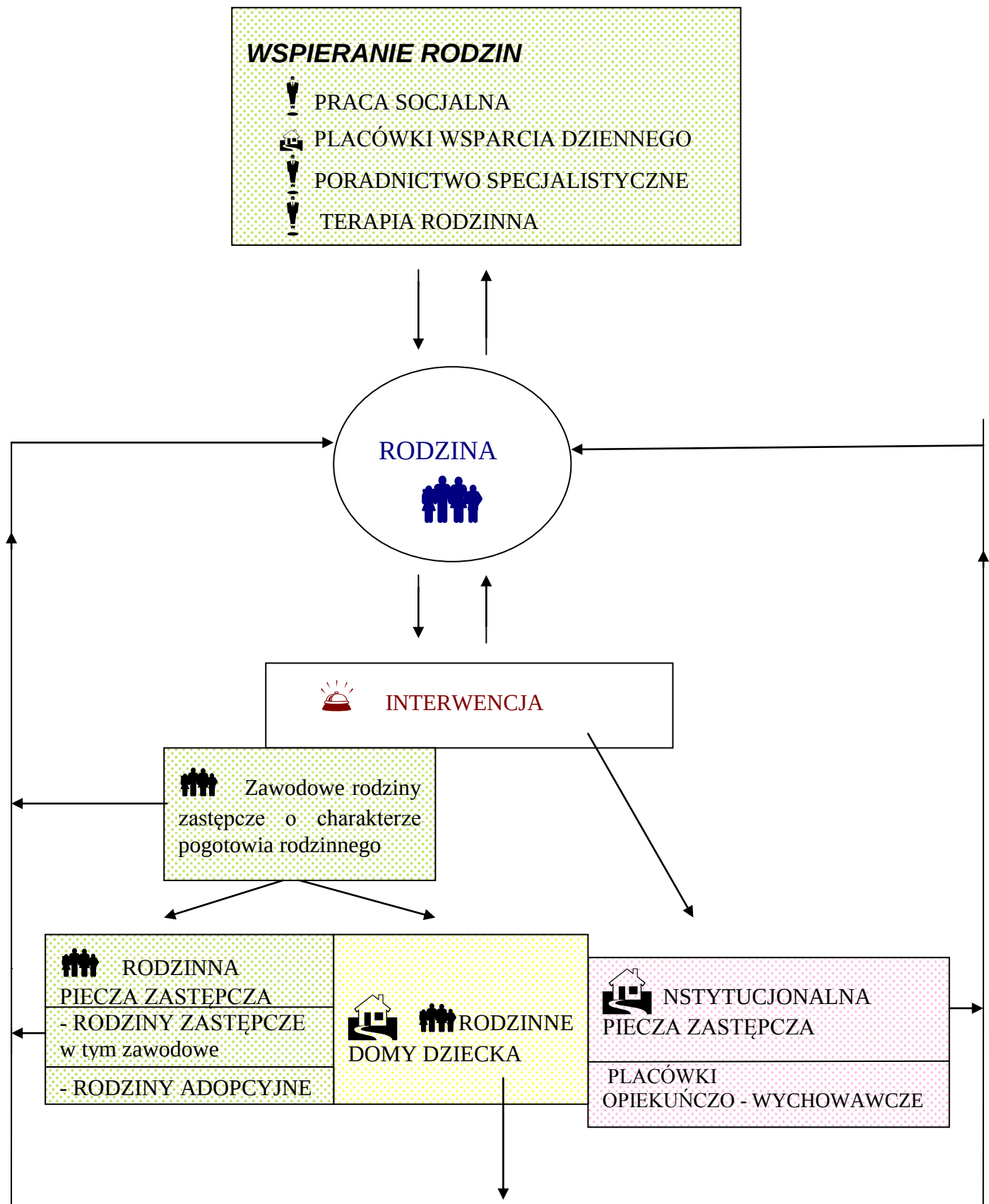
*dotyczy podmiotów niepublicznych nie będących organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 z późn. zm.)

Oceniając efektywność realizacji celów z zakresu współpracy z podmiotami niepublicznymi należy zaznaczyć, iż ze względu na przekazanie w 2012 roku realizacji zadań związanych prowadzeniem świetlic i klubów przez organizacje pozarządowe do Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, zmniejszyła się znacząco liczba projektów oraz liczba realizatorów w 2013 roku. W następnych latach liczba realizatorów oraz projektów utrzymywały się na podobnym poziomie. W 2015 roku można było natomiast zaobserwować znaczący wzrost wydatków na realizację współpracy z podmiotami niepublicznymi, głównie w pomocy świadczonej dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz na świadczenie usług opiekuńczych (w 2015 roku dwa podmioty świadczyły usługi opiekuńcze a w 2014 roku tylko jeden podmiot).

Ponadto zmiana nastąpiła także wśród realizatorów projektów, ponieważ prócz 12 organizacji pozarządowych i innych podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, jedno zadanie zostało przekazane do realizacji innemu podmiotowi niepublicznemu tj.: Spółce Cywilnej z Dąbrowy Górniczej Radosna Edukacja.

Podsumowując można stwierdzić, iż wzrost wydatków na realizację projektów wpisuje się w działania miasta Katowice nakierowane na wzrost partycypacji podmiotów innych niż jednostki miejskie w realizację zadań z zakresu polityki społecznej.

IV. SYSTEM OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

System opieki nad dzieckiem i rodziną stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych (dział II, rozdział 3)*. Celem strategicznym jest tworzenie systemu pomocy dziecku i rodzinie, pozwalającego na utrzymanie dziecka w rodzinie naturalnej lub zapewnienie opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych.

Na system opieki dla tej kategorii klientów, na który w roku 2015 r. wydatkowano kwotę: **16 420 924,72 zł** składa się:

4.1 Wspieranie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych

4.1.1 Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Ponadto prowadzona jest również praca z rodzinami zastępczymi, naturalnymi oraz usamodzielnianymi wychowankami. Działania pracowników socjalnych mają w tym przypadku na celu diagnozę sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej, rozpoznanie nieprawidłowości w pełnieniu funkcji rodziny zastępczej oraz wynikających z tego problemów opiekuńczo – wychowawczych. W odniesieniu do rodzin naturalnych, praca socjalna ma na celu przygotowanie rodziny do ponownego podjęcia opieki nad dzieckiem.

W ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinom zastępczym udzielano pomocy i wsparcia również **24** koordynatorów (szczegółowe informacje w sprawozdaniu organizatora rodzinnej pieczy zastępczej).

4.1.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz dla młodzieży realizowane było przez psychologów, pedagogów, terapeutów oraz mediatora Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. W ramach poradnictwa prowadzona była także psychoedukacja. Kontynuowano także prowadzenie poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.) w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz mediacji.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, w szczególności rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin i klientów w 2015 r.	1 425
Łączny wymiar godzin udzielonych porad w 2015 r.	1 625
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w 2015 r.	391

Ponadto w okresie sprawozdawczym psychologzy zaangażowani byli w diagnozę osób oczekujących na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej. Krótką Skalą Oceny Stanu Umysłowego MMSE przebadano 2 osoby i wydano opinię psychologiczną dotyczącą oceny funkcji poznawczych u osób diagnozowanych.

Terapia

Głównym założeniem terapii jest traktowanie rodziny jako systemu całościowego, w którym problem czy choroba ma wpływ na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny. W procesie terapii rodzin, psychoterapeuta koncentruje się na rodzinie jako systemie, uwzględniając wszystkich uczestników terapii. Jest zarówno obserwatorem, jak i komentatorem tego, co dzieje się pomiędzy poszczególnymi osobami.

W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym.

Liczba osób biorących udział w terapii w 2015 r.	135
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2015 r.	1 121
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2015 r.	1 144

Mediacje

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie. Mediacje prowadzone są w sprawach rodzinnych oraz rozwodowych i separacyjnych. Mediacje prowadził mediator wpisany na listę mediatorów przy Sądzie Okręgowym w Katowicach, uprawnionych do prowadzenia mediacji w sprawach rodzinnych.

Ilość osób biorących udział w mediacjach w 2015 r.	38
Ilość spotkań dotyczących mediacji w 2015 r.	42
Ilość godzin mediacji w 2015 r.	51

Zadanie „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy” w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce na lata 2014-2020

Zadanie w ramach Programu skierowane było do rodzin romskich objętych pomocą społeczną i realizowane przez Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta w Katowicach, szkołami i z przedstawicielami społeczności romskiej. Celem zadania było wyposażenie dzieci romskich w wyprawki szkolne. Na realizację zadania w ramach Programu przyznane zostało przez Ministerstwo Edukacji Narodowej dofinansowanie w wysokości 8 000 zł. Dotację wykorzystano w kwocie **5 599,30 zł** (proporcjonalnie do ilości uczniów objętych pomocą).

Łączna liczba uczniów romskich, dla których zakupiono podręczniki i artykuły szkolne w 2015 r.	14
Łączna kwota wydana w 2015 r. na zakup podręczników i artykułów szkolnych dla uczniów romskich	5 599,30 zł

Pomoc dzieciom i młodzieży w ramach Programu „Słonecznik”

W 2015 roku udzielono wsparcia dzieciom i młodzieży mającym problemy w nauce poprzez organizację wolontariatu w formie bezpłatnych korepetycji oraz organizacji czasu wolnego na terenie świetlic specjalistycznych. Wsparciem objęte były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych, których rodzice wyrazili zgodę na udzielanie korepetycji oraz korzystali ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

W okresie sprawozdawczym pomocy dzieciom udzielało jedenastu wolontariuszy. Czterech z nich udzielało korepetycji i spędzało czas wolny z wychowankami Świetlicy Specjalistycznej nr 5, troje z nich z dziećmi ze Świetlicy Specjalistycznej nr 1, a jedna osoba pomagała w Świetlicy Specjalistycznej nr 4. Ponadto trzech wolontariuszy udzielało korepetycji w miejscu zamieszkania dziecka.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w 2015 r.	34
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w 2015 r.	11
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2015 r.	328

Program „Trening Umiejętności Rodzicielskich (TUR)”

Trening to cykl warsztatów związanych z podnoszeniem kompetencji rodzicielskich. Warsztaty kierowane były do rodziców, którzy w trakcie wychowywania dzieci napotykają na szereg trudności. Trudności te dotyczą zarówno porozumiewania się z dzieckiem, jak i egzekwowania ustalonych zasad, rozwiązywania pojawiających się konfliktów czy problemów wychowawczych. Warsztaty przeznaczone były też dla tych rodziców, którzy nie radzą sobie z własnymi emocjami pojawiającymi się w kontakcie z dzieckiem i których metody wychowawcze okazały się nieskuteczne albo nieprawidłowe. Uczestnicy warsztatów otrzymywali dyplomy ukończenia szkolenia, w przypadku ukończenia całego cyklu **8** spotkań. Spotkania odbywały się w systemie indywidualnym i grupowym. W systemie indywidualnym pełen cykl ukończyło 6 osób. Większość osób korzystała z 3-4 spotkań związanych z interesującymi je zagadnieniami.

W okresie od lipca do listopada trwały też **2** cykle spotkań grupowych. W spotkaniach grupowych uczestniczyło w sumie **12** osób (5 pierwsza grupa, 7 druga grupa). W sumie **6** osób w tych grupach odbyło cały trening i otrzymało dyplomy ukończenia szkolenia.

Liczba uczestników programu w 2015 r.	47
Liczba spotkań w ramach programu w 2015 r.	164
Liczba godzin programu w 2015 r.	168

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków

Poradnictwo specjalistyczne dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków z terenu Katowic realizowane było przez Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, a od 16 marca 2015 roku przez Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zatrudniający wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną psychologów i pedagoga. Obejmowało ono diagnozowanie problemów rodzin zastępczych, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej. Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu powierzonej im funkcji, wzmocnienie poczucia ich odpowiedzialności za wychowywanie dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, adekwatne spostrzeganie swoich problemów oraz problemów dzieci, rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodzin zastępczych, podniesienie świadomości rodziny poprzez zwrócenie uwagi na indywidualne potrzeby jej członków. Rodzinom zastępczym udzielano również wsparcia w radzeniu sobie z pojawiającymi się kryzysami czy problemami. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin zastępczych i wychowanków w nich umieszczonych w okresie I - XII 2015 r.	296
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w okresie I – XII 2015 r.	173

Badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze

W 2015 roku w ramach zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną z zachowaniem preferencji form prorodzinnych, psychologzy i pedagodzy Sekcji Psychologiczno – Pedagogicznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, a od dnia 16 marca 2015 roku psychologzy i pedagog Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne i pedagogiczne kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione i niezawodowe. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia psychologiczno – pedagogiczna stanowiąca element całościowej oceny kandydatów.

Liczba opinii psychologiczno - pedagogicznych sporządzonych w okresie I –XII 2015 r.	64
Liczba osób, którym wykonano badania psychologiczno – pedagogiczne w okresie I – XII 2015 r.	89

W okresie I – XII 2015 r. dwóch kandydatów w czasie procesu opiniowania i przygotowywania opinii do Sądu Rodzinnego złożyło rezygnację z pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w związku z czym nie zostali poddani badaniom psychologiczno – pedagogicznym i nie została wydana opinia psychologiczno - pedagogiczna. W przypadku 6 rodzin po raz kolejny na wniosek Sądu Rodzinnego sporządzono opinię wspólnie z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, jednak z uwagi na krótki czas od ostatnich badań psychologiczno - pedagogicznych odstąpiono od ich przeprowadzania.

Badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej

W 2015 roku w związku z nowelizacją Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej psychologzy Sekcji Psychologiczno – Pedagogicznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, a od dnia 16 marca 2015 r. Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej wykonywali badania psychologiczne rodzicom zastępczym pełniącym funkcję rodziny zastępczej niezawodowej. Na podstawie wyników badań sporządzana była opinia określająca predyspozycje i motywację rodziców zastępczych do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Liczba opinii dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej sporządzonych w okresie I - XII 2015 r.	57
Liczba osób, którym wykonano badania predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej w okresie I - XII 2015 r.	81

Wsparcie dla rodzin zastępczych

Adresatami wsparcia były rodziny zastępcze spokrewnione. Rodzice zastępczy mieli potrzebę uzyskiwania wsparcia psychologicznego i edukacji psychologicznej związanej ze specyfiką wychowywania dzieci w rodzinie zastępczej. W 2015 roku odbywały się spotkania grup wsparcia dla rodzin zastępczych spokrewnionych. Grupa wsparcia dawała możliwość dalszego rozwoju nabytych kompetencji oraz dzielenia się swoim doświadczeniem związanym z zastępczym rodzicielstwem. Podejmowane w czasie spotkań zagadnienia wynikały z bieżących doświadczeń uczestników, które były wzbogacane o treści służące podniesieniu kwalifikacji oraz rozwojowi osobistemu. Spotkania grup wsparcia były prowadzone przez psychologa i pedagoga Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Liczba osób, którym udzielono wsparcia w okresie I - XII 2015 r.	10
Liczba spotkań grupowych w okresie I- XII 2015 r.	10
Liczba godzin spotkań grupowych w okresie I - XII 2015 r.	20

Szkolenia dla kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie rodzinnej pieczy zastępczej (art.44 pkt.5) pracownicy merytoryczni Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej prowadzili szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej.

Liczba spotkań grupowych w okresie I – XII 2015 r.	20
Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniu w okresie I – XII 2015 r.	28
Liczba godzin spotkań grupowych w okresie I – XII 2015 r.	60

W związku z sytuacją rodzinną, zawodową i zdrowotną kandydatów na spokrewnione rodziny zastępcze z 7 osobami materiał szkoleniowy zrealizowany został w ramach indywidualnych spotkań.

Szkolenia dla rodzin zastępczych

W czerwcu 2015 roku zostało przeprowadzone szkolenie dla spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych poświęcone tematyce **„Przywiązanie i jego rola w pracy z dzieckiem umieszczonym w rodzinie zastępczej”**. Celem szkolenia było przekazanie wiedzy na temat znaczenia więzi między dzieckiem a osobą dorosłą, jej wpływ na jakość i sposób funkcjonowania dziecka. Ponadto celem szkolenia było wzbogacenie wiedzy uczestników na temat zaburzeń przywiązania i ich wpływu na funkcjonowanie dziecka w rodzinie zastępczej oraz zapoznanie ze sposobem postępowania z dzieckiem z zaburzoną więzią.

We wrześniu i październiku 2015 roku zostało przeprowadzone kolejne szkolenie dla spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych poświęcone tematyce **„Problemy dorastania i adolescencji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych”**. Celem szkolenia było przybliżenie uczestnikom wiedzy na temat okresu dojrzewania, prawidłowości i norm rozwojowych charakterystycznych dla tego okresu życia człowieka. Ponadto przekazano wiedzę wzbogacającą wiedzę uczestników na temat kryzysów rozwojowych i umiejętności w radzeniu sobie z pojawiającymi się problemami. Z uwagi na dużą liczbę zgłoszonych do szkolenia rodzin we wrześniu 2015 r. i w październiku 2015 r. przeszkolonych zostało 5 grup rodzin zastępczych.

Szkolenia dają możliwość podnoszenia kwalifikacji i kompetencji rodzin zastępczych. Realizowane są przez psychologów zatrudnionych w Zespole ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Liczba przeszkolonych grup rodzin zastępczych w okresie I – XII 2015 r.	6
Liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach grupowych w okresie I - XII 2015 r.	70
Liczba godzin szkoleń grupowych w okresie I – XII 2015 r.	23

4.1.3 Lokalna sieć Świetlic Specjalistycznych

Zadanie w części realizowane w ramach:

- Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, działającego na podstawie Uchwały Nr LV/1284/14 Rady Miasta Katowice z dnia 15 października 2014 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2015 r. oraz
- Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, działającego na podstawie Uchwały Nr LV/1285/14 Rady Miasta Katowice z dnia 15 października 2014 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 r.

Z uwagi na wejście w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zmianie uległo nazewnictwo Świetlic i Klubów Środowiskowych na Świetlice Specjalistyczną oraz Specjalistyczny Klub Młodzieżowy.

• **ŚWIELICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie. Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	25+9*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, Pl. Powstańców 3	43+10*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	39+8*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	38+12*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	33+11*
RAZEM	178+50*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2015r.

■ PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Umowy i finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice:

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej			
1. Świetlice Specjalistyczne			
1	Świetlica Specjalistyczna ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	70
2	Świetlica Specjalistyczna ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	40
3	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
4	Świetlica Specjalistyczna im. Św. Jacka ul. Dębowa 23, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	40
5	Świetlica Specjalistyczna im. św. Agaty ul. Solskiego 2, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
6	Świetlica Specjalistyczna im. św. Barbary ul. Młodzieżowa 10, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	30
7	Świetlica Specjalistyczna	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży	55

	ul. Gliwicka 148, Katowice	„Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	
Placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej			
1. Świetlice Opiekuńcze			
8	Świetlica Opiekuńcza im. św. Wojciecha ul. Chopina 14/1, Katowice	Caritas Archidiecezji Katowickiej	25
9	Świetlica Opiekuńcza „NIKISZ” Polskiego Towarzystwa Kulturalnego pl. Wyzwolenia 18, Katowice	Polskie Towarzystwo Kulturalne	30
10	Świetlica Opiekuńcza dla dzieci w wieku przedszkolnym, ul. Mikusińskiego 8, Katowice	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Józefa Robotnika	15
11	Świetlica Opiekuńcza zwana Klubem Dziecięco-Młodzieżowym „Szansa dla każdego” ul. 3-go Maja 36/2, Katowice	Stowarzyszenie „Szansa dla każdego”	30
2. Ognisko wychowawcze			
12	Ognisko wychowawcze dla dzieci w wieku przedszkolnych ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	15
3. Koła zainteresowań			
13	Koło zainteresowań pod nazwą „Klub Profilaktyczny EKIPA” ul. Bednorza 20, Katowice	Parafia Ewangelicko-Augsburska	30
14	Koło zainteresowań „W Słonecznej Dolinie” ul. Dudy Gracza 6, Katowice umowa od 1.07.2014r.	Parafia Ewangelicko-Augsburska	15
Placówki wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę			
15	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę ul. Gliwicka 148, Katowice	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów” ul. Andrzeja 12a, Katowice	brak określonego maksymalnego limitu
16	Praca podwórkowa realizowana przez wychowawcę w dzielnicy Katowice Bogucice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	brak określonego maksymalnego limitu
RAZEM:			455

4.1.4 Lokalna sieć Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych

• **SPECJALISTYCZNY KLUB MŁODZIEŻOWY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** jest kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	15
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	31+2*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	12
RAZEM	58+2*

*liczba dzieci, które na podstawie uzgodnień uczęszczają do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2015r.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku całkowity koszt zadania (Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe) wyniósł: **1 908 064,23 zł**

Świetlice Specjalistyczne, Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, w okresie ferii zimowych i wakacji letnich zorganizowały zimowy wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2015, w którym wzięło udział 186 dzieci (w tym: 169 dzieci

wychowanków Świetlic i Klubów, 2 dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc, 15 dzieci ze środowiska) i letni wypoczynek dzieci i młodzieży w mieście Katowice 2015, w którym wzięło udział 253 dzieci (w tym: 179 dzieci wychowanków Świetlic i Klubów, 52 dzieci które na podstawie uzgodnień uczęszczały do placówek w ramach wolnych miejsc w okresie wakacji letnich 2015r. oraz 22 dzieci ze środowiska lokalnego).

W dniu 12 czerwca 2015r. z okazji Dnia Dziecka, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zorganizował imprezę sportową dla wychowanków katowickich placówek wsparcia dziennego. Impreza odbyła się w Katowicach na terenie Ośrodka Sportowego Szopienice. W festynie udział wzięło około 350 dzieci - podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, Katolickiej Fundacji Dzieciom, Świetlicy Nikisz, Caritas Archidiecezji Katowickiej. Festyn miał formę Olimpiady Sportowej – dzieci uczestniczyły w rozmaitych konkurencjach sportowych. Odbyły się także gry zabawy, konkursy, warsztaty taneczne, malowanie twarzy, dmuchane zjeżdżalnie itp. Uczestnicy imprezy obdarowani zostali symbolicznymi nagrodami oraz otrzymali poczęstunek.

W dniach od 28 i 29 sierpnia 2015r. została zorganizowana impreza dla dzieci pod nazwą „Biwak dla dzieci i młodzieży dzielnicy Murcki Lato 2015”. W imprezie udział wzięło około 250 dzieci. Przeprowadzono zajęcia sportowe, plastyczne oraz rekreacyjne polegające na konkursach o wiedzy, malowanie twarzy, nauka jazdy na rowerze, znajomość znaków drogowych, poznawanie dziejów wojska polskiego, pokazy sprzętu wojskowego, pokazy sztuk walki, występy artystyczne, pokazy pierwszej pomocy oraz inne atrakcje. Każdemu uczestnikowi zapewniono poczęstunek.

PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Oprócz Specjalistycznych Klubów Młodzieżowego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, zajmujących się pomocą skierowaną do młodzieży, współpracujemy także z Młodzieżowym Klubem Wspierania Rozwoju Osobistego Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo” oraz Środowiskowym Klubem Młodzieżowym Katolickiej Fundacji Dzieciom. Finansowanie realizowane jest przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice.

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
<u>Placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej</u>			
Kluby Młodzieżowe			
1	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	15
2	Młodzieżowy Klub Specjalistyczny ul. Kilińskiego 15, Katowice	Katolicka Fundacja Dzieciom	25
RAZEM:			40

Monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz prowadzenie pomocy w nauce i reedukacji szkolnej jest priorytetem w działaniu każdej Świetlicy i Klubu młodzieżowego bez względu na podmiot prowadzący, wynika to z doceniania roli wykształcenia w uzyskaniu samodzielności wychowanków w ich dorosłym życiu.

4.2 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy prorodzinne

4.2.1 Rodziny zastępcze

Jedną z form opieki zastępczej o charakterze prorodzinnym są rodziny zastępcze, do których zaliczamy:

- rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe

Rodzina zastępcza może być objęta wsparciem i pomocą pracownika socjalnego w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej udzielana jest pomoc pieniężna.

liczba rodzin zastępczych	ogółem narastająco 384
w tym:	
▪ spokrewnionych	251
▪ niezawodowe, zawodowe	133
liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	537
w tym:	
▪ w rodzinach spokrewnionych	325
▪ w rodzinach niezawodowych, zawodowych	212

	Łączna wartość (w zł)
Jednorazowe świadczenie na pokrycie wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	26 715,97
Świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	4 746 334,38
Jednorazowe świadczenie związane z wystąpieniem zdarzeń losowych	735,68
Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	83 260,46*

* z pomocy w formie dofinansowania do wypoczynku skorzystało 139 dzieci z rodzin zastępczych

W 2015 roku ustanowionych przez sąd zostało **29** nowych rodzin zastępczych. Liczba dzieci w nich umieszczonych wyniosła łącznie **34**.

Zarówno rodzinom zastępczym, jak i rodzicom naturalnym dzieci oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo, w tym prawne, psychologiczne, terapeutyczne i pedagogiczne w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii. Rodziny informowane są o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych. Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii realizuje poradnictwo indywidualne oraz grupowe dla rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi.

W 2015 r. dla **5** dzieci przyznano dofinansowanie w związku z oczekiwaniem na przyjęcie do rodziny zastępczej w łącznej wysokości **2 550,00 zł**.

W tym zawodowe rodziny zastępcze:

Zawodowe rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, realizując funkcje interwencyjne, zapewniają dzieciom krótkoterminową opiekę zastępczą w sytuacji kryzysu rodziny naturalnej, do czasu unormowania sytuacji życiowej ich rodziny. Celem pracy pogotowia rodzinnego jest umożliwienie dziecku powrotu do rodziny naturalnej. W trakcie pobytu dziecka zapewnia się utrzymanie i umacnianie więzi z rodziną naturalną. Kontakty rodziców i krewnych z dziećmi, mają także na celu korektę zachowań i postaw wychowawczych rodziny naturalnej. Dlatego ważnym elementem w pracy pogotowia rodzinnego jest stały kontakt z pedagogiem i psychologiem. W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny naturalnej, poszukuje się możliwości umieszczenia dziecka w długoterminowej rodzinie zastępczej lub adopcyjnej. Osoby pełniące zadania pogotowia rodzinnego otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Od stycznia do grudnia 2015 r. na terenie Katowic działało **5** pogotowí rodzinnych, które łącznie zapewniały **15** miejsc. Dwa pogotowia od lipca oraz od sierpnia 2015 do końca roku nie sprawowały pieczy nad dziećmi z powodów zdrowotnych i osobistych, a co za tym idzie – opiekę nad dziećmi powierzono rodzinom pomocowym.

Dzieci w pogotowiacz rodzinnych:

	liczba dzieci w pogotowiacz rodzinnych w okresie sprawozdawczym	w tym dzieci nowopryjęte	podstawa umieszczenia dziecka w pogotowiu rodzinnym – liczba dzieci umieszczonych w okresie sprawozdawczym – dotyczy dzieci nowopryjętych		
			na podstawie postanowienia sądu	w tym: zmiana z opieki instytucjonalnej na pogotowie rodzinne	w wyniku interwencji Policji
Łącznie narastająco	46	28	16	0	12

Na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem dzieci przebywających w pogotowiach rodzinnych, MOPS udziela pomocy pieniężnej w ramach zadań własnych powiatu.

Zawodowe rodziny zastępcze zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą, szczególnie w sytuacjach konieczności objęcia opieką licznego rodzeństwa, do czasu zakończenia pracy z rodziną naturalną i usamodzielnienia rodziny. Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

W 2015 r. przekształcono jedną niezawodową rodzinę zastępczą w zawodową rodzinę zastępczą. Umowę zawarto z dniem 28 grudnia 2015 r. Rodzina rozpoczęła nawiązywanie kontaktu z 2 dziećmi, które zostaną do tej rodziny skierowane niezwłocznie po uzyskaniu zmiany postanowienia sądu (obecnie rodzeństwo jest umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej).

Zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne zapewniają dzieciom długoterminową opiekę zastępczą w sytuacjach konieczności objęcia dziecka specjalistyczną opieką medyczną i rehabilitacją. W zawodowej rodzinie zastępczej specjalistycznej może przebywać od 1 do 3 dzieci.

Osoby pełniące zadania zawodowej rodziny zastępczej specjalistycznej otrzymują na podstawie zawartych umów wynagrodzenie.

Koszt utrzymania dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych:

Rodzaj zawodowej rodziny zastępczej	Łączna liczba miesięcy pobytu dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych	Łączne wydatki na pomoc pieniężną na pokrycie kosztów utrzymania dzieci, środki na lokal i środki na remont wraz z wynagrodzeniami za okres sprawozdawczy narastająco (ze składkami MOPS)	Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka
5 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego - 46 dzieci	235	589 480,67	2 508,43
3 zawodowe rodziny zastępcze - 12 dzieci	135	352 458,78	2 610,81
2 zawodowe rodziny zastępcze specjalistyczne - 3 dzieci	36	186 761,33	5 187,81
8 rodzin pomocowych - 21 dzieci	77	78 394,21	1 018,11

Zawodowym rodzinom zastępczym pomagało **6** osób w opiece i wychowaniu oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego, które w 2015r. otrzymały wynagrodzenie w łącznej wysokości **3 583,67 zł.**

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pokrywa koszt wyżywienia i zakwaterowania dzieci niepełnosprawnych, które są pozbawione opieki rodziców i ze względu na stan zdrowia sąd umieścił je w zakładzie leczniczo-opiekuńczym. Koszt opłaty za jeden miesiąc wynosi nie mniej niż dwukrotna wartość najniższej emerytury, tj. **1 760,90 zł.** W 2015 roku opłacany był pobyt i wyżywienie za **7** dzieci. Wydatki łącznie na ten cel wyniosły **125 506,80 zł.**

4.2.2 Usamodzielniani wychowankowie

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych mogą otrzymać:

- pomoc pieniężną na usamodzielnienie,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki,
- pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

	Liczba osób narastająco	Liczba świadczeń	Średnie świadczenie (w zł.)	Łączna wartość (w zł.)
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	31	31	3 126,57	96 923,59
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	167	1389	498,18	691 968,39
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	32	32	2 865,66	91 701,17

A ponadto:

⇒ pomoc w formie pracy socjalnej, mającą na celu integrację ze środowiskiem i usamodzielnienie życiowe wychowanka; z tej formy pomocy korzystają wszyscy usamodzielniani wychowankowie.

Pomoc na usamodzielnienie udzielana jest na podstawie sporządzonego Indywidualnego Programu Usamodzielnienia. Program sporządza osoba usamodzielniana wraz z wyznaczonym opiekunem przy współudziale pracownika socjalnego lub koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

4.3 Całodobowa opieka nad dzieckiem – formy instytucjonalne

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, w sytuacji diagnozowania poważnych problemów opiekuńczo – wychowawczych, pracownicy socjalni występują do sądu o wydanie stosownych zarządzeń opiekuńczych. W 2015 r. z takimi wnioskami wystąpiono w stosunku do **45** rodzin.

Po wyczerpaniu możliwości udzielenia dziecku pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej, dziecko może zostać skierowane na pobyt całodobowy w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

4.3.1 Placówki opiekuńczo-wychowawcze:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Zakątek”;
2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Stanica”;
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza Dom Dziecka „Tęcza”;
4. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1;
5. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2;
6. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3.

W swojej strukturze ww. placówki prowadzą mieszkanie usamodzielnienia.

	Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie interwencyjnym w 2015 r.		Liczba wydanych dla dzieci skierowań w trybie socjalizacyjnym w 2015 r.		Liczba zmienionych dla dzieci skierowań z trybu interwencyjnego na socjalizacyjny w 2015 r.	
	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic	z Katowic	spoza Katowic
Domy Dziecka	44	0	34	1	21	0

Ponadto w przypadkach, kiedy nie było możliwe skierowanie dziecka do odpowiedniej placówki opiekuńczo-wychowawczej z powodu braku miejsc w placówkach na terenie Katowic, wnioskowano do innych powiatów o wydanie skierowań do placówek położonych na terenie tych powiatów – na podstawie powyższych wniosków w 2015 roku umieszczono na terenie innych powiatów **8** dzieci.

Losy wychowanków w ww. placówkach w 2015 r. przedstawia tabela poniżej.

Liczba dzieci z Katowic, które opuściły placówki opiekuńczo-wychowawcze	
Ogółem	59
W tym biorąc pod uwagę powód zwolnienia:	
Dom rodzinny	14
Rodzina zastępcza	12
adopcja	2
Zakwalifikowanie do innej formy opieki, jakiej?	
Placówka resocjalizacyjna	2
Schronisko dla nieletnich	0
Dom Samotnej Matki	0
Inne np. pełnoletność	29

4.3.2 Dzieci poza rodziną naturalną

Ogólna liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną

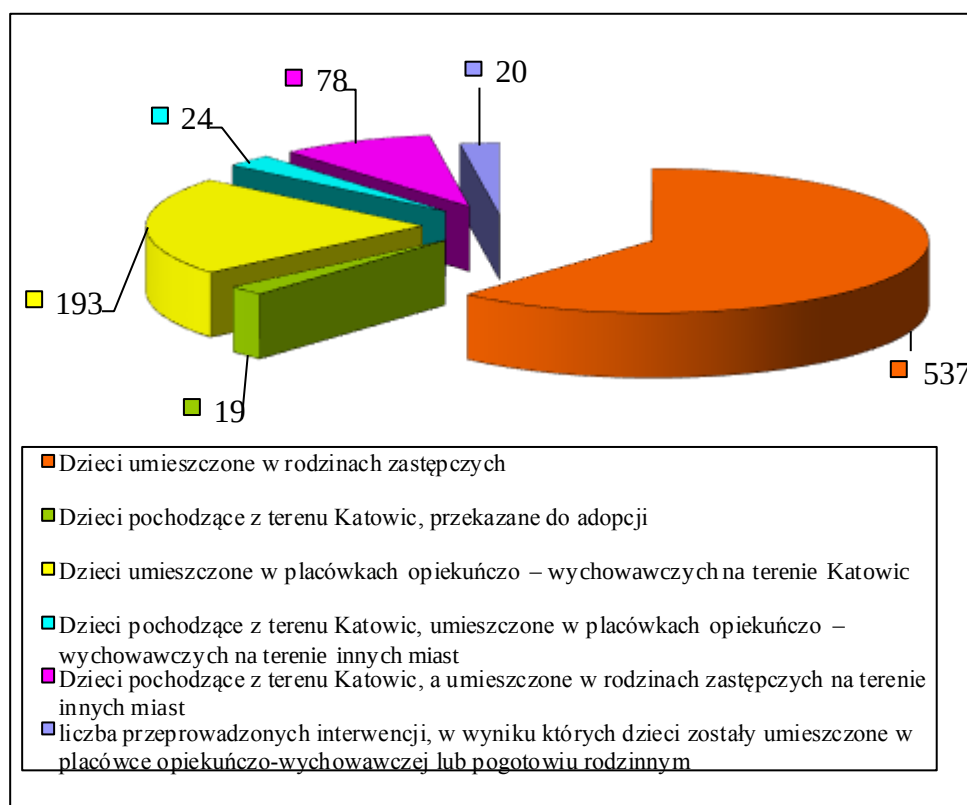
Formy prorodzinne

Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	537
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, przekazane do adopcji	19
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, a umieszczone w rodzinach zastępczych na terenie innych miast	78
Razem	575

Formy instytucjonalne

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Katowic	193
Dzieci pochodzące z terenu Katowic, umieszczone w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych miast	24
Razem	201

Po przeprowadzeniu 20 interwencji w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub pogotowiu rodzinnym zostało umieszczonych 30 dzieci.

4.4 Pomoc dla dzieci

W ramach pomocy dla dzieci realizowano następujące świadczenia:

▪ Dożywianie uczniów szkół podstawowych i gimnazjum

Głównymi realizatorami dożywiania byli:

- wszystkie szkoły podstawowe i gimnazja we współpracy z Wydziałem Edukacji oraz Zespołem Obsługi Jednostek Oświatowych,
- podmioty niepubliczne wyłonione zgodnie z procedurą ustawy prawo zamówień publicznych:

- ✓ „CAFE-BAR” Jolanta Zapart” –Firma przygotowująca i dowożąca gorące posiłki uczniom Szkoły Podstawowej Nr 10 oraz Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8, 10 oraz Gimnazjum Nr 18.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, tutejszy Ośrodek w porozumieniu z Wydziałem Edukacji Urzędu Miasta Katowice zapewnił posiłek wszystkim potrzebującym dzieciom. W każdej z dzielnic Miasta dyżurowały szkoły, w których wydawane były posiłki. Rozwiązanie to pozwoliło na zapewnienie dzieciom dożywiania, także w okresie przerw w nauce szkolnej.

▪ Dowóz posiłków do szkół

W ramach ww. zadania, zapewniono dowóz posiłków do 10 katowickich szkół, w których zostały zlikwidowane stołówki szkolne: Szkoła Podstawowa Nr 5, Zespół Szkół Specjalnych Nr 9, 11, 12, Gimnazjum Nr 10, 11, 14, 16, 19, 23. W ramach ww. zadania wydano kwotę **103 228,00 zł.**

▪ Dożywianie dodatkowe

Jednym z ważniejszych zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest zapewnienie dożywiania dzieciom z rodzin niewydolnych wychowawczo, rodzin w stosunku do których istnieją uzasadnione przesłanki o możliwości wykorzystania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem oraz z rodzin, które nie są w stanie zapewnić swym dzieciom zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, w tym odpowiedniego dożywiania. W 2015 r. realizatorami dożywiania dodatkowego byli:

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej Nr 1, 4, 5, 7.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Realizacja przez MOPS dożywiania uczniów	Realizacja dożywiania bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego	Dożywianie w żłobku i przedszkolu	Dożywianie dodatkowe
Liczba dzieci	2 910	147	1 623	87
Kwota (w zł)	2 887 071,14	53 761,57	1 746 784,11	120 617,10

▪ Wypoczynek dzieci

W 2015 r. zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach ogłosił przetarg na zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci w miejscowościach górskich, w drodze którego wyłonił organizatorów wypoczynku letniego dla dzieci, z którymi to organizatorami podpisano stosowne umowy. W ww. umowach każdy z wykonawców (wymienionych poniżej) zobowiązany został do przestrzegania standardów określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.) oraz dodatkowo standardów dotyczących m.in.: zakwaterowania, obiektów kolonijnych, warunków sanitarnych, zapewnienia odpowiedniej kadry wychowawców, stawki żywieniowej, ubezpieczenia oraz opieki medycznej.

Realizatorami wypoczynku letniego dla dzieci w 2015 r. byli:

1. Biuro Turystyki Rodzinnej „Gold Tour” ul. Batorego 12 A Prudnik,
2. Firma Turystyczna „Jurkowski” oś. Sikory 41, Ochotnica Górna,
3. Agencja Turystyczna OLA ul. Fojkisa 4a/4 Siemianowice Śląskie.

Wypoczynek zorganizowany został w miejscowościach:

- Ząb (powiat tatrzański, wieś podhalańska),
- Ochotnica Górna (powiat nowotarski, miejscowość u podnóży Gorców),
- Biały Dunajec (powiat tatrzański, wieś podhalańska).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, na wniosek rodzica/opiekuna prawnego dziecka, udzielał również dofinansowania do wypoczynku letniego w formie zasiłku celowego osobom, których dzieci skorzystały z wypoczynku organizowanego przez parafie oraz innych organizatorów którzy spełniali określone standardy. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania skorzystały także dzieci przebywające w rodzinach zastępczych.

Wydatki w ramach pomocy dzieciom.

	Wypoczynek dzieci	Wyprawka szkolna dla dzieci	Zielona szkoła	Bilety dla dzieci na dojazd do szkół, w tym dzieci z rodzin wielodzietnych
Liczba dzieci	623	4	78	25
Kwota (w zł)	496 583,22	500,00	30 701,98	9 023,00

4.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2015” w zakresie systemu opieki nad dziećmi i rodziną. - szczegółowy opis znajduje się w powyższym programie.

4.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* w zakresie pomocy dla dzieci.

1. Budowanie sieci placówek wsparcia dziennego

ŚWIETLICE

Dzielnica miasta	2011		2012		2013		2014		2015	
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba
Śródmieście	4	136	4	do 9.II-	4	141	5	161	4	155
Nikiszowiec	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Dąb	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Józefowiec	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Koszutka	1	40	1	40	1	40	1	40	1	40
Ligota	1	29	1	29	1	29	1	29	1	30
Załęże	1	30	1	30	1	30	2	85	2	85
Szopienice	1	36	1	36	1	36	1	36	1	36
Brynów	1	20	1	20	1	20	1	20	1	18
Zawodzie	1	28	1	28	1	28	1	30	1	30
Murcki	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Giszowiec					1	50	1	30	1	30
Katowice łącznie	14	434	14	do 9.II-	16	544	17	546	16	539

* od 10.II.2012r. Świetlica zwiększyła liczbę miejsc z 25 na 30

		2011	2012	2013	2014	2015
1	Liczba świetlic ogółem	14	14	16	17	16
2	Liczba świetlic środowiskowych typu opiekuńczego*	4	4	5	5	4
3	Liczba świetlic środowiskowych typu specjalistycznego*	10	10	11	12	12

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

OGNIKO WYCHOWAWCZE, KOŁA ZAINTERESOWAŃ

Dzielnica miasta	2014		2015	
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba
Śródmieście	2	45	2	30
Szopienice	1	30	1	30
Katowice łącznie	3	75	3	60

KLUBY

Dzielnica miasta	2011		2012		2013		2014		2015	
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba
Śródmieście	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Szopienice	1	20	1	20	1	20	1	20	1	20
Brynów	1	8	1	8	1	8	1	8	1	10
Koszutka	1	15	1	15	1	15	1	15	1	15
Zawodzie			1	10*	1	10	1	10	1	10
Katowice łącznie	4	68	5	78*	5	78	5	78	5	80

* od IX.2012r. utworzono Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 MOPS Katowice

		2011	2012	2013	2014	2015
1	Liczba klubów ogółem	4	5	5	5	5
2	Liczba klubów typu opiekuńczego*	0	0	0	0	0
3	Liczba klubów typu specjalistycznego*	4	5	5	5	5

*podział zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Kluby młodzieżowe stanowią kontynuację pracy prowadzonej w Świetlicach.

3. Zapewnienie opieki dzieciom

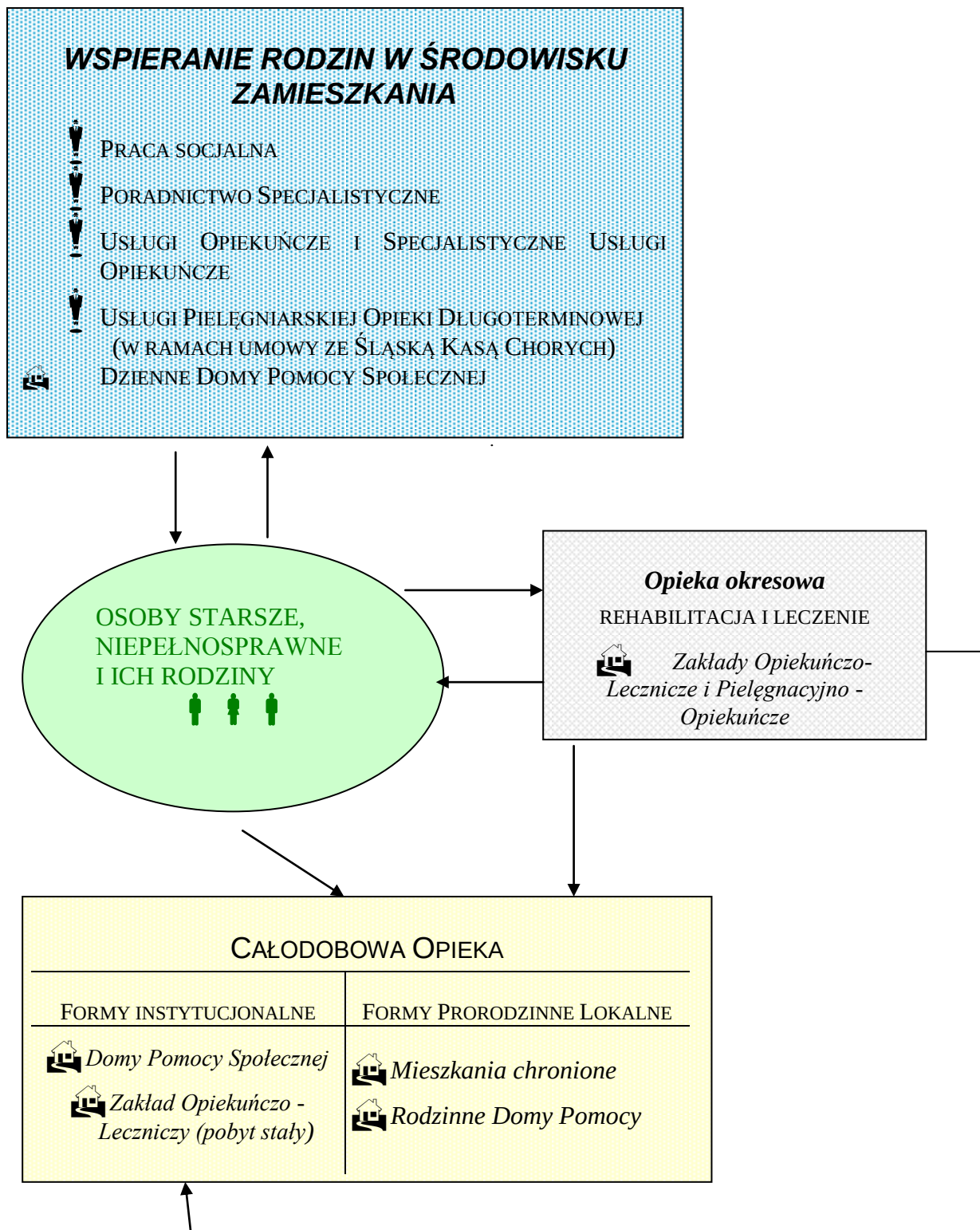
	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba dzieci umieszczonych poza rodziną naturalną – ogółem, w tym:	706	666	670	614	615
Dzieci skierowane do instytucjonalnych form opieki	106	71	84	46	78
Dzieci umieszczone w rodzinnej opiece zastępczej	600	595	586	568	537

4. Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków

Liczba wychowanków objętych pomocą:	2011	2012	2013	2014	2015
Finansową	184	200	192	185	174
Rzeczową	54	49	31	32	32
Lokalową z zasobów miejskich	44	40	30	32	16
Wydatki na realizację programu	870 573,34	912 549,11	833 854,54	905 977,47	880 593,15

Z uwagi na fakt zakończenia procesu usamodzielnienia poprzez realizację indywidualnego programu usamodzielnienia, jak również możliwości pozostania w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej na dotychczasowych zasadach (art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) w 2015 r. zmniejszeniu uległa liczba wychowanków usamodzielnianych korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka, tym samym zmniejszeniu uległy wydatki na realizację programu.

V. SYSTEM OPIEKI NAD OSOBAMI STARSZYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI

System opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 4). Celem strategicznym jest utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych, osób terminalnie chorych, jak najdłużej w środowisku zamieszkania i zapewnienie im opieki. Na system opieki dla tej kategorii klientów, składa się:

5.1 Praca socjalna

Praca socjalna ma na celu ułatwianie kontaktów z placówkami służby zdrowia, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej, a także inicjowanie kontaktów rodzinnych, podejmowanie działań zmierzających do większego zaangażowania rodziny w sprawowanie opieki nad osobami wymagającymi takiej pomocy, w tym zawieranie umów alimentacyjnych, porozumień na świadczenie usług, zapewnienie osobom uprawnionym usług w ramach pielęgniarstwa opieki środowiskowej, uwrażliwienie społeczności lokalnych na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych, rozpowszechnienie idei wolontariatu, objęcie opieką wolontarystyczną osób potrzebujących pomocy oraz skorzystanie przez osoby starsze i niepełnosprawne z przysługujących im uprawnień np. wyjazdu na turnus rehabilitacyjny, do sanatorium, w uzyskaniu odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego itp.

5.2 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Usługi świadczone są przez firmy, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy:

Wykaz realizatorów usług, z którymi od 01.01.2015 r. zawarto umowy na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych:

	Wykonawca	Zakres usług	Liczba osób*	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług wg ostatnio obowiązującej umowy (w zł.)**	Średni koszt roboczogodz. poniesiony przez MOPS
1	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 1	423	93 345,31	827 820,28	8,86	8,87
2	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Opiekuńcze część 2	440	94 697,51	830 148,45	8,72	8,77
3	Śląski Oddział Okręgowy PCK Katowice, ul. PCK 8	Opiekuńcze część 3	288	76 223,52	690 540,42	9,00	9,06
4	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Opiekuńcze część 4***	-	5 674,35	60 530,80	-	-
5	Śląski Zarząd Wojewódzki PKPS Katowice, ul. Kozielska 4a	Opiekuńcze część 4	286	53 154,22	444 437,55	8,40	8,36
6	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 1	75	4 844,54	50 854,73	10,50	10,50
7	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o., Katowice, ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne opiekuńcze część 2	154	15 471,37	169 256,93	10,94	10,94
8	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 3	75	4 821,35	52 977,98	11,00	10,99
9	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Zespół Medyczno-Opiekuńczy Alicja Kluczna Dąbrowa Górnicza, ul. Kościuszki 27	Specjalistyczne opiekuńcze część 4	120	8 874,01	97 362,22	11,00	10 97
RAZEM:			1 861	357 106,18	3 223 929,36	-	-

*W podanej liczbie osób występują przypadki, że ta sama osoba ma przyznane dwa rodzaje usług: usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

**Podana cena 1 godziny usług dotyczy usług wykonywanych w dni robocze i dni wolne/święteczne oraz w godzinach nocnych

***Umowa obowiązywała do dnia 31.12.2014 r., w I'15 zapłacono za usługi wykonane w XII'14.

Program „Słonecznik - Wolontariat na rzecz Osób Starszych i Niepełnosprawnych”

W roku 2015 realizowana była pomoc wolontariuszy dla osób starszych i niepełnosprawnych w ramach programu „Słonecznik”. Adresatami programu były osoby starsze, które z powodu swojego wieku oraz osoby niepełnosprawne, które z powodu swych ograniczeń wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Główny cel pomocy w ramach programu to:

- utrzymanie więzi społecznych i bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania w odniesieniu do osób starszych i niepełnosprawnych,
- poszerzenie kontaktów społecznych i aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa.

Usługi wolontariuszy realizowane były bezpośrednio w środowisku na rzecz osoby starszej, niepełnosprawnej wymagającej pomocy i wsparcia.

Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	
Liczba wolontariuszy(liczba umów)	11 (16)
Liczba godzin wolontariatu	641
Oszczędności dla MOPS (w zł.)*	5 611,55

* obliczono na podstawie obowiązujących stawek za usługi opiekuńcze

Grupa wsparcia „Radość życia – Mogę wszystko”

Program realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 8 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Boya Żeleńskiego 83. Celem głównym programu jest poprawa sprawności funkcjonalnej i jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych, zapewnienie potrzeb towarzyskich, kulturalnych poprzez ich aktywizację w tworzeniu sposobu spędzania czasu wolnego. Zgodnie z założeniami programu jest to grupa otwarta, dla osób w wieku 50+, starszych lub niepełnosprawnych mieszkańców Katowic, które chcą być jeszcze aktywne i przykładem dla innych. Każda osoba w trakcie spotkań robi to, na co ma ochotę tzn. część wykonuje prace ręczne w ramach terapii zajęciowej, inni rozwiązują krzyżówki, inni z kolei uczą się obsługi komputera, komórek czy podstawowych zwrotów z języka angielskiego. W przypadku gdy dane zajęcia są typowo tematyczne, wtedy cała grupa bierze w nich udział jednocześnie. Dodatkową atrakcją jest udział w imprezach integracyjnych z młodzieżą np. z okazji Dnia Seniora, wycieczkach autokarowych itp. Planowane też są wyjścia do kina, bądź teatru, muzeów lub innych atrakcyjnych miejsc. W 2015 roku z zaproponowanych zajęć grupy skorzystały **73** osoby.

Program o tej samej formule realizuje Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 w Katowicach. Spotkania grupy wsparcia odbywają się w sali Miejskiego Domu Kultury w Katowicach przy ul. Kołodzieja 42. W 2015 roku z zajęć grupy skorzystało **15** osób.

5.3 Sieć lokalnych Dziennych Domów Pomocy Społecznej

Dzienne Domy Pomocy Społecznej są ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób samotnych lub osób w rodzinach, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy, a są jej pozbawione lub rodzina takiej pomocy nie może zapewnić.

Podopieczni korzystali z usług sieci 9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej:

Lp.	Nazwa i adres Dziennego Domu Pomocy Społecznej	Prowadzony przez	Liczba miejsc Pobyty/ Pościłki na wynos	Liczba osób, które skorzystały z DDPS Pobyty/Pościłki na wynos	Koszt osobodnia Pobyty/ Pościłki na wynos (w zł.)	Wykonanie za I-XII.2015 r. (w zł.)
1	DDPS 2 ul. Głogowska 23	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	50/30	61/45	19,95/15,10* 21,45/16,60**	437 329,30
2	DDPS 5 ul. Świdnicka 35	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	45/30	52/40	23,20/16,40* 24,20/17,40**	478 754,72

3	DDPS 1 ul. Czecha 2	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.	50/20	61/23	28,10/13,00	496 809,78
4	DDPS 4 ul. Wiślana 9	Agencja Opiekuńczo – Medyczna i Handlowa sp. z o.o.	45/30	54/46	28,50/13,10	497 865,70
5	DDPS 3 ul. Tysiąclecia 45	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	37/21	45/34	26,80/14,06	383 463,32
6	DDPS 6 ul. Oblatów 24	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	98/65	127/97	28,84/14,60	981 087,00
7	DDPS 7 ul. Gliwicka 74	Katowickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Starszych, Niepełnosprawnych i Oczekujących Wsparcia OPOKA	41/26	52/35	26,00/14,26	432 306,14
8	DDPS ul. Brata Alberta 4	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	36/20	45/40	25,00/14,60	361 824,60
9	DDPS - Dąb ul. Dębowa 23	Caritas Archidiecezji Katowickiej Ośrodek Św. Jacka	25/20	33/28	26,25/14,60	289 042,52
RAZEM:			427/262	530/388	-	4 358 483,08

*umowa obowiązywała do 31.10.2015 r.

** umowa obowiązuje od 01.11.2015 r.

Dzienne Domy Pomocy Społecznej zapewniają swoim pensjonariuszom następujące rodzaje usług: pobyt w godz. 8.00 do 16.00 od poniedziałku do piątku oraz wyżywienie (śniadanie i obiad) na miejscu, posiłki na wynos, usługi higieniczne (natrysk, usługi pralnicze), terapię zajęciową, trening umiejętności, ogólną rehabilitację ruchową, porady i wsparcie psychologiczne indywidualne, grupowe zajęcia psychologa ze społecznością pensjonariuszy, grupy wsparcia, grupy samopomocowe, zebrania społeczności, imprezy organizowane na terenie i poza ośrodkiem wsparcia.

Środki z rezerwy dla Rad Jednostek Pomocniczych Samorządu

W 2015 roku w ramach środków z rezerwy dla Rad Jednostek Pomocniczych Samorządu wydatkowano kwotę **2 000,00 zł** na doposażenie jadalni oraz zakup przyborów do prowadzenia terapii zajęciowej i zajęć rekreacyjnych w Dziennym Domu Pomocy Społecznej nr 6 przy ul. Oblatów 24 w Katowicach.

5.4 Mieszkanie chronione

Mieszkanie chronione ma za zadanie zapewnienie odpowiedniego wsparcia w środowisku i umożliwienie samodzielnego życia osobom, które ze względu na wiek, niepełnosprawność lub chorobę nie wymagają usług w zakresie świadczonego przez dom pomocy społecznej, a usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania są niewystarczające lub ze względu na warunki mieszkaniowe czy bytowe, są trudne do realizacji. Na terenie Katowic działają trzy mieszkania chronione będące jednostkami organizacyjnymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach:

1. Mieszkanie Chronione dla osób starszych

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **8** osób.

2. Mieszkanie Chronione dla osób z upośledzeniem umysłowym

Mieszkanie chronione mieści się przy ul. Gliwickiej 74a i przeznaczone jest dla **7** osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim i umiarkowanym.

3. Mieszkanie Chronione dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych

Mieszkanie mieści się przy ul. Łętowskiego 6a i jest przeznaczone dla **6** osób.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych w mieszkaniach chronionych skorzystało:

- **9** osób w mieszkaniu chronionym dla osób starszych przy ul. Łętowskiego 6a,
- **7** osób w mieszkaniu chronionym dla osób z upośledzeniem umysłowym przy ul. Gliwickiej 74,
- **8** osób w nowym mieszkaniu chronionym dla osób starszych lub osób niepełnosprawnych przy ul. Łętowskiego 6a.

Wydatki na realizację zadania wyniosły **680 932,03 zł**.

5.5 Domy pomocy społecznej

Świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Formy i zakres usług wynikają z indywidualnych potrzeb mieszkańców z uwzględnieniem świadczeń z tytułu powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego.

W 2015 r. MOPS przeprowadził **401** postępowań administracyjnych w sprawie skierowania osób starszych i/lub niepełnosprawnych do domu pomocy społecznej, z czego:

- **153** osoby skierowano do dps na terenie Katowic,
- **189** osób zostało skierowanych do dps położonych na terenie innych powiatów, w tym:
 - **93** osoby do dps dla osób w podeszłym wieku,
 - **38** osób do dps dla osób przewlekłe somatycznie chorych,
 - **26** osób do dps dla osób przewlekłe psychicznie chorych,
 - **12** osób do dps dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
 - **6** osób do dps dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,
 - **14** osób do dps dla osób niepełnosprawnych fizycznie,
- **8** osobom odmówiono skierowania do dps,
- w **51** przypadkach umorzono postępowanie z powodu zgonu osoby, bądź rezygnacji z umieszczenia.

Ruch pensjonariuszy w dps na terenie Katowic oraz na terenie innych powiatów przedstawiał się następująco:

Dom	Liczba miejsc	Stan na dzień 31.12.2015	Zmarło lub zrezygnowało w 2015 r.	Przyjęto w 2015 r.	Liczba osób wpisanych na listę osób oczekujących	W tym liczba osób oczekujących z wydaną decyzją o umieszczeniu na dzień 31.12.2015 r.
DPS „PRZYSTAŃ” przy ul. Adamskiego 22	88	88	21	21	47	28
DPS „ZACISZE” przy ul. Traktorzystów 42	98	98	23	24	85	19
DPS „SENIOR RESIDENCE” przy ul. Pijarskiej 4	97, w tym 65 dla mieszkańców Katowic	83, w tym 18 osób spoza gminy Katowice	17 w tym 6 osób spoza gminy Katowice	39, w tym 18 osób spoza gminy Katowice	39, w tym 2 osoby oczekujące spoza gminy Katowice	8, w tym 2 osoby spoza gminy Katowice
DPS na terenie innych powiatów	-	-	115*	131	161	-

*w tym 7 osób przeniesionych do dps na terenie Katowic

Domy Pomocy Społecznej na terenie Katowic

Dom	Liczba osób przebywających w DPS na nowych zasadach	Średni miesięczny koszt pobytu w DPS
DPS „PRZYSTAŃ” ul. Adamskiego 22	77	3 499,79 zł
DPS „ZACISZE” ul. Traktorzystów 42	88	3297,06 zł
DPS „SENIOR RESIDENCE” ul. Pijarska 4	83, w tym 18 osób spoza gminy Katowice	3 622,00 zł – dla mieszkańców Katowic 3 790,00 zł – dla osób spoza gminy Katowice

Domy Pomocy Społecznej na terenie innych gmin

	Liczba osób, które przebywały w DPS, na nowych zasadach	Koszt pobytu mieszkańców Katowic w dps na terenie innych gmin
DPS na terenie innych gmin	630	13 157 319,78 zł

Rodzinny Dom Pomocy Społecznej

Zgodnie art.52 ust.1 ustawy o pomocy społecznej osoba wymagająca z powodu wieku lub niepełnosprawności pomocy innych osób może korzystać z usług opiekuńczych i bytowych w formie pobytu w rodzinnym domu pomocy. Dom ten dysponuje **8** miejscami. Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby wynosi **2 450,00 zł**.

W ramach swojej działalności, rodzinny dom zapewnia usługi bytowe: miejsce pobytu, wyżywienie i utrzymanie w czystości oraz usługi opiekuńcze, pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych, niezbędną pomoc w załatwieniu spraw osobistych, a także kontakt z otoczeniem, organizację czasu wolnego, jak również pomoc w zakupie odzieży i obuwia i niezbędnych artykułów osobistego użytku.

W 2015 roku z usług Rodzinnego Domu Pomocy Społecznej skorzystało **9** osób. Wydatki na realizację zadania wyniosły **233 403,33 zł**.

5.6 Realizacja programu „Siedemdziesiąt plus” w roku 2015

W roku 2015 w Katowicach realizowany był program „Siedemdziesiąt plus”. Adresatami programu są mieszkańcy miasta Katowice w wieku starszym, szczególnie po ukończeniu siedemdziesiątego roku życia.

Cele programu to:

- zaspakajanie realizacji potrzeb zdrowotnych,
- zaspakajanie realizacji potrzeb mieszkaniowych,
- ułatwianie udziału w życiu społecznym,
- zaspakajanie realizacji potrzeb socjalnych.

Osoby objęte programem „Siedemdziesiąt Plus” w 2015 roku, zostały objęte świadczeniami w różnych formach. W ramach programu:

1. Ze świadczeń przyznawanych na podstawie ustawy o pomocy społecznej skorzystało **1 448** osób (m.in. w formie zasiłku celowego na opał, leki, zasiłku okresowego, zasiłku stałego, usług opiekuńczych, usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej, Domu Pomocy Społecznej).

2. Z zasiłku pielęgnacyjnego wypłacanego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych skorzystało **1 860** osób, w tym **509** osób z tytułu wieku oraz **1 351** osób z tytułu niepełnosprawności.

3. Z dodatku mieszkaniowego wypłacanego na podstawie ustawy o dodatkach mieszkaniowych skorzystało **698** osób, w tym **391** osób skorzystało również z dodatku energetycznego wypłacanego na podstawie ustawy Prawo energetyczne.

4. Z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych skorzystało:

- **164** osoby w formie turnusu rehabilitacyjnego,
- **6** osób w formie dofinansowania do sprzętu rehabilitacyjnego.

Pracownicy socjalni w ramach realizowanego programu nawiązali również współpracę z różnymi instytucjami w celu zabezpieczenia szczególnych potrzeb mieszkańców Katowic po siedemdziesiątym roku życia.

Lp.	Rodzaj sprawy	Ilość osób
1.	Zgłoszenie z KZGM w sprawach mieszkaniowych	64
2.	Zgłoszenia ze Spółdzielni Mieszkaniowych w sprawach mieszkaniowych	64
3.	Zgłoszenia od Prywatnych Właścicieli w sprawach mieszkaniowych	24
4.	Osoby skierowane do prawnika - konsultacje prawne	151
5.	Osoby skierowane do psychologa	72
6.	Osoby objęte wolontariatem	10
7.	Osoby do objęcia wsparciem zgłoszone przez Policję	69
8.	Osoby zgłoszone do objęcia wsparciem przez inne instytucje	86

W ramach działań programu „Siedemdziesiąt plus” informowano również klientów MOPS o możliwości skorzystania z badań profilaktycznych w ramach ochrony zdrowia. Osoby starsze mogły skorzystać z „Programu profilaktyki dla osób trzeciego i czwartego wieku”, w ramach którego wykonywano następujące badania: morfologia krwi, CRP, TSH, oznaczenie poziomu cholesterolu całkowitego, frakcji cholesterolu, trójglicerydów w surowicy krwi, oznaczenie poziomu glukozy, oznaczenie poziomu PSA - tylko u mężczyzn, dokonanie lekarskiej oceny stanu zdrowia według protokołu badania przekazanego przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice, badanie palpacyjne piersi u kobiet, badanie wzroku z użyciem tablic okulistycznych, orientacyjne badanie słuchu, przeprowadzenie oceny czynników ryzyka złamania biodra, ocena sprawności fizycznej z wyłonieniem osób zagrożonych niepełnością ruchową, badanie sprawności pamięci MMSE (mini mental status examination) dla osób wyrażających zgodę na badanie, edukacja zdrowotna z zakresu zasad zdrowotnego stylu życia, interpretacja uzyskanych wyników oraz ewentualne skierowanie do dalszej diagnostyki w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego. W 2015 roku poinformowano **321** osób o możliwości skorzystania z wyżej wymienionych badań.

Miejski System Powiadamiania Ratunkowego dla osób niepełnosprawnych mieszkańców Katowic

W ramach realizacji celu jakim jest zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych kontynuowano Miejski System Powiadamiania Ratunkowego. System ten kierowany jest do osób, które nie zawsze są w stanie porozumieć się z dyspozytorem przyjmującym zgłoszenie i udzielić informacji koniecznych do udzielenia pomocy w sytuacji zagrożenia. Uczestnik Systemu Powiadamiania Ratunkowego musi posiadać telefon stacjonarny bądź komórkowy z przyciskami, w którym zostanie zaprogramowany numer alarmowy. W sytuacji zagrożenia po naciśnięciu przycisku dyspozytor w Miejskim Centrum Ratownictwa uzyskuje informacje o konieczności udzielenia pomocy oraz dane osoby zgłaszającej. W roku 2015 objęto systemem kolejne 6 osób.

5.7 Ocena realizacji celów oraz efektywność

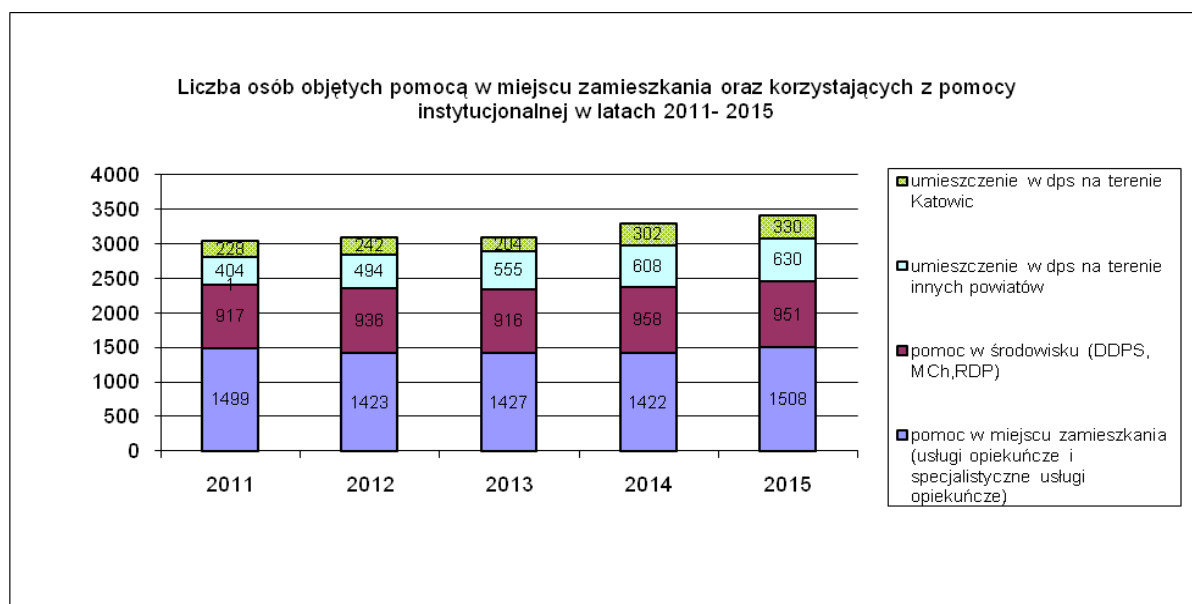
Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 4).

1. Zakres pomocy:

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Wydatki na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (w zł.)	15 184 185,98	17 313 665,89	18 979 683,07	20 820 468,75	21 669 393,59
Liczba osób, które skorzystały z pomocy	3 048	3 095	3 102	3 290	3 419
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	4 981,69	5 594,08	6 118,53	6 328,41	6 337,93

W 2015 roku nastąpił wzrost wydatków na realizację pomocy na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w związku ze wzrostem liczby osób umieszczonych w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów oraz wzrostem średnich miesięcznych kosztów utrzymania osób umieszczonych w tych dps.

2. Zapewnienie opieki

3. Sieć Ośrodków Wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Liczba miejsc w OW w podziale na dzielnice	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Dzielnica Śródmieście - Wschód	70*/56**	56	56	56	56
Dzielnica Załęże	67	67	67	67	67
Dzielnica os. Tysiąclecia	58	58	58	58	58
Dzielnica Dąb	45	45	45	45	45
Dzielnica Koszutka	163	163	163	163	163
Dzielnica Zawodzie	70	70	70	70	70
Dzielnica Ligota	75	75	75	75	75

Dzielnica Bogucice	75	75	75	75	75
Dzielnica Piotrowice	80	80	80	80	80
RAZEM:	703*/689**	689	689	689	689

*do 31.08.2011 r.

** od 01.09.2011 r. obowiązuje nowa umowa

4. Aktywizacja środowiska na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba umów zawartych z wolontariuszami	14	13	18	15	16
Liczba umów alimentacyjnych i porozumień zawartych z rodziną w sprawie pomocy usługowej	113	124	113	98	105
Liczba osób objętych usługami w ramach pielęgniarstwa długoterminowego	87	98	83	53	78

W 2015 roku zawarto łącznie **105** porozumień i umów z rodzinami w sprawie pomocy usługowej, w wyniku czego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zaoszczędził kwotę **107 886,00 zł**. Wzrosła liczba osób korzystających z pielęgniarstwa długoterminowego, wymagających wzmożonej opieki medycznej – w 2015 r. objęto tymi usługami **78** osób. Oszczędności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z tego tytułu wyniosły **94 925,88 zł**.

5. Zapewnienie opieki całodobowej

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie innych powiatów w 2015 roku

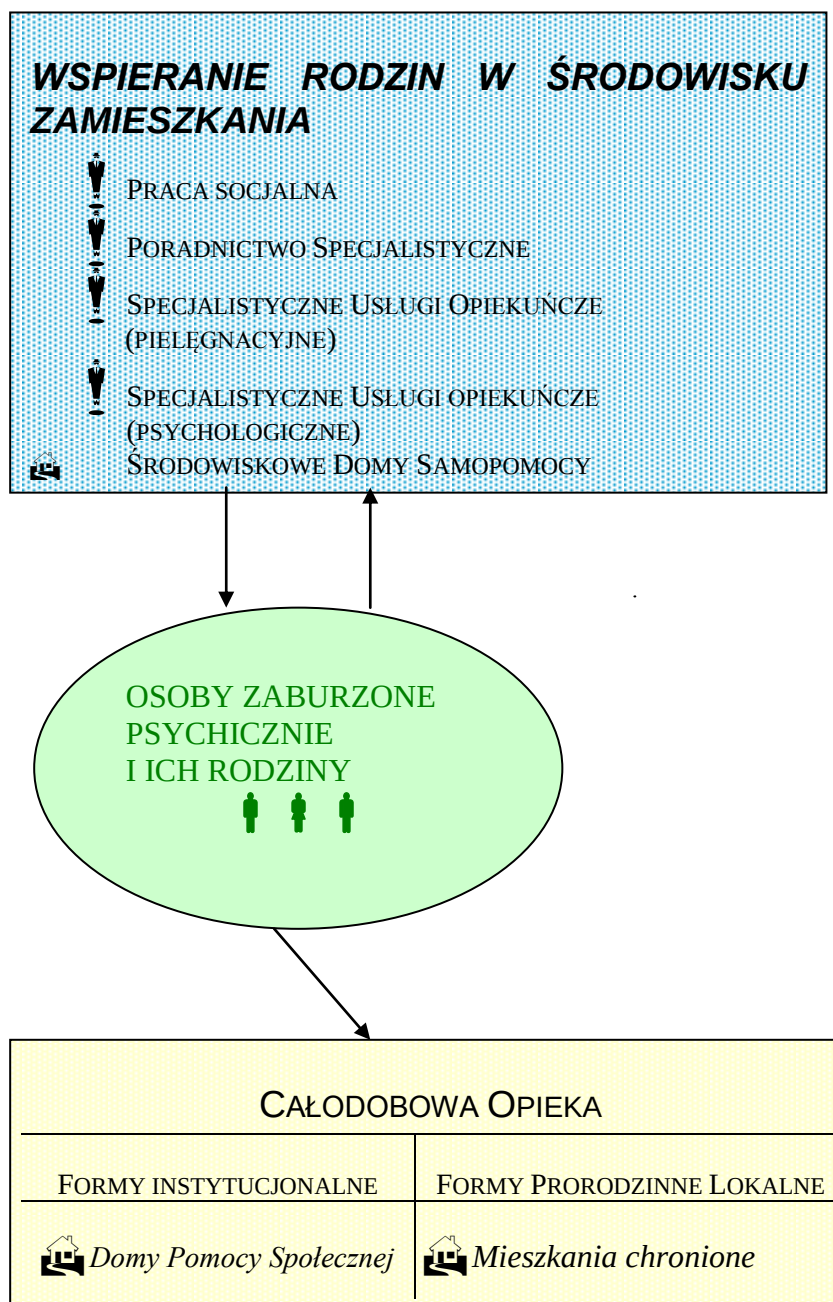
Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 4 miesięcy
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	
Dom dla osób przewlekle psychicznie chorych	ok. 5 miesięcy
Dom dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, Dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	
Dom dla osób niepełnosprawnych fizycznie	ok. 2 miesięcy

Średni okres oczekiwania osoby na umieszczenie w dps na terenie Katowic w 2015 r.

Typ domu	Liczba miesięcy
Dom dla osób w podeszłym wieku	ok. 34 miesiące
Dom dla osób przewlekle somatycznie chorych	

Czas oczekiwania na umieszczenie w DPS na terenie innych powiatów jest zróżnicowany ze względu na typ domu, a nie jego położenie regionalne. W 2015 r. miasto Katowice podpisało kolejną umowę z Fundacją Laurentius prowadzącą Dom Pomocy Społecznej „Senior Residence” w Katowicach na prowadzenie **10** dodatkowych miejsc dla mieszkańców Katowic. W związku z powyższym od miesiąca lipca 2015 r. w wyżej wymienionym Domu jest **65** miejsc przeznaczonych dla mieszkańców Katowic, pozostałe 32 miejsca są dla osób kierowanych z terenu innych gmin. Jednocześnie w porównaniu do lat ubiegłych skróceniu uległ czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy na terenie Katowic, co w znacznej mierze podyktowane jest otwarciem nowego domu pomocy społecznej. Wskazać jednocześnie należy, że rzeczywisty czas oczekiwania na umieszczenie w domach pomocy społecznej na terenie Katowic jest znacznie krótszy, aniżeli czas podany w niniejszym sprawozdaniu, ponieważ w momencie gdy nadchodzi termin przyjęcia osoby do domu pomocy społecznej, bardzo często składany jest przez nią wniosek o przesunięcie terminu przyjęcia.

VI. SYSTEM POMOCY OSOBOM ZABURZONYM PSYCHICZNIE I ICH RODZINOM

System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 5) oraz *Strategii miasta Katowice wynikającej z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015*.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest stworzenie systemu oparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, służącego podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi. Na system pomocy skierowany do tej kategorii klientów składa się:

6.1 Praca socjalna

Praca socjalna kierowana na rozeznanie problemów dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi, motywowanie do poddania się badaniom diagnostycznym w Poradni Zdrowia Psychicznego, a w razie potrzeby leczeniu, wspieranie osoby i rodziny oraz pomoc we wzmacnianiu lub odzyskaniu ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie i tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej we współpracy z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego w sprawach dotyczących osób z zaburzeniami psychicznymi (CRS).

Liczba osób korzystających	547
Liczba godzin	8 345,45

W ramach pracy socjalnej w CRS prowadzona jest grupa wsparcia, w której uczestniczą osoby zaburzone psychicznie nieprzystosowane w pełni do samodzielnego funkcjonowania w środowisku oraz szerszej grupie społecznej. Celem grupy jest zwiększenie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych do poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielanie indywidualnego wsparcia w bieżących problemach i sytuacjach życiowych.

Od 01.01.2015 r.- 31.12.2015 r. dla grupy **14** osób prowadzone były (w ramach umowy autorskiej) zajęcia Pracowni Terapii Zajęciowej „Twórcy sztuki”. Celem głównym Pracowni było stworzenie warunków do autokreacji i samorealizacji osób zaburzonych psychicznie.

6.2 Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin w zakresie zdrowia psychicznego prowadzone jest przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych CRS (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych). Poradnictwo specjalistyczne obejmuje również problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Prowadzone jest przez dwóch konsultantów ds. uzależnień CRS. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane są w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom. Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwia udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia.

Specjaliści ds. uzależnień współpracują również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów oraz w ramach poradnictwa specjalistycznego udzielają wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzą również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

	Liczba godzin	Liczba osób
Konsultacje dla podopiecznych na miejscu	686,75	142
Konsultacje dla podopiecznych w środowisku	485,7	264
Grupowe formy poradnictwa	10	10
RAZEM:	1 182,45	416

6.3 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (psychologiczne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Przeznaczone są dla osób ze zdiagnozowanymi zaburzeniami (na podstawie zaświadczenia lekarskiego) tj. w szczególności:

- a) osób chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne);
- b) osób upośledzonych umysłowo,
- c) osób wykazujących inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoby te wymagają świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Wykonawca	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt w zł	Cena 1 godz. usług
Centrum Rehabilitacji Społecznej i Poradnictwa Specjalistycznego, ul. Kilińskiego 19, Katowice	117	7 013,75	384 887,94	54,88

6.4 Specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgniacyjne)

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Na terenie miasta Katowice specjalistyczne usługi opiekuńcze (pielęgniacyjne) dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone są przez firmę, z którą Ośrodek zawarł stosowną umowę na podstawie ustawy prawo zamówień publicznych.

Wykonawca		Zakres usług	Liczba osób	Liczba godzin	Koszt (w zł)	Cena 1 godz. usług (w zł.)
1.	Agencja Opiekuńczo-Medyczna i Handlowa Sp. z o.o. ul. Okrzei 6/16	Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	15	3 302,70	41 934,73	12,40/17,98

Do zakresu świadczonych usług należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych oraz pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia.

6.5 Sieć Środowiskowych Domów Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Usługami w ŚDS mogą być objęte osoby przewlekłe psychicznie chore, upośledzone umysłowo w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym a także osoby z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia zwłaszcza neurologiczne oraz osoby wykazujące inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych z wyłączeniem osób czynnie uzależnionych od środków psychoaktywnych.

Środowiskowe Domy Samopomocy przeznaczone do prowadzenia rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi oraz upośledzonych umysłowo. Celem tej rehabilitacji jest podtrzymanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Cel ten jest osiągany między innymi poprzez psychoterapię, terapię zajęciową, działania w zakresie przygotowania do pracy osób z zaburzeniami psychicznymi, jak i pomocy w uzyskaniu zatrudnienia.

Odpłatność za usługi w Środowiskowym Domu Samopomocy wynosi 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art.8 ust.1 pkt.1 i 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wykaz ŚDS prowadzonych przez wykonawców, którzy otrzymują dotację celową na podstawie umowy zawartej z Wydziałem Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice

Lp.	Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Podmiot prowadzący	Do kogo kierowane:	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z ŚDS
1	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Stowarzyszenie Działające na Rzecz Osób Chorych Psychiczenie i Ich Rodzin "PRZYSTAŃ"	Do osób z zaburzeniami psychicznymi będących mieszkańcami Katowic.	34	48
2	Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 2 dla Osób upośledzonych Umysłowo, ul. Gliwicka 74 a w Katowicach	Stowarzyszenie Pomocy Rodzinom Osób Niepełnosprawnych oraz Ich Samym „CONVIVERE”	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia neurologiczne, będących mieszkańcami Katowic.	25	28
3	Środowiskowy Dom Samopomocy AD VITAM DIGNAM ul. Oswobodzenia 92 w Katowicach	Śląskie Stowarzyszenie Ad Vitam Dignam	Do osób z zaburzeniami psychicznymi, będących mieszkańcami Katowic, bądź ze względu na ponadlokalny zasięg placówki mieszkańcami innych miast, na terenie których nie ma tego typu placówki.	34	44
4	Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Caritas Archidiecezji Katowickiej	Do osób z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także osób z lekkim upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia neurologiczne, będących mieszkańcami Katowic.	20	23
RAZEM				113	143

W związku z brakiem możliwości przygotowywania gorących posiłków w dwóch ŚDS, usługa ta realizowana jest przez podmioty, z którymi Ośrodek zawarł stosowne umowy

Nazwa i adres Środowiskowego Domu Samopomocy	Nazwa podmiotu, który realizuje usługę	Sposób realizacji	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z posiłków w ŚDS
Środowiskowy Dom Samopomocy ul. Brata Alberta 4 w Katowicach	Ośrodek św. Jacka ul. Dębowa 23 w Katowicach	Posiłki są dowożone do ŚDS	20	18
Środowiskowy Dom Samopomocy Nr 1, ul. Tysiąclecia 41 w Katowicach	Bar „Marcepan” ul. Zawiszy Czarnego 16a w Katowicach	Podopieczni ŚDS spożywają posiłki w Barze „Marcepan”	34	24
RAZEM			54	42

6.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 5 System pomocy osobom zaburzonym psychicznie i ich rodzinom).

1. Zakres pomocy

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Wydatki na realizację usług świadczonych osobom zaburzonym i ich rodzinom (w zł.)	1 195 346,13	768 453,50	794 877,84	778 175,84	811 768,48
Liczba osób, które skorzystały z usług	1 007	988	827	897	721
Koszt pomocy na 1 osobę (w zł.)	1 187,04	777,79	961,16	867,53	1 125,89

W 2015 roku zmniejszyła się liczba osób korzystających z usług natomiast nastąpił wzrost liczby godzin wykonywanych usług dla osób korzystających, w związku z czym nastąpił wzrost kosztów pomocy w przeliczeniu na 1 osobę.

2. Zakres pomocy CRS

Klienci CRS od wielu lat korzystają z różnych form pomocy, w tym z usług specjalistycznych świadczonych w środowisku zamieszkania, konsultacji, jak i programów realizowanych przez jednostkę zarówno w ramach środków własnych, jak i projektów finansowanych z środków zewnętrznych (Europejski Fundusz Społeczny, dotacje celowe).

Rok	Liczba osób objęta usługami specjalistycznymi	Liczba osób objęta poradnictwem specjalistycznym	Łącznie liczba klientów
2009	114	519	634
2010	113	612	725
2011	109	637	746
2012	108	693	801
2013	113	517	630
2014	113	589	702
2015	117	416	547

3. Liczba osób uczestnicząca w projektach/programach

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba osób objętych grupowymi formami wsparcia	50	58	64	32	40	40	14

4. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie.

Znaczna część osób, którym w ostatnich latach udzielono wsparcia nabyła umiejętności radzenia sobie w sytuacjach problemowych i jest w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku zamieszkania.

	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba osób objętych usługami CRS które podjęły zatrudnienie	13	5	11	10	3	5	2

6.7 Inne działania

1. Szkolenie pracowników

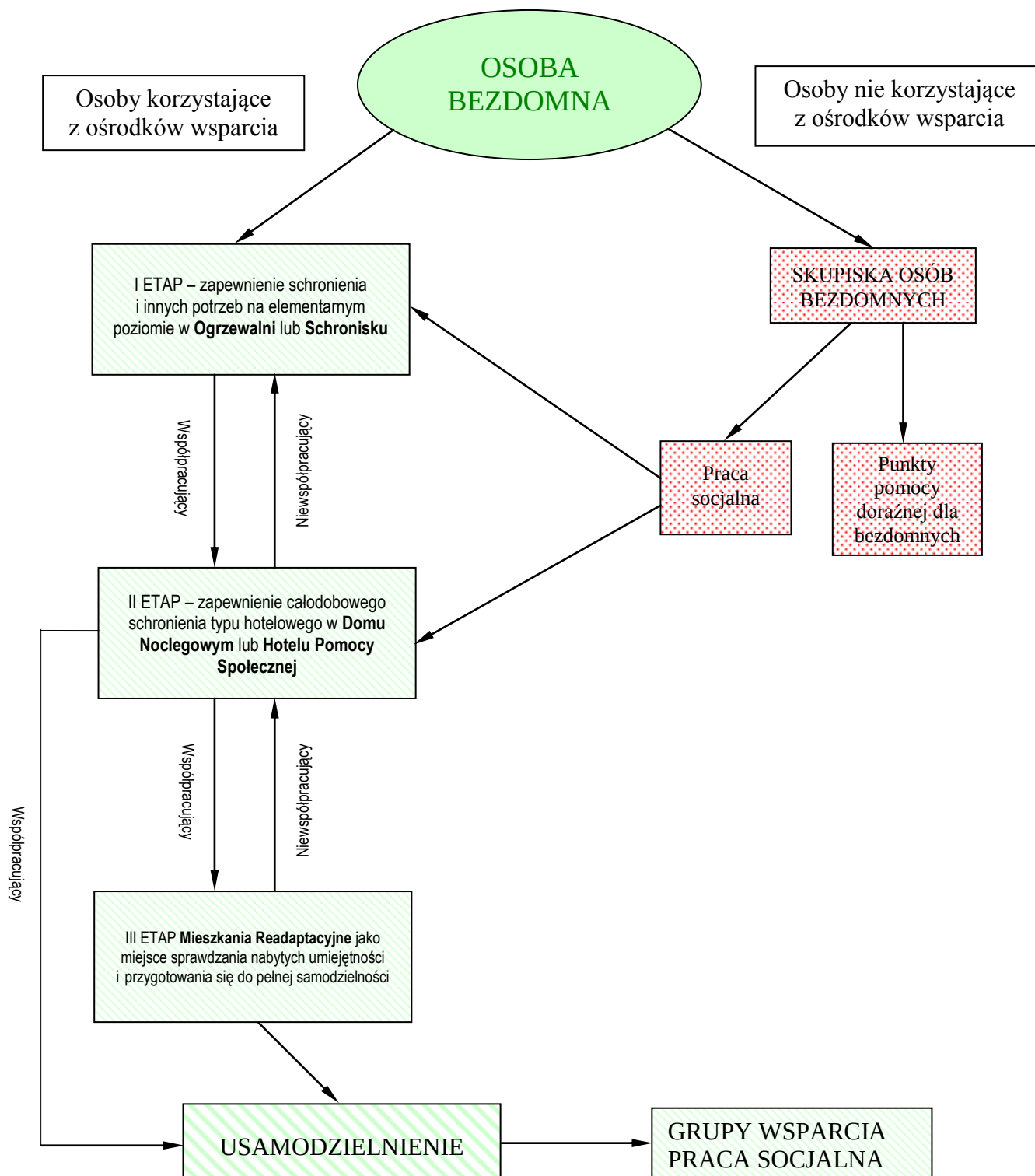
Uczestnikami szkolenia w roku 2015 byli pracownicy komórek organizacyjnych MOPS. Zakres szkolenia obejmował metodykę pracy z osobami zaburzonymi psychicznie.

Liczba pracowników	26
Ilość szkoleń	2

2. Wolontariat

W grudniu 2015r. umowę wolontariatu podpisała jedna osoba, która w tym czasie przepracowała z klientami CRS 29,5 godziny.

VII. SYSTEM POMOCY BEZDOMNYM

System pomocy bezdomnym jest jednym z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych**. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest reintegracja osób bezdomnych ze środowiskiem. Pomoc bezdomnym jest również elementem „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2015” realizowanego przez Miasto Katowice.

7.1 Sekcja ds. Bezdomnych

- prowadzi regularne akcje informacyjne i działania interwencyjne w skupiskach osób bezdomnych, przebywających poza ośrodkami wsparcia. Pracownicy Socjalni przeprowadzili **195** wizyt i interwencji w różnych skupiskach osób bezdomnych. Prowadzone są przez Pracowników Socjalnych oraz pracowników Straży Miejskiej Katowic stałe objazdy miejsc pobytu osób bezdomnych (w okresie od stycznia 2015 do lutego 2015 objazdy odbywały się 3 razy w tygodniu, od marca 2015 do listopada 2015 odbywały się 2 razy w tygodniu, od 01 grudnia 2015 do 31 grudnia 2015 odbywały się ponownie 3 razy w tygodniu),
- prowadzi intensywną pracę socjalną z osobami deklarującymi gotowość do współpracy w zakresie rozwiązywania swoich problemów, w szczególności: opracowuje wraz z osobami bezdomnymi indywidualne programy wychodzenia z bezdomności,
- przyznaje pomoc zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

W okresie I-XII 2015 r. objęto pomocą **574** osoby i rodziny

Koszt prowadzonej pracy socjalnej w 2015 r. wyniósł: **452 483,85 zł.**

Liczba bezdomnych	574
Liczba wywiadów	1 452
Liczba etatów pracowników socjalnych	6

7.2 Trójstopniowy system usamodzielnienia osób bezdomnych

7.2.1 Ogrzewalnia i Schronisko

I etap – zapewnienie schronienia i innych potrzeb na elementarnym poziomie w Ogrzewalni lub Schronisku.

Ogrzewalnia dla bezdomnych to placówki przeznaczone do udzielania doraźnej i okresowej pomocy. Pomoc ta przeznaczona jest dla mężczyzn bezdomnych z terenu Katowic. Miasto Katowice udziela dotacji dla trzech organizacji: Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sądowej 1 oraz Noclegownię dla osób bezdomnych przy ul. Brackiej 18, Górnośląskiego Towarzystwa Charytatywnego prowadzącego ogrzewalnię przy ul. Sienkiewicza 23 oraz Chrześcijańskiego Stowarzyszenia Dobroczynnego prowadzącego schronisko dla bezdomnych przy ul. Gliwickiej 89A.

Ogrzewalnia prowadzona przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta przy ul. Sądowej 1 dysponuje **38** miejscami. Oprócz schronienia w ogrzewalni można otrzymać gorące napoje, suchy prowiant oraz skorzystać z usług higienicznych i wymiany odzieży używanej.

Ogrzewalnia prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne dysponuje **25** miejscami. W ramach ogrzewalni istnieje możliwość skorzystania z napoi i gorącego posiłku, możliwość skorzystania z usług higienicznych oraz wymiany odzieży używanej.

W dniu 13.02.2012 roku została podpisana obowiązująca umowa o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt” z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia osobom bezdomnym wraz z całodobowym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja). W okresie do 20.01.2015 umowa była zawarta na **16** miejsc, od 21.01.2015 r. zawarta jest na **10** miejsc.

W dniu 14.06.2013 została zawarta umowa z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta – Koło katowickie na prowadzenie noclegowni przy ul. Brackiej 18 w Katowicach. W noclegowni przy ul. Brackiej 18 jest możliwość udzielenie schronienia **40** osobom bezdomnym dla których gmina Katowice jest właściwa do zapewnienia schronienia, w szczególności osobom wobec których wyrokiem sądowym została orzeczona eksmisja bez uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego, dla których miasto Katowice jest zobowiązane do udzielenia schronienia. Pobyt w placówce jest całodobowy dla osób ze skierowaniem wydanym przez Miejski

Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach. Umowa obejmuje zapewnienie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania.

7.2.2 Dom Noclegowy i Hotel Pomocy Społecznej

II etap – zapewnienie całodobowego schronienia typu hotelowego w Hotelu Pomocy Społecznej lub Domu Noclegowym, intensywna praca socjalna mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu najpoważniejszych problemów życiowych, w nabyciu różnych umiejętności społecznych, koniecznych do samodzielnego funkcjonowania.

Dom Noclegowy zapewnia swoim mieszkańcom schronienie, jeden gorący posiłek dziennie oraz pomoc w postaci pracy socjalnej, poradnictwa, pomoc w załatwieniu spraw urzędowych oraz innych spraw bytowych. Ponadto w Domu Noclegowym świadczone są usługi opiekuńcze, udziela się porad psychologicznych, psychiatrycznych, konsultacji diagnostycznych dla osób z problemem alkoholowym.

Liczba miejsc w Domu Noclegowym i filiach	83/5
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	91
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2015 r.	125
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	28 877

Roczny koszt utrzymania Domu Noclegowego wyniósł: **814 438,74 zł.**

Koszt osobodnia w Domu Noclegowym wyniósł: **24,00 zł.**

W okresie zimowym oraz w razie potrzeby w Domu Noclegowym prowadzone są dodatkowe miejsca dla osób bezdomnych. Osoby bezdomne korzystające z tej formy pomocy korzystają z usług Domu Noclegowego w godz. od 19.00 do 7.00 dnia następnego. Osoby te korzystają z całej infrastruktury, która znajduje się na terenie ośrodka.

Liczba dodatkowych miejsc w DN	20
Średnia miesięczna liczba osób korzystających	41
Liczba osób korzystających narastająco w I-XII 2015 r.	251
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	4 966

Dom Noclegowy prowadzi także łaźnię dla osób bezdomnych, która jest miejscem gdzie osoby bezdomne mogą skorzystać z usług higienicznych (kąpieli), dokonać zmiany ubrania lub skorzystać z możliwości jego wyprania. Łaźnia jest czynna od poniedziałku do piątku w godz. **8.00-13.00**. W okresie sprawozdawczym z łaźni osoby bezdomne skorzystały **5 980** razy.

Dodatkowo zakupiono usługi, na podstawie Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, w Ośrodku Św. Jacka przy Caritas Archidiecezji Katowickiej, ul. Dębowa 23, w którym liczba miejsc noclegowych wynosi **50**. W okresie od I-XII 2015 r. skorzystały z usług w Ośrodku Św. Jacka **84** osoby. Koszt osobodnia pobytu wyniósł **19 zł**. Koszt ten jest pomniejszany o odpłatność podopiecznego, w zależności od dochodu osoby, zgodnie z tabelą odpłatności Uchwały Rady Miasta Katowice XXIV/478/08 z dnia 31 marca 2008.

Koszt tej usługi w 2015 roku wyniósł: **330 372,00 zł.**

Liczba miejsc w Domu Noclegowym Caritas	50
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Domu Noclegowego	52
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2015 r.	84
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	17 326

Hotel Pomocy Społecznej jest lokalnym ośrodkiem wsparcia przeznaczonym do udzielania pomocy bezdomnym kobietom, kobietom z dziećmi i rodzinom, mających związek z Katowicami z tytułu zameldowania, ofiarom klęsk żywiołowych lub ekologicznych, przypadków losowych, oczekującym na przyznanie mieszkań zastępczych lub wyremontowanie dotychczas zajmowanych lokali oraz w przypadku ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażającym ich zdrowiu lub życiu.

Placówka prowadzi ze wszystkimi mieszkańcami szeroko zakrojona pracę socjalną, nastawioną na rozwiązywanie indywidualnych problemów, a ponadto prowadzi poradnictwo psychologiczne, konsultacje indywidualne oraz grupowe formy pracy socjalnej.

Liczba miejsc w Hotelu i filiach	70/56
Średnia miesięczna liczba osób korzystających z Hotelu	147
Liczba osób korzystających narastająco w okresie I-XII 2015	216
w tym:	
▪ kobiet	144
▪ dzieci i młodzieży	72
Liczba udzielonych noclegów (osobodni)	41 804

Roczny koszt utrzymania Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł: **952 211,72 zł.**

Koszt osobodnia w Hotelu Pomocy Społecznej wyniósł: **21,00 zł.**

7.2.3 Mieszkania Readaptacyjne

III etap – mieszkania readaptacyjne jako miejsce sprawdzenia nabytych umiejętności i przygotowania się do pełnej samodzielności.

Mieszkania readaptacyjne są filiami Domu Noclegowego oraz Hotelu Pomocy Społecznej. Do mieszkań kierowane są osoby, które uprzednio mieszkaly w powyższych placówkach i rokuja duze szanse na pelne usamodzielnienie.

Program mieszkania readaptacyjnego zaklada przede wszystkim trening umiejetnosci spolecznych niezbednych do samodzielnego funkcjonowania w srodowisku, nabytych podczas pobytu w Domu Noclegowym lub Hotelu. Mieszkańcy uczą się w praktyce oszczednego gospodarowania mediami oraz wspolżycia w srodowisku sasiedzkim, w warunkach tylko czesciowo monitorowanych ze strony pracownikow.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach prowadził następujące mieszkania rówieśnicze:

Mieszkania rówieśnicze		Liczba miejsc	Liczba osób korzystających w okresie sprawozdawczym
dla mężczyzn /Filie Domu Noclegowego/	ul. Hetmańska 22/15	5	5
dla kobiet i kobiet z dziećmi /Filia Hotelu Pomocy Społecznej/	ul. Piotrowicka 44/2	10	13
	ul. Lubeckiego 3/3	10	11
	ul. Mikołowska 13/9	20	29
	ul. Mikołowska 11/4	16	24
Razem		61	82

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla kobiet wyniósł **20,00 zł.**

Koszt osobodnia w mieszkaniu dla mężczyzn wyniósł **23,00 zł.**

7.3 Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz osób bezdomnych prowadzone w związku z udziałem w ramach „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na rok 2015.”

Opis działań znajduje się w powyższym sprawozdaniu.

7.4 Ocena realizacji celów programu oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*, reintegracji osób bezdomnych ze środowiskiem.

1. Zakres pomocy:

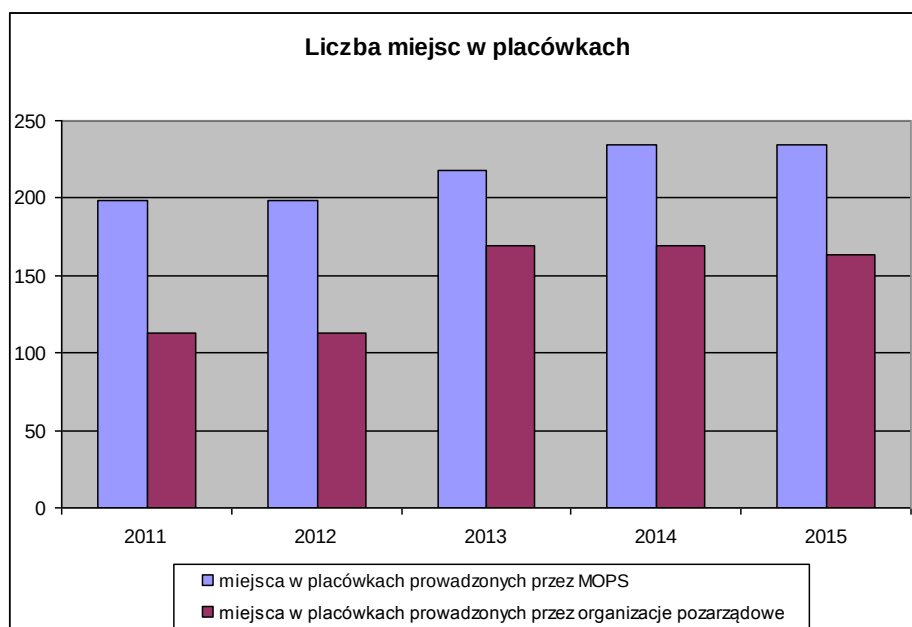
	2011	2012	2013	2014	2015
Wydatki na realizację systemu pomocy bezdomnym (w zł.)	1 915 673,03	2 172 039,37	2 429 271,77	2 487 881,53	2 549 506,31
Liczba osób korzystających z pomocy	630	637	740	677	780
Średni miesięczny koszt programu na osobę (w zł.)	253,40	284,15	273,57	306,24	272,38

2. Usamodzielnienie bezdomnych:

	2011	2012	2013	2014	2015
Liczba osób, które otrzymały lokale mieszkalne z zasobów miasta	29	20	32	29	16
Liczba osób podejmujących pracę	30	25	51	55	48
Liczba osób podejmujących współpracę w rozwiązywaniu problemu alkoholowego	143	82	179	267	212

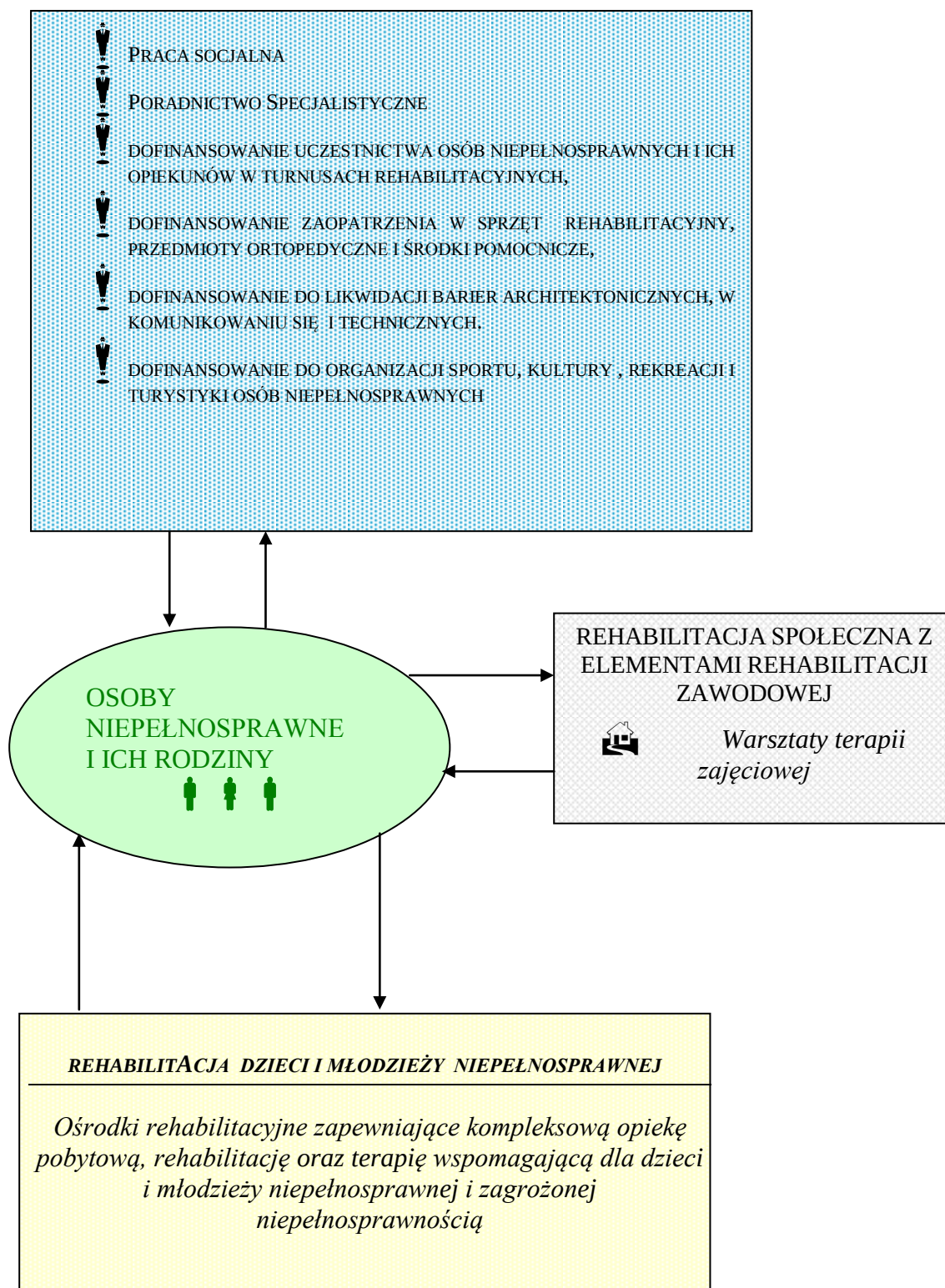
3. Baza noclegowa.

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc	liczba miejsc
doraźna pomoc noclegowa					
dla kobiet	-	-	-	-	-
dla mężczyzn	83	83	139	139	133
w okresie zimowym:	63	63	79	119	113
w okresie letnim:					
Długoterminowa pomoc noclegowa					
dla kobiet	90	90	110	126	126
dla mężczyzn	138	138	138	138	138

W 2015 roku liczba miejsc w placówkach udzielających schronienia zmniejszyła się. Umowa zawarta z Chrześcijańskim Stowarzyszeniem Dobroczynnym z siedzibą w Kluczach o wsparcie realizacji zadania publicznego pod nazwą „Cichy kąt”, w okresie do 20.01.2015 była zawarta na 16 miejsc, natomiast od 21.01.2015 jest zawarta na 10 miejsc.

VIII. SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

System wsparcia osób niepełnosprawnych stanowi jeden z elementów „*Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych*”. Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.

Na system pomocy dla tej kategorii klientów, na który w roku 2015 wydatkowano kwotę **8 142 693,10 zł** składa się:

- praca socjalna,
- poradnictwo specjalistyczne,
- sieć warsztatów terapii zajęciowej o profilu dostosowanym do rodzaju niepełnosprawności, rozumianych jako wyodrębnione organizacyjnie i finansowo placówki, stwarzające osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową,
- dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych,
- pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

8.1 Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy. Zadania w ramach rehabilitacji zawodowej realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy przy ul. Pośpiecha 14.

8.2 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Celem jest wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem.

Do podstawowych form rehabilitacji społecznej zalicza się wymienione poniżej świadczenia:

RODZAJ ŚWIADCZENIA	W okresie sprawozdawczym		
	Liczba wypłaconych świadczeń	Kwota (w zł.)	Średni koszt (w zł.)
Turnusy rehabilitacyjne – dorośli z opiekunami	431	342 430	795
Turnusy rehabilitacyjne – dzieci z opiekunami	72	57 181	794
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dorośli	32	188 317	5 885
Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych – dzieci	7	9 774	1 396
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dorośli	625	966 826	1 547
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – dzieci	66	142 289	2 156
Dofinansowanie do organizacji sportu, kultury i turystyki oraz rekreacji osób niepełnosprawnych – ilość osób niepełnosprawnych objętych dofinansowaniem	215	19 205	89

- uczestnictwo w warsztatach terapii zajęciowej:

Lp.	NAZWA WARSZTATU	Liczba miejsc	Kwota dofinansowania (w zł. środki PFRON)	Kwota dofinansowania/ wydatkowana (w zł. środki miasta Katowice)
1	WTZ „PROMYK” – Fundacja Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej, im. St. Kostki przy ul. Szopienicka 58a Nikiszowiec	40	615 840	68 426,40
2	Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam” WTZ przy ul. Oswobodzenia 92 Janów	35	538 860	59 873,10

3	WTZ „SPES” przy ul. Panewnickiej 463 Ligota-Panewniki	30	461 880	51 319,80
4	WTZ Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z U.U. przy ul. Wojciecha 23 Giszowiec	30	461 880	51 319,80
5	WTZ Stowarzyszenia Wspomagania Rozwoju i Twórczości Osób Niepełnosprawnych „UNIKAT” przy ul. Kotlarza 10b Wełnowiec	30	461 880	51 319,80
RAZEM:		165	2 540 340	282 258,90

Kwota dofinansowania do 1 miejsca wynosi: **1 425,55 zł.** (na miesiąc).

Ogólna liczba osób, które w roku 2015 uzyskały wsparcie ze środków PFRON wyniosła: **1 633.**

- W roku 2015 nie przyznano dofinansowania usług tłumacza języka migowego lub tłumacza – przewodnika.
- W roku 2015 poradnictwo specjalistyczne było świadczone przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, którzy udzielili **2 379** porad w ramach wykonywanej pracy.

Liczba porad w okresie 2015 roku w tym:	2 379
Na miejscu	1 295
Telefonicznych	1 084

8.3 Pilotażowy program „Aktywny samorząd”

Dnia 5 marca 2015r. został podpisany aneks nr 6 do umowy nr AS3/000010/12/D w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”. Dodatkowo dnia 4 maja 2015r. został podpisany aneks nr 7, dnia 26 października 2015r. podpisano aneks nr 8 oraz dnia 17 listopada 2015r. podpisano aneks nr 9 do umowy AS3/000010/12/D zwiększający wysokość środków do umowy nr AS3/000010/12/D, każdy z aneksów zwiększał wysokość środków finansowych.

W 2015 roku program objął formy wsparcia osób niepełnosprawnych w ramach Modułów: I i II programu.

MODUŁ I likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową, w tym:

OBSZAR	NAZWA	Liczba wypłaconych wniosków	Wykonanie
A Likwidacja bariery transportowej	Pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B.	5	6 652,50
C Likwidacja barier w poruszaniu się	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym.	17	31 695,68
	Pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości.	3	51 000,00
	Pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne (co najmniej na III poziomie jakości).	1	6 000,00
D pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej	Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.	18	23 228,98
MODUŁ II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:			
Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	1. Opłata za naukę (czesne) lub za przeprowadzenie przewodu doktorskiego. 2. Dodatek na pokrycie kosztów kształcenia. 3. Zwiększenie dodatku na pokrycie kosztów kształcenia z tytułu pobierania nauki poza miejscem zamieszkania. 4. Zwiększenie dodatku, gdy wnioskodawca posiada aktualną Kartę Dużej Rodzin. 5. Zwiększenie dodatku w innych przypadkach.	116	338 906,00

8.4 Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

Rehabilitacja prowadzona jest przez Ośrodki rehabilitacyjne, które proponują kompleksową opiekę pobytową oraz terapię wspomagającą dla dzieci niepełnosprawnych i zagrożonych niepełnosprawnością. W ramach takiej opieki prowadzi się wczesną interwencję, kompleksową diagnostykę medyczną, fizykoterapię, kinezyterapię korekcyjną, masaże, hydroterapię, wsparcie dla rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym, poradnictwo psychologiczne oraz prawne dla rodzin i opiekunów, terapię zajęciową. Ośrodki te prowadzone są przez organizacje pozarządowe. Niektóre usługi są finansowane ze środków budżetu miasta zgodnie z zawartymi umowami. Na ich podstawie realizowane są następujące usługi: dzienny pobyt dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, gimnastyka korekcyjna indywidualna i grupowa, hipoterapia indywidualna, logorytmika indywidualna i grupowa, stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master, opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia.

Rodzaj usługi	Ośrodek Aktywizacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych AKCENT, Katowice – Osiedle Witosa, ul. Rataja 14		Ośrodek Rehabilitacyjno-Oświatowy Dziennego Pobytu dla Dzieci Niepełnosprawnych Śląskiego Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom Specjalnej Troski i Osobom z Upośledzeniem Umysłowym, "Oddział Odrodzenie", Katowice – Piotrowice, ul. Radockiego 280		Samodzielny Ośrodek Rehabilitacyjno - Oświatowy dla Dzieci Niepełnosprawnych, Centrum Rozwoju Dziecka Katowickiej Fundacji Pomocy Dzieciom Kalekim i Niepełnosprawnym, Katowice – Osiedle Tysiąclecia, ul. Ułańska 5a		Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno - Wychowawczy im. dr Marii Trzcińskiej - Fajfrowskiej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Katowicach Giszowcu, Katowice – Giszowiec, ul. Gościnną 8	
	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota	liczba osób	kwota
Dzienny pobyt młodzieży niepełnosprawnej powyżej 16 roku życia	28	280 073,98	X	X	X	X	X	X
Dzienny pobyt dzieci powyżej 6 roku życia i młodzieży niepełnosprawnej	X	X	20	257 370,70	42	670 477,65	X	X
Gimnastyka korekcyjna indywidualna/ grupowa	X	X	53/247	20 644,00/ 19 954,32	114/100	28 089,60/ 12 637,40	90	27 918,16
Opracowywanie i realizacja indywidualnych programów rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	X	X	46	100 022,40	178	350 239,40	58	45 354,84
Hipoterapia - indywidualna	X	X	X	X	X	X	66	150 018,88
Logorytmika indywidualna/ grupowa	X	X	X	X	X	X	83/83	22 440,16/ 74 060,60
Świadczenie poradnictwa psychologicznego i prowadzenie grup wsparcia	X	X	67/23	5 429,03/ 903,10	85/4	10 094,70/ 1 186,56	89/29	36 717,51/ 2 492,36
Stymulacja rozwoju psychoruchowego przy użyciu sprzętu Master – indywidualna	X	X	X	X	X	X	73	126 804,80
RAZEM	X	280 073,98	X	404 323,55	X	1 072 725,31	X	485 807,31

RAZEM: 2 242 930,15 zł

8.5 Orzekanie o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności

Podstawowym zadaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Katowicach jest realizacja zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Zespół orzeczeniem ustala:

- niepełnosprawność osobom, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopień niepełnosprawności osobom, które ukończyły 16 rok życia,
- wskazania do ulg i uprawnień osobom posiadającym orzeczenie o inwalidztwie lub niezdolności do pracy wydanych przez organy rentowe.

Orzeczenie Zespołu poza ustaleniem niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności ma również na celu określenie wskazań dotyczących rehabilitacji osoby orzekanej.

Ponadto Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje osobom uprawnionym legitymację osoby niepełnosprawnej.

Z dniem 1 lipca 2014 roku Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności realizuje nowe zadanie w zakresie: przyjmowania wniosków oraz przyznawania i wydawania kart parkingowych osobom niepełnosprawnym oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych.

Tabela: Liczba przyjętych wniosków

Wnioski w sprawie	Liczba
Orzeczenia stopnia niepełnosprawności	5 435
Orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień art. 5a ustawy	4
Orzeczenia niepełnosprawności	591
Wydania legitymacji osoby niepełnosprawnej	2 122
Wydania karty parkingowej osobom niepełnosprawnym	2 280
Wydania karty parkingowej uprawnionym placówkom	12

Tabela: Liczba i cel przyjętych wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności

Wnioski dotyczące ustalenia stopnia niepełnosprawności wg celów		
Lp	Cel złożenia wniosków	Liczba
1	Odpowiednie zatrudnienie	1 537
2	Szkolenie	2
3	Uczestnictwo w terapii zajęciowej	37
4	Konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	265
5	Korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji / Korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych	1 187
6	Zasiłek stały	0
7	Zasiłek pielęgnacyjny	830
8	Korzystanie z karty parkingowej	1 546
9	Inne	31
ogółem		5 435

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności					
o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności			o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności	o odmowie wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	Ogółem
lekkiego	umiarkowanego	znacznego			
998	2 507	1 635	61	131	5 332

Tabela: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności

Wydane orzeczenia o niepełnosprawności			
o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	o odmowie ustalenia niepełnosprawności	Ogółem
496	81	5	582

Tabela: Liczba odwołań

Liczba odwołań	
Liczba odwołań od wydanych orzeczeń	710
Liczba odwołań rozpatrzonych przez Miejski Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	12
Liczba odwołań odesłanych do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności	698

Tabela: Liczba wydanych kart parkingowych.

Wydane karty parkingowe			
Liczba wniosków	Liczba wydanych kart parkingowych osobom niepełnosprawnym	Liczba wydanych kart parkingowych uprawnionym placówkom	Liczba wydanych odmów
2 292	2 314	6	8

8.6 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji celów „Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych” w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych.

1. Zakres pomocy:

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Wydatki na realizację programu (w zł.)*	6 588 841	8 029 386	7 296 201	8 241 516	8 142 693
W tym ze środków PFRON (w zł.)	3 957 401	5 335 261	4 106 422	4 663 126	4 830 537
Liczba osób korzystających z pomocy w ramach środków PFRON	1 328	2 255	1 348	1 577	1 633
Średni koszt programu na osobę ze środków PFRON (w zł.)	2 980	2 366	3 046	2 957	2 958

*W 2015r. objęto dofinansowaniem osoby niepełnosprawne w ramach pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

W roku 2015 otrzymano z PFRON wyższe środki finansowe w porównaniu do roku ubiegłego. Z uwagi na wzrost liczby osób korzystających ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych średni koszt programu na osobę mimo wyższych środków utrzymuje się.

2. Rehabilitacja osób niepełnosprawnych:

	Rok 2011		Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014		Rok 2015	
	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób	Kwota (w zł.)	Liczba osób
Rehabilitacja społeczna	3 508 021	1 316	3 653 753	1 530	3 508 021	1 316	3 920 650	1 553	4 266 362	1 613
Rehabilitacja zawodowa	449 380	12	314 039	11	449 380	12	742 476	24	564 175	20

W roku 2015 otrzymano z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wyższe środki finansowe niż w roku poprzednim. Zainteresowanie osób niepełnosprawnych tą formą udzielanej pomocy jest duże. Liczba osób objętych dofinansowaniem wzrosła z uwagi na większe środki finansowe.

Powiatowy Urząd Pracy zrealizował w 2015 roku następujące zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
- zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- szkolenia i przekwalifikowania osób niepełnosprawnych,
- zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy dla osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
- zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem oraz czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

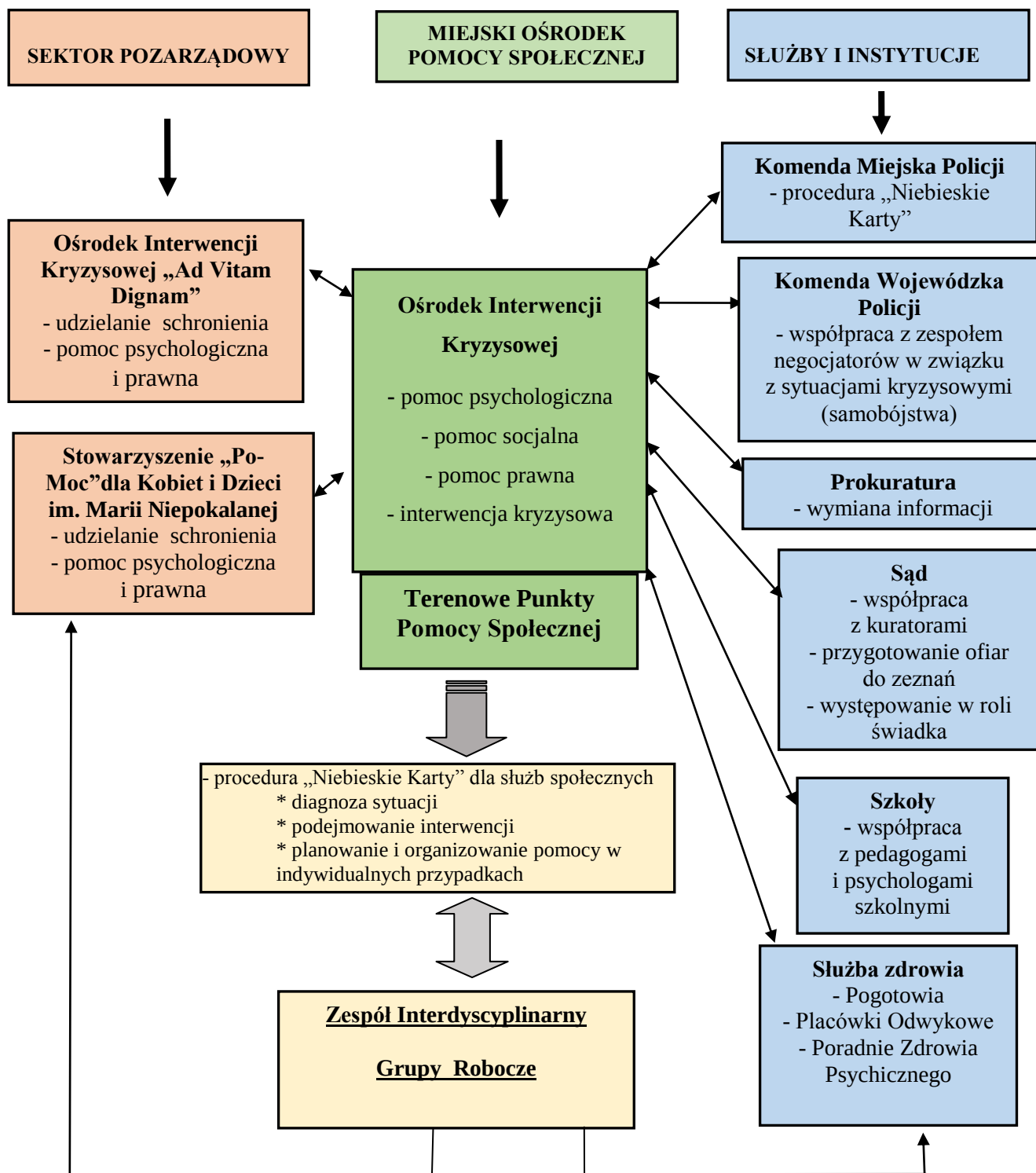
3. Poradnictwo specjalistyczne dla osób niepełnosprawnych:

	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Liczba porad	4 818	3 776	3 735	3 350	2 379

Liczba porad ulega zmniejszeniu z uwagi na powtarzanie akcji informacyjnych poprzez rozwieszanie plakatów, udostępnianie ulotek informacyjnych na temat działalności instytucji w miejscach stosunkowo często odwiedzanych przez osoby niepełnosprawne (Urząd Miasta, MOPS, placówki służby zdrowia, zakłady pracy chronionej, organizacje pozarządowe), działającego informatora w formie elektronicznej dla osób niepełnosprawnych katowice.bezbarier.info, dużą liczbą osób, które gościły na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

IX. POMOC RODZINIE W KRYZYSIE I PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

SYSTEM POMOCY RODZINOM Z PROBLEMEM PRZEMOCY I OSOBOM W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W MIEŚCIE KATOWICE

System pomocy rodzinie w kryzysie i rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział II, rozdział 7). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest przeciwdziałanie przemocy i jej skutkom rodzinie.

9.1 Praca socjalna

Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi problemem przemocy koncentruje się na rozpoznawaniu zjawiska przemocy, budowaniu planu pomocy o charakterze interwencyjnym, socjalnym, psychologicznym i prawnym i jego realizacji (wspólnie z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej MOPS).

Od stycznia do grudnia 2015 roku pracownicy socjalni objęli pracą socjalną związaną z problemem przemocy **910** rodzin.

9.2 Ośrodki Interwencji Kryzysowej MOPS

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana jest do osób doznających przemocy (ofiary przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy. Z rodzinami prowadzona jest systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmuje ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku. W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewnia schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Łączna liczba klientów objętych pomocą	961
w tym:	
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	229
Sprawcy przemocy	121
Dzieci	35
Inne kryzysy w tym:	576
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	59
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	84

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- ✓ konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie oraz osób w różnych sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wizyty w środowisku,
- ✓ interwencje,
- ✓ kierowanie do miejsc schronienia,
- ✓ poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- ✓ poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych/pisemnych:

	W okresie od I -XII 2015 r.
Interwencje osobiste	221
Interwencje telefoniczne	1 025
RAZEM:	1 246

Interwencje są reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyspieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego.

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
1 820	794	462

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I- XII w 2015 r. obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna dla ofiar przemocy (22 osoby - 46 spotkań)**

Celem zajęć jest uzyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami Ośrodka są też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	46	22
Naturalne grupy wsparcia/ spotkania rodzinne	59	122

9.3 Współpraca MOPS z: Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym prowadzonym przez Śląskie Stowarzyszenie „AdVitam Dignam”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia przez ww. organizację całodobowego schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym przy ul. ks. bpa. Bednorza 22.

Usługi Ośrodka polegają na:

1. Zapewnieniu doraźnego całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu.
2. Świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności: psychologicznego i prawnego.

Liczba osób, które w okresie I – XII 2015 r. skorzystały z usług OIK (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w okresie I – XII 2015r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2015 r. (w zł)
32	3 048	23,00	11,00	63 960,00*

* w tym kwotę 11 957,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.4 Współpraca MOPS ze: Stowarzyszeniem PO MOC dla kobiet i dzieci im. Marii Niepokalanej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje również ze **Stowarzyszeniem „Po Moc” dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej przy ul. Krasińskiego 21**

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji,
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego,

- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodienne wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

Liczba osób, które w okresie I-XII 2015 r. skorzystały ze schronienia (narastająco)	Liczba osobodni wykonanych w okresie I-XII 2015 r.	Koszt osobodnia (w zł)	Koszt za gotowość przyjęcia do Ośrodka (w zł)	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2015 r. (w zł)
20	3 340	28,00	13,00	79 075,00*

* w tym kwotę 12 792,00 zł zapłacono za gotowość przyjęcia do Ośrodka

9.5 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego” oraz działań określonych w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie związanych z interdyscyplinarną formułą pracy.

Współpraca Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach z Komendą Miejską Policji oraz z przedstawicielami innych służb i instytucji w ramach **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie istniejący od 1.04.2011 r. został powołany na drugą kadencję Zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 2002/2014 z dnia 25.03.2014 r. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele: Urzędu Miasta, Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Prokuratury, Sądu (kuratorzy), Oświaty, Ochrony Zdrowia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacji pozarządowych. Celem Zespołu jest organizowanie, integrowanie i koordynowanie działań służb, instytucji, organizacji i specjalistów w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w mieście Katowice oraz opracowanie i realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar.

Od momentu powołania Zespołu uruchomiono również pracę Grup Roboczych celem organizowania pomocy w indywidualnych przypadkach. Od I do XII 2015 roku odbyły się **4** spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i **2 183** spotkania Grup Roboczych. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego odbyło się **8** spotkań konsultacyjnych z koordynatorami ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Od stycznia do grudnia 2015r. działania Zespołu obejmowały m.in.:

- W dniu 11 marca 2015 roku w siedzibie OIK MOPS odbyło się spotkanie Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego z Przedstawicielami Komendy Miejskiej Policji w Katowicach dotyczące działań podejmowanych przez Policję w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
- W październiku 2015 roku miała miejsce wizyta studyjna Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z dzielnicy Warszawa Wola, której celem była wymiana doświadczeń pomiędzy Zespołami.
- W grudniu 2015 roku odbyło się szkolenie pt. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – aspekty prawne” dla koordynatorów ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kierowników punktów terenowych MOPS i pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej MOPS.

Od I -XII 2015 roku prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” w **910** rodzinach.

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym – liczba uruchomionych „Niebieskich Kart” - 378		
1.	Procedura „Niebieskie Karty” Policji – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	261
2.	Procedura „Niebieskie Karty” pomocy społecznej – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	80
3.	Wnioski o zwołanie Grup Roboczych – liczba wniosków sporządzonych i zatwierdzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	378
4.	Procedura „Niebieskie Karty” Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego	10
5.	Procedura „Niebieskie Karty” Oświaty – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	21
6.	Procedura „Niebieskie Karty” Ochrony Zdrowia – liczba spraw skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.	6

- Od pięciu lat Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizuje **Program Edukacyjno-Korekcyjny dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc**. Uczestnicy programu kierowani są przez dzielnicowych oraz innych przedstawicieli Grup Roboczych w ramach procedury „Niebieskie Karty” oraz kuratorów sądowych. Niektórzy uczestnicy zgłosili się dobrowolnie. W kwietniu 2015 roku rozpoczęła się kolejna edycja zajęć grupowych, która zakończyła się w lipcu 2015r. Edycję ukończyło 6 osób.

9.6. Inne działania:

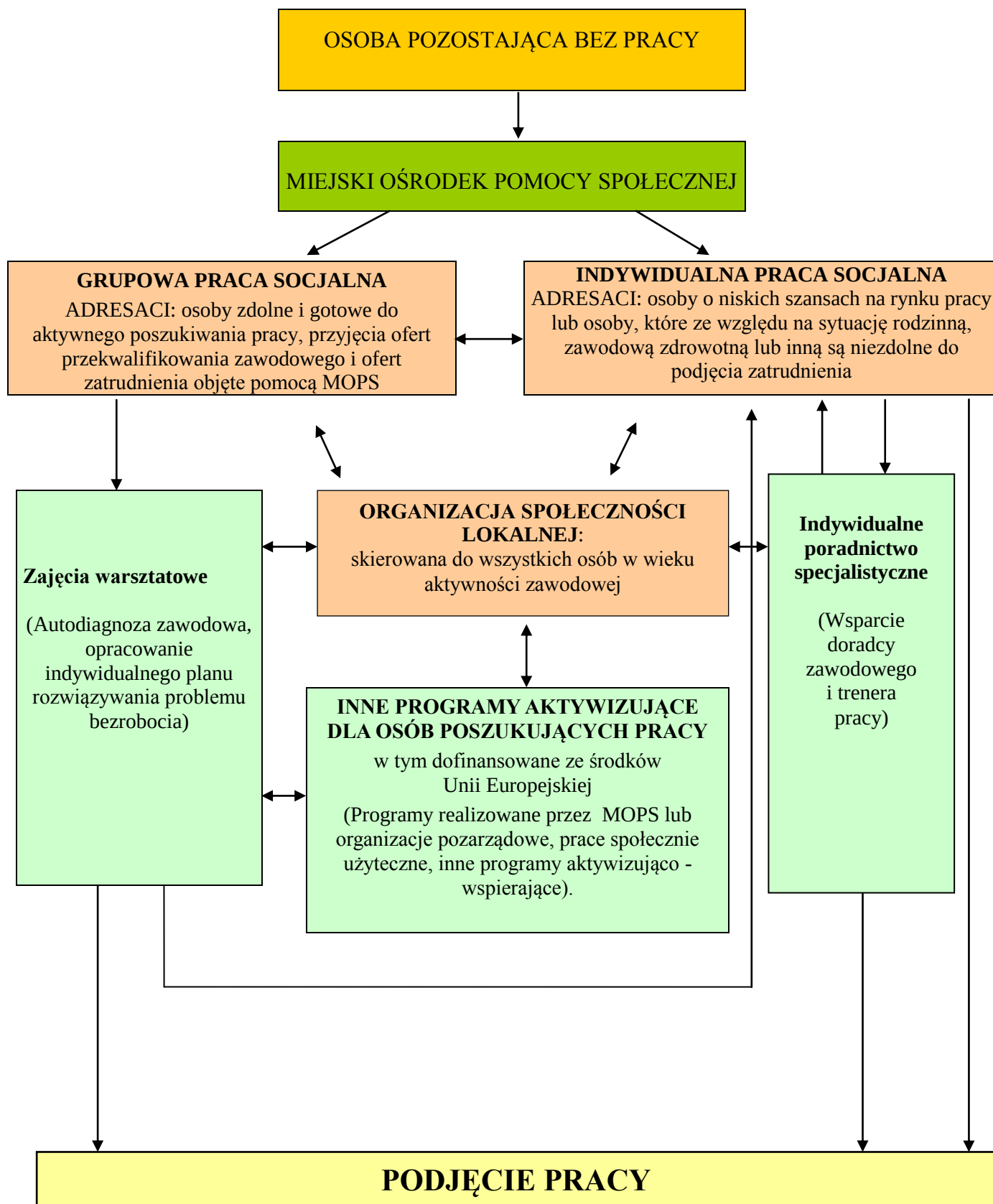
1. W miesiącu lutym 2015r. w ramach „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw” Ośrodek zorganizował grupowe spotkanie edukacyjno-informacyjne dla ofiar przemocy z przedstawicielem prokuratury. Przedstawiciel Ośrodka przygotował i przedstawił prezentację na konferencji: „Czy warto pomagać?” zorganizowaną przez Komendę Wojewódzką Policji oraz Uniwersytet Śląski z okazji obchodów Tygodni Pomocy Ofiarom Przestępstw dotyczącą form pomocy udzielanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej.
2. W styczniu br. przedstawiciel Ośrodka wziął udział w audycji Radia Katowice nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. W maju 2015 roku przedstawiciel Ośrodka Interwencji Kryzysowej uczestniczył w audycji radiowej w Radiu EM w Katowicach poświęconej tematyce przeciwdziałania przemocy.
4. W czerwcu br. zorganizowano dla 90 osób projekcję filmu: „Nikczemny handlarz dusz” dotyczącego problematyki handlu ludźmi i współczesnych form niewolnictwa. Projekcja poprzedzona była krótką prelekcją S. Anny Bałchan. Do obejrzenia filmu zostali zaproszeni członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, pracownicy socjalni, policjanci.
5. W Ośrodku Interwencji Kryzysowej zorganizowano szkolenia:
 - w maju 2015 roku „Procedura Niebieskiej Karty” dla pracowników socjalnych,
 - w czerwcu 2015 roku szkolenie „Praca z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym – dla pracowników socjalnych,
 - w lipcu 2015 roku „Przemoc w rodzinie - szkolenie podstawowe” – szkolenie jednodniowe dla pracowników socjalnych i asystentów rodzin,
 - we wrześniu 2015 roku szkolenie „Interwencja kryzysowa” dla pracowników świetlic,
 - we wrześniu: „Praca z klientem oraz rodziną z problemem alkoholowym” dla asystentów rodzin i wychowawców świetlic,
 - w październiku 2015 roku szkolenie „Przemoc w rodzinie z uwzględnieniem zaniedbywania dzieci” dla wychowawców świetlic,
 - w listopadzie i grudniu 2015 roku (dwie edycje) szkolenie „Procedura Niebieskiej Karty” dla asystentów rodzin i wychowawców świetlic,
 - w listopadzie i grudniu 2015 roku (dwie edycje) szkolenie „Przemoc- specyfika pracy socjalnej z rodzinami z problemem przemocy- szkolenie zaawansowane” dla pracowników socjalnych.
6. W grudniu 2015 roku ukazała się publikacja nt. Przemocy ekonomicznej wobec kobiet, wydana przez Instytut Łukasiewicza dla Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy - Warszawa-Kraków. W publikacji jest zamieszczony wywiad udzielony przez kierownika Ośrodka prezentujący doświadczenia Ośrodka pracy z kobietami doświadczającymi przemocy o charakterze ekonomicznym.

9.7 Udział Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w działaniach związanych z udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w wyniku wypadków lub katastrof.

- Jedna osoba korzystała w roku 2015 w związku z pomocą psychologiczną (patologizacji procesu żałoby) jako poszkodowana w katastrofie „smoleńskiej”.
- Od stycznia do grudnia 2015 roku 3 osoby skorzystały z pomocy psychologicznej w związku z zawałem się kamienicy przy ul. Chopina w 2014 roku.

X. POMOC RODZINIE Z PROBLEMEM BEZROBOCIA

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMU BEZROBOCIA

Pomoc rodzinie z problemem bezrobocia stanowi jeden z elementów *Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych* (dział II, rozdział 8). Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia w rodzinie.

10.1 Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne

Oferta Ośrodka, której głównym celem jest zwiększenie szans na podjęcie pracy zawodowej, jak również przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym wynikającym z bezrobocia, skierowana jest zarówno do osób bardziej aktywnych, samodzielnych, które wymagają stosunkowo niewielkiego wsparcia, jak i do tych, które nie potrafią wykorzystać własnych zasobów i możliwości przy korzystnych zmianach na rynku pracy. Pogłębiona indywidualna praca socjalna, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz rozszerzana stale współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie osób bezrobotnych.

Pogłębiona praca indywidualna z klientem, w tym w formie poradnictwa specjalistycznego oraz współpraca ze środowiskiem lokalnym i podmiotami rynku pracy są odpowiedzią na zmieniające się zapotrzebowanie poszukujących zatrudnienia mieszkańców Katowic, w szczególności korzystających z pomocy Ośrodka. Działania nakierowane na aktywną integrację oraz zwiększenie szans na podjęcie zatrudnienia realizowane są poprzez odpowiednie przygotowanie klienta do poszukiwania zatrudnienia, pomoc w znalezieniu ofert pracy, wspieranie w docieraniu do pracodawców, motywowanie do podjęcia nauki/uczestnictwa w kursach, monitorowanie i wspomaganie w poruszaniu się po rynku pracy. Osoby poszukujące pracy mogą uzyskać pomoc ze strony specjalistów z różnych dziedzin (m.in. terapeutów, psychologów, asystentów rodziny, doradców zawodowych) poprzez wsparcie w poprawie relacji rodzinnych, udział w grupach wsparcia i grupach samopomocowych rzutujących na podwyższenie kondycji psychicznej i motywacji, zmianę sposobów funkcjonowania w środowisku społecznym. Często bowiem problem bezrobocia powiązany jest z występowaniem innych problemów, trudności, których rozwiązanie stanowi warunek niezbędny do zwiększenia aktywności osób w trudnej sytuacji na rynku pracy. Ośrodek ponadto reaguje na zmiany na rynku pracy, realizując również przedsięwzięcia finansowane ze środków europejskich m.in. projekt systemowy „Damy radę-program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, realizowany od V 2008 do IV 2015 roku. W odpowiedzi na potrzeby klientów tut. Ośrodek w V 2015 rozpoczął realizację projektu pozakonkursowego „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach.” dofinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego – więcej informacji na temat projektu znajduje się w rozdziale XVIII.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Pracownicy Ośrodka współpracują również z podmiotami funkcjonującymi w środowisku lokalnym, w celu kompleksowego wykorzystania dostępnych możliwości wspierania osób poszukujących pracy. Więcej informacji na temat współpracy ze środowiskiem lokalnym znajduje się w rozdziale XVIII.

Indywidualne poradnictwo zawodowe oraz socjalne

Poradnictwo zawodowe świadczone było przez specjalistów Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii (CPS). Nakierowane było na określenie i wykorzystanie posiadanych możliwości, zasobów i uprawnień osób poszukujących pracy (mieszkańców gminy, w szczególności klientów Ośrodka) oraz rozeznanie i dopasowanie zewnętrznej oferty wsparcia do potrzeb poszczególnych klientów.

Tematyka konsultacji indywidualnych obejmowała między innymi: diagnozę sytuacji zawodowej klienta, w tym: diagnozę dotychczasowej aktywności na rynku pracy, edukację w zakresie wymagań obecnego rynku pracy, poszerzenie wiedzy na temat aktywnych metod poszukiwania zatrudnienia, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, pracę nad wizerunkiem i autoprezentacją, gospodarowanie czasem oraz planowanie działań podczas poszukiwania pracy. Osoby korzystające z konsultacji miały także dostęp do informacji o bieżących ofertach zatrudnienia, targach i giełdach pracy oraz o bezpłatnych szkoleniach, kursach i projektach, w tym finansowanych ze środków unijnych. Każda osoba konsultowana otrzymywała, na bieżąco aktualizowany, informator z rozbudowanym wykazem instytucji i organizacji wspierających osoby poszukujące zatrudnienia na terenie Katowic.

Liczba osób korzystających z konsultacji w 2015 roku	62
Liczba konsultacji w 2015 r.	140
Liczba godzin konsultacji w 2015 r.	175

Usługa trenera pracy i doradcy zawodowego

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach w ramach poradnictwa specjalistycznego wspierał osoby pozostające bez pracy usługami trenera pracy i doradcy zawodowego. Usługi te realizowane były w ramach projektu systemowego pn.: „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Więcej informacji można uzyskać w rozdziale XVIII.

Usługa trenera pracy oraz doradcy zawodowego realizowana jest przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii, posiadających merytoryczne przygotowanie oraz wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami długotrwale pozostającymi bez pracy. Praca z klientami ma na celu podniesienie ich kompetencji społeczno – zawodowych klienta przekładające się na zwiększenie ich szans na podjęcie pracy. Każdy klient otrzymuje zindywidualizowane, pogłębione wsparcie w poruszaniu się po rynku pracy.

10.2 Współpraca z instytucjami rynku pracy

Od początku 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie zawartego w 2009 roku porozumienia dotyczącego partnerstwa w zakresie realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy i korzystających ze wsparcia Ośrodka. W styczniu 2015 roku przesłano do PUP wniosek w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych w roku bieżącym, jak również została przygotowana i przesłana do Urzędu Pracy lista wytypowanych osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia Ośrodka, jako kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2015 roku – łącznie **267** kandydatów. W marcu 2015 roku w siedzibie Urzędu odbyła się giełda pracy w celu zrekrutowania kandydatów do odbycia prac społecznie użytecznych w Zakładzie Zieleni Miejskiej w Katowicach, Domu Dziecka STANICA w Katowicach. Pod koniec miesiąca marca br. PUP zwrócił się z prośbą o przesłanie dodatkowej listy osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia Ośrodka, jako kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych w 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej po dokonaniu szczegółowego rozeznania wśród osób korzystających ze wsparcia tutaj. Ośrodek utworzył dodatkową listę osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które mogą zostać kandydatami do skierowania do wykonywania prac społecznie użytecznych i przekazał ją do Powiatowego Urzędu Pracy.

Ponadto w Powiatowym Urzędzie Pracy odbyło się 1 - dniowe szkolenie przedstawicieli obu instytucji w ramach projektu „Program Zindywidualizowanego Wsparcia”. Celem szkolenia było pozyskanie kompleksowych informacji i praktycznych wskazówek dotyczących ogółu zagadnień związanych z Programem Aktywizacja i Integracja.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej działając we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy podjął inicjatywę w zakresie objęcia bezrobotnych pakietem dedykowanych dla nich działań, łączących elementy aktywizacji zawodowej i integracji społecznej. Głównym celem współdziałania MOPS z PUP jest kompleksowa pomoc osobom bezrobotnym oraz precyzyjne zaplanowanie osobom bezrobotnym działań, które będą realizowane w ramach poszczególnych instytucji. Działania te są obecnie realizowane w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (PAI). W związku z przystąpieniem przez MOPS do realizacji Programu PAI pracownicy Ośrodka uczestniczyli w spotkaniach w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz Urzędzie Miasta (Wydział Polityki Społecznej), podczas których m.in. omawiano przewidziane działania w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej osób bezrobotnych, przedstawiono i rozważono uwagi do przygotowanego przez PUP PAI. Działania w ramach PAI w bloku Integracja Społeczna miały na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym i były realizowane przez pracowników MOPS poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne w wymiarze 40 godzin oraz warsztaty trenerskie w wymiarze również 40 godzin. W kwietniu 2015 roku Ośrodek podpisał z PUP porozumienie, które określało dokładne zasady współpracy obu instytucji w zakresie realizacji PAI. Okres realizacji Programu obejmował: I edycja 15.06.2015 r. – 14.08.2015 r., II edycja 01.09.2015 r. – 31.10.2015 r. Przed rozpoczęciem każdej edycji PAI zostały przeprowadzone rozmowy kwalifikacyjne po których wyłoniono kandydatów do udziału w programie i przekazano listy do PUP. Ponadto został przygotowany szczegółowy harmonogram zajęć w zakresie integracji społecznej, w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. W programie łącznie wzięło udział **20** osób bezrobotnych (2 grupy warsztatowe po 10 osób w każdej). Program ukończyło **17** osób, w przypadku **9** osób zmieniony został profil pomocy z III na II. Po zakończeniu programu 6 osób podjęło pracę (w przypadku 3 osób brak jest jednak umowy o pracę).

W związku z planami dotyczącymi organizacji prac społecznie użytecznych w 2016 roku po przeprowadzeniu wcześniejszego rozeznania, w miesiącu czerwcu przygotowano dla PUP zapotrzebowanie na

uczestników prac społecznie użytecznych w Ośrodku (w tym prac społecznie użytecznych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja). Ośrodek przeprowadził także rozeznanie dla PUP dot. zainteresowania organizacją prac społecznie użytecznych (w tym organizacją PSU w ramach Programu Aktywizacja i Integracja) w 2016 roku wśród kilku organizacji pozarządowych działających na terenie Katowic. Ośrodek przekazał również do PUP dodatkową listę osób korzystających ze wsparcia MOPS jako kandydatów do wykonywania prac społecznie użytecznych.

W II półroczu 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przekazywał do PUP podpisane przez klientów korzystających ze wsparcia tut. Ośrodka zgody na udostępnienie informacji o profilu pomocy ustalonym przez PUP w Katowicach. Pozyskanie w/w informacji było istotne w kontekście uczestnictwa osób w realizowanym przez MOPS projekcie pn. „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”, współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, RPO WSL 2014-20, Oś priorytetowa IX Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.6 Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Powiatowy Urząd Pracy w ustalonym terminie przekazywał informacje do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej o profilu pomocy ustalonym dla w/w klientów.

W grudniu 2015 r. Ośrodek podjął inicjatywę w zakresie zwiększenia w roku 2016 liczby edycji Programu Aktywizacja i Integracja z czterech do siedmiu, a tym samym zwiększenia liczby osób uczestniczących w Programie z 48 do 84. Warto podkreślić, iż zwiększenie ilości edycji PAI pozwoli na rozbudowanie oferty wsparcia dla osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy. Ponadto pracownicy Ośrodka uczestniczyli w Targach Pracy zorganizowanych przez PUP na terenie Centrum Biznesowego, ul. Opolska 22.

Współpraca pomiędzy PUP a MOPS polegała także na konsultacjach osobistych, telefonicznych i korespondencji elektronicznej pracowników obu instytucji.

W ramach realizowanego projektu pozakonkursowego „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” Ośrodek współpracuje również z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego w Katowicach w zakresie realizacji Klubu Integracji Społecznej – więcej informacji znajduje się w rozdziale XVIII.

W ramach współpracy z Młodzieżowym Centrum Kariery - OHP Ośrodek zaangażował się w rozpropagowanie oferty warsztatów dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Oferta warsztatów obejmuje:

- bilans umiejętności, kompetencji i preferencji zawodowych,
- warsztat efektywnego poszukiwania pracy,
- dokumenty aplikacyjne – tworzenie idealnego obrazu kandydata,
- skuteczna rozmowa kwalifikacyjna,
- pracuj bezpiecznie – elementy prawa pracy,
- własna firma – czy nadaję się na przedsiębiorcę,
- planowanie własnej kariery.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podjął działania nakierowane na wsparcie procesu rekrutacji osób bezrobotnych, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, posiadających ważne prawo jazdy kat. B i ukończone 21 lat do realizowanego przez Zakład Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia Zawodowego w Katowicach projektu pn: „Akademia Prawa Jazdy”.

Ponadto Ośrodek zaangażował się w działania związane z rekrutacją osób niepracujących, w wieku 18-28 lat, bez wykształcenia magisterskiego chcących podjąć naukę zawodu i pracę oraz zamieszkać w Niemczech do udziału w Projekcie stypendialnym „The Job of My Life”. Program ten został przygotowany przez Federalne Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Niemiec oraz Federalną Agencję Pracy.

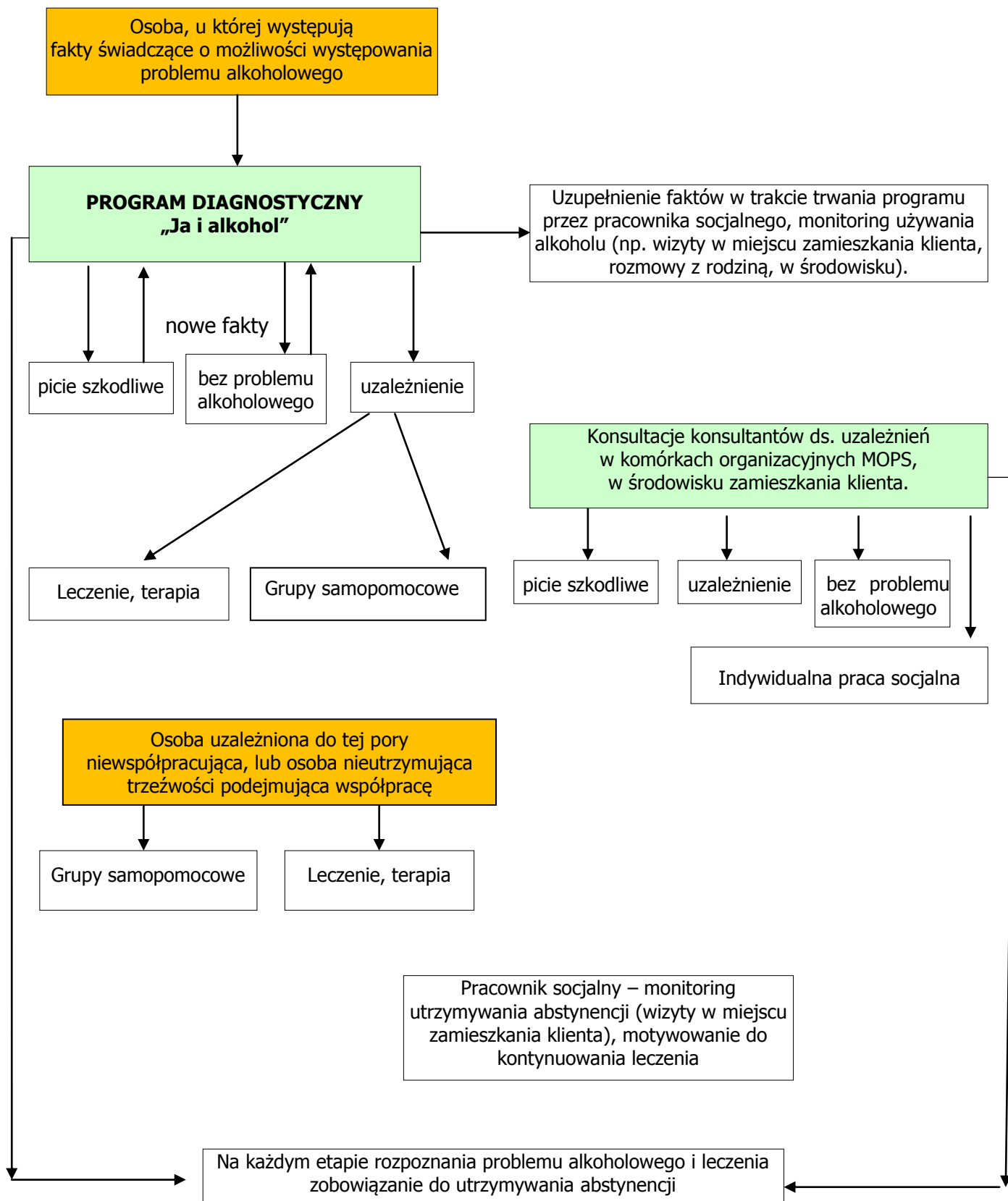
10.3 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Zakres pomocy w postaci pracy socjalnej i poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych:

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Wydatki na realizację programu na rzecz osób bezrobotnych (w zł.)	340 613,17	304 972,62	184 935,79	117 005,26
Liczba rodzin z dysfunkcją bezrobocie objętych pomocą	3 368	3 684	3 436	3116
Roczny koszt programu na rodzinę (w zł.)	101,13	82,78	53,82	37,54

Znaczne obniżenie kosztów realizacji zadań na rzecz osób bezrobotnych wynika z wykorzystania na większą skalę wsparcia innych podmiotów (organizacji i instytucji zewnętrznych), działających na rzecz wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z uwagi na brak zatrudnienia. Zmiany w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz nowelizacja ustawy znacząco poszerzyły ofertę wsparcia Powiatowego Urzędu Pracy, wprowadzając dodatkowe działania diagnostyczne i wspierające osobę bezrobotną. Ponadto Ośrodek pozyskuje dodatkowe środki na realizację działań nakierowanych na wsparcie osób bezrobotnych m.in. z Europejskiego Funduszu Społecznego.

XI. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień stanowi jeden z elementów **Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych** (dział VI), Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Realizatorami tego zadania są: Pełnomocnik Prezydenta ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem strategicznym realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest prowadzenie działalności edukacyjno-profilaktycznej w zakresie uzależnień oraz diagnostyczno-motywacyjnej dotyczącej klientów z problemem alkoholowym.

Cele szczegółowe realizowane przez MOPS:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

Formy realizacji:

- prowadzenie w/w działalności przez konsultantów ds. uzależnień Ośrodka Interwencji Kryzysowej, Centrum Rehabilitacji Społecznej (opis w rozdziale IX i VI),
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej (opis w rozdziale IX),
- prowadzenie świetlic specjalistycznych dla dzieci oraz specjalistycznych klubów dla młodzieży (w ramach ww. programów - opis w rozdziale IV).

11.1 Konsultanci ds. uzależnień

Konsultanci ds. uzależnień pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:

1. Działalność diagnostyczną w zakresie:

- picia szkodliwego,
- uzależnienia od alkoholu,
- sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

Łączna liczba osób objętych pomocą	334
w tym:	
Osoby z problemem alkoholowym	327
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	7

2. Działalność diagnostyczno-motywacyjną dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez:

- konsultacje indywidualne, grupowe,
- wizyty w środowisku.

Konsultacje indywidualne	Liczba
dla klientów Ośrodka	432
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	9

3. Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (Program „Ja i alkohol”)

„Ja i Alkohol”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach jest rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymuje także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruuje indywidualny plan leczenia. Spotkania grupowe odbywają się 2 razy w tygodniu i trwają 2 godziny. Integralną częścią programu są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH	104
Liczba spotkań:	98
Liczba osób z rozpoznaniem uzależnieniem od alkoholu	30
Liczba osób z rozpoznaniem picciem szkodliwym	20
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	7
Liczba osób bez rozpoznania	47

4. Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym obejmuje pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

Problem nadużywania substancji psychoaktywnych w rodzinie (osoby)	84
---	----

5. Działalność szkoleniowa dla pracowników MOPS.

Szkolenia dotyczyły problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Zawierały treści dot. dysfunkcji w rodzinie alkoholowej i podstawowy warsztat pracy z członkami rodziny alkoholowej. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt. problemów alkoholowych i ich rozwiązywania zorganizowano dla pracowników socjalnych oraz wychowawców świetlic specjalistycznych. Na bieżąco realizowane były konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	22
Liczba spotkań	6
Liczba godzin	38
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	209

11.2 Inne zadania

- W ramach współpracy Ośrodka z grupami wsparcia konsultanci ds. uzależnień, pracownicy socjalni prowadzą profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla osób i ich rodzin z problemem alkoholowym zapoznając klientów z bieżącą ofertą programową stowarzyszeń i grup samopomocowych działających na terenie miasta Katowice. Klienci z problemem alkoholowym uczestnicząc w spotkaniach tych grup nabywają umiejętność zdrowego stylu życia. Konsultanci ds. uzależnień na bieżąco współpracują z Pełnomocnikiem Prezydenta ds. uzależnień oraz z Poradniami Uzależnienia od Alkoholu.
- Konsultant ds. uzależnień uczestniczył w XXIV Ogólnopolskim Wiosennym Zlocie Rodzin Abstynenckich Tatry 2015 w Małym Cichym (maj 2015)
- Konsultanci ds. uzależnień biorą udział w posiedzeniach Grup Roboczych w sprawach rodzin, w których współwystępuje problem alkoholowy i problem przemocy.
- Na terenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej odbywają się spotkania grup samopomocowych DDA i Al-Anon.

XII. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

12.1 Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy,

3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokosc swiadczenia (w zł.)
Zasiłek rodzinny z dodatkami	8 029	13 569 225,28	X
Zasiłek rodzinny	8 029	8 758 356,00	89 zł na dziecko do 5-go roku życia (77 zł do 31.10.2015 r.) 118 zł na dziecko powyżej 5-go roku życia do 18-go roku życia (106 zł do 31.10.2015 r.) 129 zł na dziecko powyżej 18-go roku życia do 24-go roku życia (115 zł do 31.10.2015 r.)
Urodzenia dziecka	503	503 000,00	1000 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	271	686 029,28	400 zł
Samotnego wychowywania dziecka	823	1 455 425,00	185 zł (170 zł do 31.10.2015 r.), plus 80 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością, lub znacznym stopniem niepełnosprawności
Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 265	1 056 350,00	90 zł (80 zł do 31.10.2015 r.)
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	654	502 840,00	80 zł (60 zł do 31.10.2015 r.) dla dziecka do 5 roku życia, 100 zł (80 zł do 31.10.2015 r.) dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcia roku szkolnego	5 517	551 700,00	100 zł
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	135	55 525,00	105 zł (90 zł do 31.10.2015 r.), jeżeli dziecko zamieszkuje w miejscowości, w której znajduje się szkoła 63 zł (50 zł do 31.10.2015 r.), jeżeli dziecko dojeżdża do szkoły
Świadczenia opiekuńcze w tym:			
Zasiłek pielęgnacyjny	6 537	11 202 507,00	153 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	515	7 062 213,40	1200 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	37	167 405,70	520 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 682	1 682 000,00	1000 zł

W okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku wypłacono również pomoc dla osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne dla **40** osób, którym wypłacono świadczenia na łączną kwotę **35 200,00 zł**.

12.2 Zasiłki dla opiekunów osób niepełnosprawnych

Od maja 2014 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie jakim jest przyznawanie i wypłata zasiłków dla opiekunów, czyli dla osób, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokosc swiadczenia (w zł.)
Zasiłek dla opiekuna	121	671 390,00	520,00

12.3 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba osób uprawnionych	Wyplacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł)
Fundusz alimentacyjny	2 689	10 418 675,24	375,06

XIII. PROWADZENIE POSTĘPOWAŃ WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania w zakresie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 zostały podjęte następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

Liczba dłużników alimentacyjnych, których wezwano do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu	2 500
Liczba dłużników, którzy zgłosili się na wezwanie w celu przeprowadzenia wywiadu	533
Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	164
Liczba dłużników, w stosunku do których wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji	300
Liczba dłużników, w stosunku do których wystosowano wniosek do Biura Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów o zatrzymanie prawa jazdy	230

W stosunku do części dłużników trwa postępowanie mające na celu ustalenie organu właściwego dłużnika lub stwierdzone, iż nie istnieje organ właściwy do przeprowadzenia postępowania wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ przebywa on w areszcie śledczym, zakładzie karnym (ok. 236 osób) lub poza granicami RP (ok. 190 osób). W stosunku do 727 dłużników nie ustalono miejsca pobytu.

W celu zwiększenia skuteczności egzekucji, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje z dwoma biurami informacji gospodarczej. Dłużnicy, których zaległość przekracza 6 miesięcy wpisywani byli do Krajowego Rejestru Długów, rejestru „Infomonitor”, rejestru „ERIF” oraz Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A.

W wyniku prowadzonego postępowania w 2015 roku od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **1 376 898,61 zł**, z czego na dochody gminy Katowice przekazano kwotę **426 904,08 zł**.

XIV. DODATKI MIESZKANIOWE

14.1 Rozpatrywanie wniosków o dodatki mieszkaniowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Przyjęto strukturę organizacyjną, która opiera się na rozdzieleniu trzech etapów postępowania administracyjnego w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego.

- I Etap – przyjęcie wniosku, odbywa się w Dziale Poradnictwa i Informacji (w dzielnicach Katowic), gdzie następuje wstępna weryfikacja danych zawartych we wniosku oraz wymaganych załączników i dokumentów;
- II Etap – rozpatrzenie wniosku, sprowadza się do merytorycznej oceny informacji przekazanych przez klienta oraz przeprowadzenia postępowania, które zostaje zakończone wydaniem decyzji administracyjnej;
- III Etap – realizacja wydanych decyzji administracyjnych, odbywa się w Dziale Realizacji Świadczeń.

Poniżej przedstawiamy realizację zadania w 2015 r. przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Liczba przyznanych świadczeń	Wypłacona kwota	Średnie miesięczne świadczenie
dodatki mieszkaniowe - KZGM	27 241	7 534 748,13	276,60
dodatki mieszkaniowe – spółdzielnie	18 029	4 569 690,88	253,46
dodatki mieszkaniowe - zakładowe	2 093	518 849,14	247,90
dodatki mieszkaniowe - pozostałe	17 043	4 358 369,97	255,73
RAZEM	64 406	16 981 658,12	263,67

Zgodnie z ustawą z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2013.966 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Transportu Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 26.04. 2013 roku w sprawie przeprowadzania wywiadu środowiskowego (Dz.U.2013.589) w 2015 roku przeprowadzono **1 033** wywiadów środowiskowych u wnioskodawcy celem weryfikacji danych zawartych we wniosku. Ponadto dodatkami mieszkaniowymi w ww. okresie objęto **6 851** rodzin.

14.2 Ocena realizacji celów oraz efektywność

Poniżej przedstawiamy ocenę realizacji zadania - przyznawanie dodatków mieszkaniowych:

	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015
Ilość przyjętych wniosków	12 311	12 837	12 400	11 565
Kwota wypłaconych świadczeń	16 167 632,73	17 709 999,51	18 231 372,36	16 981 658,12
Średnie miesięczne świadczenie	241,09	251,72	265,13	263,67

W roku 2015 r. kwota wypłaconych świadczeń zmniejszyła się w porównaniu do 2014 r. o **1 249 714,24 zł**, pomimo podwyżki cen energii elektrycznej od 01 stycznia 2015 r., rewaloryzacji rent i emerytur od 01 marca 2015 r. Spadek wypłaty świadczenia spowodowany był zmniejszeniem ilości złożonych wniosków o **835**.

XV. ZRYCZAŁTOWANY DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach realizuje zadanie – dodatek energetyczny. W okresie od 1.01.2015 do 31.12.2015 roku realizacja ww. świadczenia przedstawiała się następująco:

Liczba wypłaconych dodatków energetycznych			
dla:			Ogółem
gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną	gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób	gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób	
13 388	18 032	3 585	35 005
Kwota wypłaconych dodatków energetycznych			Ogółem
149 684,95	280 011,59	66 822,30	496 518,84

XVI. PROMOCJA OŚRODKA

16.1 Konferencje

W 2015 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w konferencjach i seminariach organizowanych w odpowiedzi na zmieniający się stan prawny oraz ewolucję zadań stawianych przed służbami pomocy społecznej.

- Konferencje i seminaria obejmowały następującą tematykę:
- ✓ Panel Ekspertki dotyczący Zdrowia i rehabilitacji w ramach tworzenia Społecznego Raportu Alternatywnego z realizacji Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnością;
 - ✓ Spotkanie Grupy Ekspertów w ramach projektu "Śląskie sprawniej - wsparcie osób niepełnosprawnych w aktywizacji zawodowej";
 - ✓ Konferencja „Czy warto pomagać? Doświadczenia, działania, perspektywy”;
 - ✓ Konferencja „Model doradztwa osobistego i współpracy urzędów pracy z ośrodkami pomocy społecznej jako sprawdzone narzędzia wypracowane w projekcie „Innowacyjne wsparcie dla Ciebie”;
 - ✓ Konferencja "Rodzina w prawie administracyjnym";
 - ✓ Konferencja „Obudźmy nadzieję i szukajmy rozwiązań! Nowi eksperci, nowe podejścia, nowe doświadczenia”;
 - ✓ Spotkanie "Polityka rodzinna inwestycją w przyszłość";
 - ✓ Spotkanie ekspertów dot. wsparcia osób niepełnosprawnych ruchowo na rynku pracy;
 - ✓ Seminarium informacyjne w ramach projektu PI-PWP REPLIKATOR organizowane przez Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej w Katowicach;
 - ✓ „Film w Terapii”;
 - ✓ Seminarium "Społeczny aspekt rewitalizacji na przykładzie dokumentu Polityki Społecznej dla Miasta Łodzi 2020+”;
 - ✓ IV Kongres „Obywatel Senior”;
 - ✓ Seminarium "Aktywizacja, Społeczność, Przedsiębiorczość - doświadczenia OPS w Tłuszczu";
 - ✓ Konferencja "Community Policing - Kształtowanie Bezpieczeństwa w Społecznościach Lokalnych";
 - ✓ Seminarium ogólnopolskiego stowarzyszenia pracowników służby bezpieczeństwa i higieny pracy;
 - ✓ Konferencja "Innowacyjne metody wsparcia kobiet doświadczających przemocy ekonomicznej";
 - ✓ Seminarium upowszechniające Model współpracy trójsektorowej KARnet15+;
 - ✓ Konferencja z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego;
 - ✓ Konferencja "Wsparcie dla repatriacji";
 - ✓ Konferencja informacyjno-szkoleniowa związana z wdrożeniem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa Podprogram 2015 w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym;
 - ✓ Konsultacje społeczne dot. projektu "Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na 2006-2020";
 - ✓ Konferencja naukowo-metodyczna pt. „Wakacje 2015”;
 - ✓ Seminarium wymiany doświadczeń "Praca bez stopni - podsumowanie realizacji projektu";
 - ✓ Konferencja podsumowująca projekt pn. "Rozwój efektywnego systemu monitoringu polityk publicznych w województwie śląskim";
 - ✓ Konferencja prasowa "Poszukiwani odpowiedzialni i wrażliwi społecznie" - inauguracja X edycji Konkursu i Kampanii na rzecz zatrudnienia osób niepełnosprawnych - Lodołamacze 2015 na Śląsku;
 - ✓ Seminarium pt. "Ergonomia pracy";
 - ✓ Konferencja i warsztaty "Sukces po 50-ce? Dlaczego nie! - metody pracy i aktywizacji osób po 50 roku życia";
 - ✓ Konferencja podsumowująca pt. : "Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych w Polsce - stan obecny i kierunki zmian";
 - ✓ II Konferencja "Zabezpieczenie danych osobowych: Nowa rola ABI - aspekty organizacyjne i techniczne";
 - ✓ Konferencja "Dostępność POLSKA 2015 - nieświadome wykluczenie cyfrowe";
 - ✓ Spotkanie Dyrektorów Ośrodków Pomocy Społecznej dot. zwiększenia szans na zatrudnienie klientów ośrodków;
 - ✓ Seminarium informacyjne nt. Modelu współpracy instytucji pomocy społecznej i rynku pracy przy wspólnym opracowaniu diagnoz problemów społecznych w środowisku lokalnym;
 - ✓ Spotkanie informacyjne w ramach projektu „NAWIKUS innowacyjna metoda monitoringu kontraktowanych usług społecznych”;
 - ✓ Spotkanie na temat Programu "Senior - WIGOR";
 - ✓ Konferencja "Handel ludźmi - współczesne oblicza niewolnictwa";
 - ✓ Konferencja - raporty alternatywne z wdrażania w Polsce Konwencji o prawach osób z niepełnosprawnością;

- ✓ Konferencja dot. pozyskania środków finansowych z PFRON;
- ✓ Konferencja „Interwencja społeczności lokalnej wobec sprawców przemocy domowej”;
- ✓ Konferencja "Od opuszczenia do bliskości - wyzwania rodzicielstwa zastępczego”;
- ✓ Konferencja naukowo-szkoleniowa "Artystyczny, literacki i medialny obraz starości i niepełnosprawności”;
- ✓ Śląska regionalna Gala Jubileuszowa X Edycji Konkursu LODOŁAMACZE 2015;
- ✓ Seminarium "Program dla mężczyzn stosujących przemoc w rodzinie”;
- ✓ Konferencja „Odurzenie - nadużywanie przez młodzież leków bez recepty”;
- ✓ „Uchodźcy na Śląsku. Problemy, wyzwania, zagrożenia?”;
- ✓ Konferencja szkoleniowa „Integracja społeczności romskiej w Polsce”;
- ✓ Międzynarodowa Konferencja "Nowe drogi pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi”;
- ✓ Konferencja "Zaburzenia otępienne jako problem zdrowotny i społeczny”;
- ✓ XIII edycja międzynarodowej konferencji REHA FOR THE BLIND IN POLAND pod hasłem „Jak widzieć więcej – medycyna, technologia i rehabilitacji idą nam z pomocą”;
- ✓ Konferencja „Interdyscyplinarnie przeciwko przemocy w rodzinie”;
- ✓ Konferencja naukowo-metodyczna pt. „HIV/AIDS - więcej wiesz, mniej ryzykujesz”;
- ✓ Seminarium "Kierunki rozwoju pieczy zastępczej na lata 2016-2020”;
- ✓ Międzynarodowa Konferencja Naukowa "Współczesne wyzwania polityki społecznej i pracy socjalnej”;
- ✓ Konferencja Krajowej Platformy Współpracy na Rzecz Integracji;
- ✓ Seminarium pt. „Sytuacja młodzieży na regionalnym rynku pracy”;
- ✓ Konferencja pod Honorowym Patronatem Metropolity Katowickiego Arcybiskupa Wiktora Skworca „Przemiany i perspektywy współczesnej rodziny”;
- ✓ XXIV Ogólnopolska Konferencja "Rola Ośrodka Pomocy Społecznej i Zespołu Interdyscyplinarnego w realizacji zadań ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”;
- ✓ Konferencja "Zanim spotkasz olbrzyma – przymierze dorośli – dzieci przeciw przemocy w rodzinie”.

Przedstawiciele Ośrodka brali również czynny udział w konferencjach prezentując własne przedsięwzięcia i rozwiązania realizowane w MOPS.

W dniu 27 lutego 2015 r. w Katowicach podczas konferencji organizowanej przez Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach oraz Uniwersytet Śląski w ramach obchodów Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem kierownik OIK MOPS Katowice wystąpiła jako prelegent z prezentacją pt. "Czy warto pomagać? Doświadczenia, działania, perspektywy."

Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych jako prelegent brał udział w dniach 22-23.04.2015 w konferencji "Rodzina w prawie administracyjnym" omawiając problem "Definicja rodziny w świetle ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów". We wskazanej konferencji wystąpienie miał również kierownik CPS, który mówił na temat oferty wsparcia Ośrodka.

Kierownik CPS w dniu 12 maja 2015 r. zaprezentował „Dobre praktyki na rzecz wsparcia osób starszych na przykładzie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach” w czasie wizyty studyjnej pn. „Samotność i depresja wśród osób starszych” z udziałem międzynarodowych delegacji zorganizowanej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego w ramach projektu międzynarodowego „Budowanie mostów między pokoleniami - współpraca międzynarodowa na rzecz osób starszych”.

Kierownik SBD w 2015 roku brał czynny udział zabierając głos na konferencjach:

- w Warszawie na temat zniesienia obowiązku meldunkowego w kontekście systemu pomocy osobom i rodzinom bezdomnym,
- w Dąbrowie Górniczej pt.: „System pomocy osobom i rodzinom bezdomnym - partnerstwo jako skuteczny system rozwiązywania problemów bezdomności”,
- w Katowicach pt.: „Ogólnopolski problem zjawiska bezdomności na terenach dworców PKP”.

16.2 Artykuły, publikacje, kontakty z mediami

W 2015 r. ukazała się publikacja Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego pt. "Działania na rzecz aktywnej integracji", w której opublikowano artykuł specjalisty reintegracji zawodowej PION Pani Moniki Potykanowicz pt. "Projekt mieszkania treningowego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną".

W publikacji "Przemoc ekonomiczna wobec kobiet" wydanej przez Instytut Łukasiewicza dla Fundacji Kronenberga przy Citi Handlowy zawarto rozdział autorstwa kierownika OIK Pani Liliany Krzywickiej pt.: "Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - dużo już zrobiono".

W styczniu 2015r. przedstawiciel OIK wziął udział w audycji Radia Katowice nt. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na podobny temat wypowiadał się również w maju w Radiu eM.

W okresie VII - VIII 2015 r. kierownik Zespołu ds. Pieczy Zastępczej kontaktował się z mediami w sprawie jednej z rodzin zastępczych.

Kontaktowano się również z mediami udzielając wywiadów w sprawie problematyki bezdomności oraz systemu rozwiązywania problemów osób i rodzin bezdomnych w tym m.in. z Telewizją Katowice, Telewizją Polsat, Telewizją Kablową „Telpol” Katowice, Radiem Katowice, Radiem Em.

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych prowadzi stałą współpracę z Radiem Katowice w ramach audycji "Masz prawo", prowadzonej przez Pana Józefa Wycisk w środy w godzinach od 14:15 do 15:00. W ramach audycji słuchacze informowani są o bieżących zmianach w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prowadzone jest też poradnictwo telefoniczne dla słuchaczy na omawiany temat w ramach bieżącej audycji.

16.3 Nagrody, wyróżnienia

W dniu 17 listopada 2015 r. w Westybulu Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach odbyła się uroczystość wręczenia odznaczeń państwowych nadanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Trzech zasłużonych pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach zostało odznaczonych medalem złotym za długoletnią służbę. Złoty Medal za Długoletnią Służbę jest nagrodą za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej w służbie Państwa.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymali podziękowania od Dyrektora oraz całej społeczności Zespołu Szkół Budowlanych im. Powstańców Śląskich w Katowicach za prelekcję dotyczącą zagadnień programu „Bezpieczna szkoła, bezpieczny uczeń”.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał podziękowania za udział pracowników w konferencji naukowej pt. „Rodzina w prawie administracyjnym”, która odbyła się w dniach 22-23 kwietnia 2015 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Ponadto Pracownicy Ośrodka otrzymali podziękowanie od Kierownika Filli nr 2 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, za poświęcony czas oraz podzielenie się wiedzą i doświadczeniem podczas wizyty studyjnej zorganizowanej w dniu 22 maja 2015 r. w Katowicach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach otrzymał podziękowania za zaangażowanie pracowników w sprawy seniorów podczas IV Kongresu „Obywatel Senior”, a w szczególności za udzielane porady, uczestnictwo w panelach i debatach.

W dniu 25 września 2015 r. pracownik Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii otrzymał podziękowania od Pana Kazimierza Karolczaka Członka Zarządu Województwa Śląskiego za duże zaangażowanie w prace nad aktualizacją dokumentu „Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020” w ramach zespołu zadaniowego ds. warunków życia.

16.4 Kampania Na Rzecz Rodzicielstwa Zastępczego

W 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego w Katowicach, która miała na celu pozyskanie z grona mieszkańców Katowic kandydatów do pełnienia funkcji rodziców zastępczych.

W ramach kampanii przedstawiciele Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii udzielali wywiadu dla Radia eM, Radia Katowice, Radia RMF FM oraz Telewizji TVS.

We wrześniu TV Katowice zrealizowała program dotyczący rodzicielstwa zastępczego w mieście Katowice. W programie wzięła udział jedna niezawodowa rodzina zastępcza, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, a także usamodzielniana wychowanka rodziny zastępczej. Udzielono informacji w sprawie warunków przekształcania rodzin niezawodowych w zawodowe oraz – w sprawie priorytetów, przyjętych w „Programie rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017”.

Kampania prowadzona była przy wsparciu Wydziału Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice dzięki któremu:

- informacja dot. kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego została zamieszczona w dniu 20.08.2015 r. na stronie internetowej www.katowice.eu.
- informacja została wysłana w dn. 21.08.2015 r. za pośrednictwem Katowickiego Informacyjnego Serwisu Sms-owego,
- ogłoszenie dot. kampanii ukazało się w środę 26.08.2015r. w „Dzienniku Zachodnim”,
- ogłoszenie dot. kampanii ukazało się w nr 11/2015 w „Naszych Katowicach”.

W ramach kampanii rozpowszechniane były materiały informacyjne w różnych instytucjach i organizacjach działających na terenie miasta. Plakaty (ok. 311 szt.) i ulotki (ok. 118 szt.) przekazano do takich jednostek jak m.in: domy kultury, biblioteki, miejskie ośrodki sportu, przychodnie zdrowia, sanepid, siedziby dużych instytucji, spółdzielnie mieszkaniowe, administracje osiedlowe, szkoły podstawowe, wydziały Urzędu Miasta Katowice, organizacje pozarządowe.

XVII. SYSTEM WSPARCIA ROZWOJU ZAWODOWEGO DLA PRACOWNIKÓW OŚRODKA

17.1 Szkolenia indywidualne

Pracownicy Ośrodka uczestniczą w różnych formach podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych. Prowadzona w MOPS Katowice działalność szkoleniowa ma na celu zwiększenie poziomu specjalistycznej wiedzy pracowników, rozwój umiejętności niezbędnych do prawidłowego wykonywania zadań, ze szczególnym uwzględnieniem dbałości o efektywne, profesjonalne, zindywidualizowane świadczenie wsparcia dla klientów Ośrodka. Stałe podnoszenie jakości świadczonych usług oraz doskonalenie stosowanych metod i form pracy socjalnej jest odpowiedzią na zapotrzebowanie mieszkańców Katowic.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oprócz własnych zasobów kadrowych, lokalowych i posiadanych środków finansowych przeznaczonych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników, umożliwia pracownikom korzystanie z bogatej oferty szkoleń realizowanych w ramach projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej (pozyskuje informacje, analizuje, dystrybuuje).

Łączna ilość szkoleń indywidualnych	89
Liczba uczestników w szkoleniach bezpłatnych	167
Liczba uczestników w szkoleniach płatnych	94

Pracownicy MOPS uczestniczyli w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej województwa śląskiego w ramach projektu systemowego „*Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego*”.

17.2 Szkolenia grupowe

W ramach dbania o podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników Ośrodka oraz rozwój ich umiejętności zawodowych w 2015 r. zostały zaplanowane, przygotowane i zrealizowane przez pracowników Ośrodka szkolenia specjalistyczne. Stanowiły one odpowiedź na zidentyfikowane i stale aktualizowane zapotrzebowanie zgłaszane przez pracowników Ośrodka.

Ilość szkoleń	17
Liczba uczestników	178

17.3 Zespoły Konsultacyjne

Zespół Konsultacyjny jest grupową metodą wsparcia rozwoju zawodowego pracowników socjalnych w realizacji standardów pracy socjalnej z klientem pomocy społecznej. Zespoły Konsultacyjne prowadzone były przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. Również w przypadku zespołów formuła spotkań, ich tematyka, czas trwania i częstotliwość stanowiła odpowiedź na zgłaszane przez pracowników Ośrodka potrzeby i oczekiwania.

	Ilość spotkań	Liczba godzin
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	5	10
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z rodzinami zastępczymi i usamodzielnianymi wychowankami	5	10
Zespół Konsultacyjny dla pracowników pracujących z osobami starszymi i niepełnosprawnymi	5	10

17.4 Konsultacje indywidualne

W roku 2015 pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii udzielali konsultacji indywidualnych pracownikom Ośrodka pracującym z różnymi grupami klientów. Celem konsultacji indywidualnych było wsparcie pracownika w pracy z klientem pomocy społecznej, ustalenie zakresu działań podejmowanych na rzecz klienta/rodziny, a także uzyskanie większego wglądu w swoje umiejętności zawodowe.

Rodzaj konsultacji	Liczba godzin konsultacji	Ilość spotkań konsultacyjnych
Psychologiczne i pedagogiczne	676	643
Udzielane przez asystentów rodziny	1 029	2 024
Udzielane przez konsultantów ds. bezrobocia/trenera pracy	18	13
Udzielane przez konsultantów OIK/CPU	172	208
Udzielane przez konsultantów CRS	931	620
Udzielane przez konsultantów prawnych	46	92

17.5 Studia podyplomowe, specjalizacje

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej umożliwia pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych w formie kształcenia i dokształcania prowadzonego w szkołach dla dorosłych, na studiach licencjackich, magisterskich, magisterskich uzupełniających oraz na studiach podyplomowych. W 2015 roku zostało zawartych **5 umów szkoleniowych** na podnoszenie kwalifikacji zawodowych i przyznanie dodatkowych świadczeń dla pracowników biorących udział w studiach podyplomowych.

W 2015 roku **1 pracownik** Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ukończył szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej w ramach projektu systemowego „*Kształcenie i doradztwo dla kadr pomocy i integracji społecznej województwa śląskiego*” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

17.6 Superwizje indywidualne i grupowe

W 2015 r. kontynuowano poradnictwo metodyczne w formie superwizji psychologicznych dla pracowników Ośrodka.

Celem superwizji psychologicznych jest wspieranie pracowników Ośrodka w realizacji zadań, w szczególności w prowadzeniu pracy socjalnej z klientami pomocy społecznej. Superwizje prowadzone były przez pracowników Ośrodka posiadających niezbędne kompetencje i kwalifikacje oraz przez zewnętrznych superwizorów zatrudnianych przez Ośrodek.

Ilość superwizji psychologicznych	56
Liczba godzin superwizji psychologicznych	115

17.7 Wizyty studyjne

W dniu 04.11.2015 r. grupa asystentów rodziny z tutejszego Ośrodka miała okazję uczestniczyć w wizycie studyjnej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej we Wrocławiu. Wizyta pozwoliła na wzbogacenie warsztatu pracy asystenta rodziny, poszerzenie wiedzy i zaprojektowanie działań nakierowanych na dalszą profesjonalizację usługi w obu miastach. Spotkanie dało możliwość wymiany doświadczeń pomiędzy asystentami z Wrocławia i Katowic, omawiano specyfikę pracy asystenta rodziny realizowanej w obu miastach.

Asystenci rodziny mieli możliwość dzielenia się wiedzą, mówienia zarówno o sukcesach jak i sytuacjach trudnych w codziennej pracy asystenta.

W dniu 18.11.2015 r. odbyła się również jednodniowa wizyta studyjna w Filiach nr 1 i 8 Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie. Celem wizyty było zapoznanie się przedstawicieli kadry MOPS Katowice z praktycznym wymiarem rozdzielenia pracy socjalnej od świadczeń w realizowanych, przez Filie nr 1 działaniach. W wizycie wzięło udział 8 osób z tut. Ośrodka w tym: Z-ca Dyrektora MOPS, kierownicy Terenowych Punktów Pomocy Społecznej, zastępca kierownika Działu Pomocy oraz pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego Metodyki i Strategii.

W październiku 2015 r. zorganizowano dwudniową wizytę studyjną Zespołu Interdyscyplinarnego z Dzielnicy Warszawa-Wola - opis w rozdziale 9.5.

17.8 Biblioteka

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach dokłada wszelkich starań, aby pracownicy mogli stale podnosić swoje kompetencje, uzupełniać wiedzę. Dbalność o rozwój zawodowy pracowników Ośrodka przejawia się m.in. poprzez bezpłatne zapewnienie dostępu do zbiorów biblioteki zakładowej Ośrodka.

Zbiory biblioteki zakładowej Ośrodka posiada na stanie pozycje książkowe, czasopisma specjalistyczne oraz materiały audio wizualne. Zbiory są, w miarę możliwości finansowych Ośrodka, uaktualniane i uzupełniane. Zakupy ewidencjonowanie zbiorów oraz zarządzanie biblioteką zakładową pozostaje w gestii Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. Przy uzupełnianiu zbiorów uwzględnia się potrzeby zgłaszane przez poszczególne jednostki Ośrodka – na podstawie dokonywanego raz w roku przez Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii rozeznania. Wykaz pozycji zbioru biblioteki wraz z numerami katalogowymi jest stale aktualizowany.

Stan całkowity zasobu bibliotecznego.

2 275 pozycje

XVIII. POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH PRZEZ OŚRODEK W CELU ROZSZERZENIA OFERTY WSPARCIA

18.1 Projekty realizowane w 2015 roku (źródła finansowania)

W 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych:

Nazwa projektu	Źródło finansowania	Grupa docelowa	Działania	Termin realizacji projektu	Koszt projektu w zł
„Damy Radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”	7.1.1 POKL	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS (w 2015 roku 351 osób objęto wsparciem)	Realizacja instrumentów aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej w ramach kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej w 4 dzielnicach, programu na rzecz młodzieży oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	01.01.2014 - 30.04.2015 r.	Całkowity koszt projektu: 2 774 015 zł. Poniesiono wydatki w 2015 r.: 685 005,58 zł, w tym wkład własny 97 713,59 zł.
„Włącz się” – Program Aktywizacji Zawodowej i Społecznej w Katowicach”	9.1.6 POKL	Osoby pozostające bez pracy, korzystające z pomocy MOPS (473 osoby w okresie 2015-2017)	Realizacja usług aktywizacji zawodowej, edukacyjnej, zdrowotnej i społecznej w ramach kontraktów socjalnych, programów aktywności lokalnej w 4 dzielnicach, programu na rzecz młodzieży oraz programu integracji społecznej i zawodowej osób	01.05.2015 - 31.12.2017 r.	Całkowity koszt projektu: 2 776 648 zł. Poniesiono wydatki w 2015 r.: 949 070,44 zł, w tym wkład własny: 163 970,35 zł.

			niepełnosprawnych.		
Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej” – projekt partnerski	7.2.1 POKL	Osoby bezdomne, w tym bezrobotne i nieaktywne zawodowo w wieku 45+ (40 osób - 5K i 35M)	Uruchomienie usługi asystenta osoby bezdomnej na trzech poziomach oddziaływania: profilaktyki, interwencji i integracji przy współpracy ze środowiskiem klienta oraz środowiskiem lokalnym.	1.08.2013 - 30.06.2015 r.	Całkowity koszt projektu: 1 128 150 zł , (w tym wydatki MOPS w 2015 r.: 80 800,57 zł.)
„Program zajęć grupowych dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Osoby stosujące przemoc w rodzinie.	prowadzenie zajęć w formie grupowej dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz monitoring rodzin tych osób które zakończyły program, pod kątem występowania przemocy domowej.	08.04.2015 - 31.12.2015 r.	Otrzymana dotacja: 11 844 zł. Wykorzystane środki: 7 609,30 zł.
Romowie – Polacy do dialogu i współpracy	Dotacji Ministerstwa Edukacji Narodowej w ramach Programu integracji społeczności romskiej w Polsce	14 dzieci romskich uczących się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie Katowic.	Zapewnienie niezbędnych podręczników i artykułów szkolnych dla dzieci romskich uczących się w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie Katowic	01.02.2015 – 31.12.2015 r.	Otrzymana dotacja: 8 000 zł. Wykorzystane środki: 5 599,30 zł.
Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”.	Środki MPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015”.	Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi	Objęcie usługą asystenta rodziny rodzin naturalnych z różnymi rodzajami problemów przez 16 asystentów rodziny, (w tym 13 osób kontynuacja zatrudnienia oraz 3 osoby nowo zatrudnione).	01.01.2015 r 31.12.2015 r. (refundacja zatrudnionych asystentów), 01.05.2015 r 31.12.2015 r. (refundacja zatrudnienia 3 nowych asystentów)	Całkowity koszt programu: 455 317,61 zł. Poniesiono wydatki z dotacji: 209 936,05 zł. Wkład własny: 245 381,56 zł.
	Środki MPIPS w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2015 - Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”	Rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe	Objęcie opieką rodzin zastępczych przez 8 nowo zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 16 kontynuacja zatrudnienia.	01.01.2015 – 31.12.2015 (refundacja poniesionych kosztów) oraz dodatkowo zatrudnienie nowych koordynatorów	Całkowity koszt programu: 598 883,58 zł Poniesiono wydatki z dotacji: 257 374,14 zł Wkład własny: 341 509,44 zł

18.2 Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2015 r. realizował projekt systemowy współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej. Realizacja projektu zatwierdzona była Uchwałą Rady Miasta Katowice nr XLII/1006/13 z dnia 27 listopada 2013 roku. Projekt systemowy „Damy radę - program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” realizowany był od V’ 2008 do IV’ 2015 roku.

W 2015 roku projekt realizowany był w partnerstwie ze Stowarzyszeniem „Fabryka Inicjatyw Lokalnych” (wspólna realizacja 2 programów aktywności lokalnej w Nikiszowcu i Giszowcu). Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie projekt obejmował działania skupione wokół **4** zadań kluczowych:

1. Aktywna Integracja – obejmująca zróżnicowany katalog form wsparcia skierowanych do klientów MOPS, w tym kontrakty socjalne, realizację 5 Programów Aktywności Lokalnej oraz Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych (PION).
2. Praca Socjalna – obejmująca upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej, w tym poprzez wsparcie potencjału instytucji, rozwój metod pracy socjalnej itp.

3. Zasiłki i Pomoc w Naturze – zapewnienie części wymaganego wkładu własnego poprzez wsparcie klientów świadczeniami z pomocy społecznej.

4. Działania Środowiskowe – nakierowane na aktywizację społeczną zarówno osób uczestniczących w projekcie, jak i mieszkańców Katowic, będących bezpośrednim otoczeniem uczestników projektu.

W ramach projektu zapewniono także obsługę zarządczą oraz finansową związaną z realizacją i rozliczaniem projektu.

18.2.1 Instrumenty aktywnej integracji.

W ramach zadania „Aktywna integracja” realizowane były kontrakty socjalne (dla 20 osób w 2015 roku) oraz programy aktywności lokalnej i program integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

W ramach kontraktów socjalnych realizowane były takie usługi jak:

- **Usługa trenera pracy** – instrument był w ofercie pomocowej pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, posiadających merytoryczne przygotowanie oraz wieloletnie doświadczenie w pracy z osobami długotrwale pozostającymi bez pracy. Praca z klientami wzorowana była na modelu Job coachingu z powodzeniem wykorzystywanym w krajach zachodniej Europy i miała na celu podniesienie kompetencji społeczno – zawodowych klienta zwiększających jego szansę na podjęcie pracy. W okresie sprawozdawczym 1 osoba objęta była tą usługą.

- **Usługa Asystenta rodziny** – instrument realizowany był przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii. W ramach projektu finansowane były 2 etaty asystenta rodziny. Szczegółowo usługa opisana została w rozdziale 2.4.

- **Usługa Terapii Psychologicznej** – obejmująca cykl sesji psychologiczno – terapeutycznych dla osób wymagających wsparcia oraz pracy nad indywidualnymi problemami psychicznymi. Instrument był realizowany w miarę pojawiających się potrzeb we współpracy z zewnętrzną placówką świadczącą usługi psychoterapeutyczne - „Dobra Zmiana Gabinet Psychologiczny”.

- **Poradnictwo specjalistyczne** (psychologiczne lub pedagogiczne) służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy. Usługa obejmowała diagnozowanie problemów osób i rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie wsparcia, pomocy psychologicznej zarówno w obszarze funkcjonowania osoby/rodziny, budowania relacji z otoczeniem zewnętrznym oraz radzenia sobie z problemami, a także w zakresie komunikacji. W okresie sprawozdawczym 6 osób skorzystało z poradnictwa specjalistycznego.

- **Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.** Praca z klientem w ramach tego instrumentu polegała na prowadzeniu poradnictwa i wsparcia indywidualnego w zakresie wzrostu jego kompetencji w dążeniu do aktywizacji zawodowej oraz wypracowanie planu rozwoju osobistego, w tym zawodowego oraz zwiększenie umiejętności wychowawczych rodziców lub opiekunów poprzez wzmocnienie ich kompetencji rodzicielskich.

- **Organizowanie staży** i praktyk u pracodawców lub pracy w spółdzielniach socjalnych bądź innych podmiotach ekonomii społecznej. Staż u pracodawcy oznacza nabywanie umiejętności praktycznych w miejscu pracy bez nawiązywania stosunku pracy. Kandydaci na staż byli rekrutowani spośród uczestników projektu. Uczestnictwo w stażu pozwoliło im na adaptację w środowisku pracy, zdobycie nowych umiejętności zawodowych oraz uzyskanie cennego doświadczenia zawodowego.

18.2.2 Programy Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Giszowcu, Szopienicach i Załężu, PION, PALM

W 2015 roku w ramach projektu systemowego realizowane były programy aktywności lokalnej tj.: **Program Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Program Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, Program Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu, Program Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”, Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!” oraz Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej.**

Głównym celem uruchomienia Programów było podniesienie poziomu aktywności mieszkańców oraz instytucji lokalnych na rzecz samodzielnego rozwiązywania ważnych, zdiagnozowanych problemów społecznych, dotyczących m.in. osoby korzystające z pomocy MOPS, zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Programy każdorazowo przyjmowane były stosownymi Uchwałami Rady Miasta Katowice. Realizowane były w ramach projektu systemowego „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” i współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu

Społecznego.

Sprawozdania z Programów Aktywności Lokalnej realizowanych w 2015 roku w ramach projektu „Damy radę...” zostały przyjęte przez Radę Miasta Katowice stosownymi uchwałami:

- Uchwała nr XVI/268/15 Rady Miasta Katowice z dnia 16 września 2015 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku "Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu";
- - Uchwała nr XVI/269/15 Rady Miasta Katowice z dnia 16 września 2015 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych "Teraz My!";
- - Uchwała nr XVI/270/15 Rady Miasta Katowice z dnia 16 września 2015 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku programu "Giszowieckie Centrum Aktywności Lokalnej";
- - Uchwała nr XVI/271/15 Rady Miasta Katowice z dnia 16 września 2015 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku "Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach";
- - Uchwała nr XVI/272/15 Rady Miasta Katowice z dnia 16 września 2015 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży w Katowicach "Postaw na siebie!";
- - Uchwała nr XVI/273/15 Rady Miasta Katowice z dnia 16 września 2015 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2015 roku "Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu".

18.3 Projekt systemowy „Włącz się ! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”

Od maja 2015 roku rozpoczęto realizację projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach”. Projekt został złożony w ramach ogłoszonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego naboru wniosków w ramach Osi Priorytetowej IX, *Włączenie społeczne*, Działania 9.1 *Aktywna integracja*, Poddziałania 9.1.6 *Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – tryb pozakonkursowy*, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. W lipcu 2015 roku przeprowadzono otwarty nabór partnerów do realizacji projektu na lata 2015-2017, w ramach którego wyłoniono trzy organizacje pozarządowe. W ramach projektu realizowano następujące zadania:

- **Program Aktywności Lokalnej w Zawodziu** – praca ze społecznością lokalną w celu aktywizacji i integracji mieszkańców oraz wspieranie procesu reintegracji zawodowej uczestników projektu (od marca 2016 realizowany będzie w partnerstwie ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”). W 2015 roku w Programie wzięło udział **16** osób. Zainicjowano i prowadzono działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej, w tym spotkania z mieszkańcami. Realizowano również działania z zakresu integracji i edukacji społecznej oraz trening umiejętności społecznej w formie niestacjonarnej. Nawiązano kontakt i współpracę z lokalnymi organizacjami i instytucjami.
- **Program Aktywności Lokalnej w Welnowcu** – wspieranie procesu reintegracji zawodowej uczestników projektu oraz aktywizowanie społeczności lokalnej dzielnicy. W 2015 roku w Programie wzięło udział **12** osób. Zainicjowano i prowadzono działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej, w tym spotkania z mieszkańcami. Realizowano również działania z zakresu integracji i edukacji społecznej, w tym z grupą młodzieży.
- **Program Aktywności Lokalnej w Giszowcu** (realizowany w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Fabryka Inicjatyw Lokalnych). Zrealizowano działania związane z organizowaniem społeczności lokalnej, w tym w postaci klubu społecznościowego realizowanego metodą Study Circle oraz spotkania z mieszkańcami m.in. ul. Adama. W okresie od września do grudnia 2015 roku w programie wzięło udział **7** osób.
- **Program Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”** oferujący wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami: asystent osoby niepełnosprawnej (dla **17** osób), pobyt w mieszkaniu treningowym (dla **23** osób), zajęcia i warsztaty edukacyjne dla osób niepełnosprawnych i ich otoczenia, zajęcia uspołeczniające (warsztaty dietetyczne i z zakresu edukacji seksualnej, klub filmowy), zajęcia z zakresu integracji sensorycznej dla dorosłych niskofunkcjonujących osób dotkniętych autyzmem (dla **4** osób) oraz zajęcia rehabilitacyjne w postaci treningów tenisa stołowego (dla **10** osób).
- **W ramach kontraktów socjalnych realizowano następujące usługi:**
 - usługi asystenta osoby bezdomnej (świadczyło **2** asystentów osoby bezdomnej dla ok.**12** osób),
 - usługi asystenta rodziny (świadczyło **5** asystentów rodziny dla ok. **60** osób),
 - usługa streetworkera dla osób bezdomnych (świadczona przez **2** streetworkerów dla **10** osób),

- program „Młodzi i Samodzielni” dla **10** usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- program „Misja: Bobas” dla młodocianych rodziców spodziewających się pierwszego dziecka oraz dla ich partnerów (dla **5** osób),
- realizacja Programu Aktywizacja i Integracja dla osób bezrobotnych oddalonych od rynku pracy (dla ok. **18** osób),
- Klub Integracji Społecznej – kompleksowa usługa o charakterze społeczno – zawodowym, zadanie realizowane przez partnera projektu: Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego,
- specjalistyczne poradnictwo pedagogiczne, psychologiczne, terapeutyczne i mediacyjne,
- trening umiejętności rodzicielskich i wychowawczych w formie niestacjonarnej (dla **12** rodzin).

Projekt jest realizowany na podstawie uchwały nr XIX/367/15 Rady Miasta Katowice w sprawie realizacji w latach 2015-17 przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach projektu „Włącz się! Program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 z dnia 17 grudnia 2015 roku.

18.4 Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej”

Od 1.08.2013 do 30.06.2015 roku w Katowicach realizowany był projekt pt. „Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej”, który powstał dzięki współpracy z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego (lider projektu). Głównym założeniem projektu było uruchomienie usługi asystenta osoby bezdomnej na trzech poziomach oddziaływania: profilaktyki, interwencji i integracji przy współpracy ze środowiskiem lokalnym. Usługa asystenta osoby bezdomnej została uruchomiona w listopadzie 2013 roku. Docelowo zatrudniono w ramach projektu **4** asystentów osoby bezdomnej. Do końca czerwca 2015 r. usługą asystenta objęto **47** osób bezdomnych przebywających w placówkach dla osób bezdomnych na terenie miasta Katowice, z czego **40** osób pomyślnie zakończyło udział w programie. W czasie trwania projektu zorganizowano **40** sześciomiesięcznych staży zawodowych. Ukończyło je **36** osób. Do końca trwania projektu **7** osób uzyskało zatrudnienie, a pozostałe aktywnie poszukują zatrudnienia na otwartym rynku pracy.

18.5 Program dla osób mających problemy ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie

Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2015 roku kontynuował realizację programu korekcyjno-edukacyjnego pt. „Program dla osób mających problem ze złością, agresją i stosujących przemoc w rodzinie”, który jest realizowany od 2010 r. na podstawie wytycznych zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Program realizowany jest we współpracy z Policją i Kuratorską Służbą Sądową. Osoby kierowane są do Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przez Policję w ramach prowadzenia procedury „Niebieskie Karty”, a przez Kuratorską Służbę Sądową kryterium do kierowania jest skazanie za przemoc w rodzinie. Klienci pozyskiwani są także z kontaktów prowadzonych w ramach konsultacji indywidualnych przez pracowników Ośrodka oraz spotkań w ramach Grup Roboczych.

Celem głównym programu jest powstrzymanie, zahamowanie i ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie.

Na realizację Programu składa się:

- prowadzenie zajęć w formule grupowej dla osób, które stosują przemoc domową lub nie radzą sobie z kontrolowaniem i panowaniem nad złością - jeden cykl składa się z **16** spotkań (**64** godziny),
- osoby, które ukończą zajęcia, objęte są działaniami ewaluacyjnymi pod kątem zaprzestania stosowania przemocy przez okres trzech lat od zakończenia programu.

W kwietniu 2015 roku **9** uczestników rozpoczęło kolejną edycję zajęć grupowych. Edycja ta zakończyła się w lipcu 2015 r. Program ukończyło **6** osób, trzy osoby nie ukończyły zajęć.

18.6 Romowie Polacy do dialogu i współpracy – opis programu znajduje się w podrozdz. 4.1.

18.7 Asystent rodziny – opis projektu znajduje się w podrozdz. 2.4.

18.8 Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Program adresowany jest do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Głównym założeniem programu jest dofinansowanie kosztów rozwoju sieci koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnianych w powiatach do wsparcia rodzin zastępczych. Zakłada się, że efektem podejmowanych działań będzie profesjonalizacja systemu pieczy zastępczej. W 2015 roku w Ośrodku zatrudnionych było 23 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, którzy objęli wsparciem 333 rodziny.

18.9 Inne pozyskane środki ze źródeł zewnętrznych

We wrześniu 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej otrzymał darowiznę od firmy IMMOFINANZ GROUP w kwocie **412 190 zł**, z przeznaczeniem na sfinansowanie wydatków związanych z opłaceniem kursów językowych, zajęć rozwijających uzdolnienia, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin korzystających z pomocy tutejszego Ośrodka.

Wsparcie udzielane było rodzinom od września 2013 r. do grudnia 2015 r., na podstawie złożonego wniosku, w oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego. W okresie od września 2013 do grudnia 2015 roku wydatkowano wszystkie pozyskane środki zgodnie z zawartą umową.

Cel dofinansowania	Opis wsparcia (zgodnie z zawartą umową darowizny)
Dofinansowanie do kursów językowych	➤ Kurs języka angielskiego (m.in. z egzaminem KET/PET/FCE/certyfikat ukończenia konkretnego etapu). ➤ Kurs języka niemieckiego, hiszpańskiego, francuskiego (m.in. z egzaminem potwierdzającym nabyte umiejętności). ➤ Podręczniki i pomoce naukowe niezbędne do nauki.
Dofinansowanie do zajęć rozwijających uzdolnienia artystyczne	➤ Zajęcia plastyczne, muzyczne, taneczne doskonalące umiejętności dzieci (w tym wyjazdy plenerowe) indywidualne/grupowe. ➤ Zakup instrumentów muzycznych oraz innych niezbędnych materiałów do zajęć.
Dofinansowanie do zajęć rozwijających uzdolnienia naukowe	➤ Wsparcie w rozwijaniu uzdolnień w naukach ścisłych, zajęcia w pracowniach naukowych np.: matematycznej.
Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci poprzez dofinansowanie do korepetycji i zajęć pozaszkolnych	➤ Korepetycje w zakresie przedmiotów ścisłych – matematyka, fizyka i chemia. ➤ Korepetycje z języka polskiego i języka angielskiego. ➤ Korepetycje przedmiotowe. ➤ Zakup komputera.

18.10 Projekty do realizacji w formule ZIT

Zgodnie z zarządzeniem wewnętrznym nr 39/2015 Prezydenta Miasta Katowice z dnia 5 lutego 2015 roku powołano Zespół Roboczy ds. przygotowania i realizacji projektów w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2014-2020, w skład którego został także powołany Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach. Zespół jest odpowiedzialny za przygotowanie i realizację projektów planowanych do złożenia w formie wniosków aplikacyjnych w formule ZIT w ramach Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2014-2020. Projekty będące w kompetencjach MOPS to:

Oś priorytetowa	Działanie/ Poddziałanie	LP.	Tytuł projektu	Całkowita wartość projektu	uwagi
IX Włączenie społeczne	Działanie 9.1. Aktywna integracja, Poddziałanie 9.1.1. Wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych – ZIT	1.	Bogucice – moje miejsce na ziemi. Program aktywności lokalnej	3 818 222,24 zł	Orientacyjny termin naboru II połowa 2016 roku
		2.	Centrum Społecznościowe w Nikiszowcu	3 600 000,00 zł	
		3.	Centrum Społecznościowe- "Nasze Załęże" – działania z zakresu organizowania społeczności lokalnej	2 000 000,00 zł	
		4.	Centrum Społecznościowe „SZOPKI” w Szopienicach	3 050 000,00 zł	
		5.	Katowice, miasto otwarte – organizowanie społeczności lokalnej	4 832 660,00 zł	

	Działanie 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne Poddziałanie 9.2.1 rozwój usług społecznych – ZIT	6.	Wzmacnianie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska rodzinnego	3 813 630,00 zł	Orientacyjny termin naboru I połowa 2016 roku
		7.	Młodzieżowe Centrum Animacji Młodzieżowej (CAM) w Szopienicach	3 255 294,12 zł	
		8.	Katowice, miasto otwarte – rozwój usług społecznych	13 494 705,88 zł	

Dane na dzień: 31.12.2015 roku

W dniu 30 listopada 2015 roku Miasto Katowice złożyło wniosek o dofinansowanie projektu „Katowice, miasto otwarte – działania inwestycyjne - adaptacja na potrzeby organizacji usług społecznych i środowiskowych dla osób niepełnosprawnych budynku przy ul. Francuskiej 43”, w ramach którego ubiega się o dofinansowanie ze środków europejskich na kwotę **5 401 072,22 zł**. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który partycypował w opracowaniu wniosku, przewiduje w ramach przedmiotowego projektu zakup wyposażenia za kwotę **1 937 850,00 zł**.

Ponadto Ośrodek był zaangażowany w prace nad projektami inwestycyjnymi w ramach poddziałania 10.3.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych - ZIT z uwagi na ich komplementarność z dwoma ww. projektami, tj.:

- Zagospodarowanie przestrzeni miejskich, w tym przebudowa i remont obiektów wraz z zagospodarowaniem przyszłego otoczenia w dzielnicy Bogucice - rewitalizacja Parku Boguckiego;
- Dostosowanie pomieszczeń (po kotłowni) przy Gimnazjum nr 13 w Katowicach – Szopienicach pod Centrum Animacji Młodzieżowej w Szopienicach wraz z rewitalizacją Parku Olimpijczyków w dzielnicy Szopienice.

18.11 Inne działania Ośrodka w ramach Perspektywy 14+

W grudniu 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uruchomił procedurę obowiązującą w Urzędzie Miasta Katowice w zakresie ubiegania się o dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu w ramach Osi Priorytetowej IX Włączenie społeczne, Działania 9.2. Dostępne i efektywne usługi społeczne i zdrowotne, Poddziałania 9.2.5. Rozwój usług społecznych Regionalnego Funduszu Społecznego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Nabór ma charakter konkursowy a Miasto Katowice może złożyć nie więcej niż dwa projekty. Ośrodek zaproponował opracowanie projektu nakierowanego na działania w zakresie podniesienia jakości i dostępności usług wsparcia rodziny wspierające proces deinstytucjonalizacji. W dniu 18 grudnia 2015 roku na posiedzeniu Prezydenta Miasta Katowice została zaakceptowana propozycja złożenia ww. projektu w odpowiedzi na ogłoszony konkurs.

18.12 Współpraca na poziomie regionalnym i krajowym

W 2015 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował aktywne działania mające na celu inicjowanie i rozwijanie współpracy z organizacjami, instytucjami oraz innymi podmiotami na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Na przestrzeni 2015 roku nadal rozwijana była współpraca ze służbami zatrudnienia – Powiatowym Urzędem Pracy i Ochotniczym Hufcem Pracy głównie w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób pozostających bez pracy. Podejmowano również działania rozwijające współpracę w ramach programu wolontaryjnego z Regionalnym Centrum Wolontariatu. Kontynuowano współpracę polegającą przede wszystkim na kierowaniu przez Regionalne Centrum Wolontariatu do tutejszego Ośrodka osób chcących zostać wolontariuszami i współpracować z Ośrodkiem w ramach programu wolontaryjnego "Słonecznik" udzielając wsparcia osobom starszym i niepełnosprawnym oraz korepetycji dzieciom potrzebującym wsparcia w nauce. Ponadto Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii w ramach realizacji programu wolontaryjnego "Słonecznik" podejmowało współpracę z Duszpasterstwem Akademickim "GNIAZDO" w Katowicach, która polegała na rozpowszechnianiu informacji o programie oraz pozyskiwaniu wolontariuszy spośród studentów.

W ramach współpracy Ośrodka z Instytutem Współpracy i Partnerstwa Lokalnego kontynuowano realizację projektu współfinansowanego z EFS „Od bezdomności do samodzielności – asystowanie osobie bezdomnej w reintegracji społecznej i zawodowej”, którego opis znajduje się w ppkt. 18.4.

Projekt „Damy radę...” Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach nadal był realizowany w oparciu o umowę partnerską ze Stowarzyszeniem „Fabryka Inicjatyw Lokalnych” (wspólna realizacja 2 programów aktywności lokalnej w Nikiszowcu i Giszowcu). Realizacja Programów Aktywności Lokalnej

w ramach projektu „Damy radę...” opierała się przede wszystkim o współpracę ze środowiskiem lokalnym i miała na celu podniesienie aktywności społecznej mieszkańców. Formułę partnerskiej realizacji projektu kontynuowano również przy realizacji projektu „Włącz się!”, gdzie do wspólnej realizacji projektu wybrano aż trzech partnerów: Instytut Współpracy i Partnerstwa Lokalnego, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”, Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw Lokalnych.

W 2015 roku Ośrodek przeprowadził rozmowy na temat podjęcia współpracy z Wyższą Szkołą Pedagogiczną im. J. Korczaka w Warszawie, Wydziału Nauk Społecznych i Pedagogicznych w Katowicach w ramach partnerstwa na rzecz opracowania wspólnych projektów współfinansowanych w z EFS. Kontynuowana była także współpraca w ramach Klastra Przedsiębiorstw Społecznych do którego przystąpił Ośrodek w 2013 roku w celu tworzenia nowych innowacyjnych rozwiązań. Ponadto Ośrodek współpracował z Uniwersytetem Śląskim w zakresie prac nad przygotowaniem projektu pt.: „Laboratorium Inicjatyw Społecznych i Integracji Twórczej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach”.

Ośrodek współpracował także z Uniwersytetem Ekonomicznym w Katowicach w zakresie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Katowice poprzez udział w spotkaniach roboczych dotyczących tworzenia diagnozy sytuacji społeczno – ekonomicznej Katowic oraz konsultacjach społecznych dotyczących rewitalizowanych dzielnic. Diagnoza społeczno – ekonomiczna została także wykorzystana w trakcie tworzenia nowej Strategii Rozwoju Miasta „Katowice 2030”.

W 2015 roku Ośrodek zaangażowany był w prace zespołu zadaniowego ds. warunków życia w ramach aktualizowanej Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020, koordynacją którego zajmował się Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego oraz Śląski Urząd Wojewódzki.

Realizowana była współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej w Polsce (Wrocław, Kraków), które realizują usługę asystenta rodziny. Pozwoliła ona na dalsze rozwijanie warsztatu pracy asystentów rodziny oraz w ramach wizyt studyjnych wymianę doświadczeń, w tym także dotyczącą wdrażania nowatorskiej metody oddzielenia pracy socjalnej od przyznawania świadczeń. Więcej informacji w rozdz. 17.7. Ponadto w dniu 25.11.2015 r. w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii odbyło się informacyjne spotkanie asystentów rodziny z tutejszego Ośrodka z kuratorem zawodowym. Celem spotkania było przybliżenie specyfiki pracy rodzinnych kuratorów sądowych, rozbudowanie współpracy i usprawnienie przepływu informacji na temat zadań, metod i narzędzi pracy obu grup zawodowych. Tego typu współpraca pozwala na dalsze podnoszenie jakości usług, form wsparcia nakierowanych na wspieranie rodzin zamieszkujących na terenie miasta Katowice.

Pogłębiona została współpraca z Aresztem Śledczym w Katowicach. Dzięki wprowadzonym rozwiązaniom osoby osadzone mogły zapoznać się lepiej z ofertą wsparcia Ośrodka (m.in. przy wykorzystaniu informatorów, ulotek oraz spotkań ze skazanymi pracownikami Ośrodka). W efekcie oddziaływań zakłada się, że osadzeni zostaną lepiej przygotowani do readaptacji społecznej/socjalizacji po opuszczeniu jednostki penitencjarnej.

W dniu 22 maja 2015 roku w Komendzie Miejskiej Policji w Katowicach odbyło się uroczyste podpisanie porozumień o współpracy oraz programu profilaktycznego Bezpieczn@Przystań”. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach jest jednym z wielu partnerów zaangażowanych w realizację programu. Ponadto w ramach kontynuowanej współpracy z Komendą Miejską Policji w Katowicach, zaproponowano zorganizowanie szkoleń z zakresu samoobrony dla pracowników Ośrodka, w szczególności asystentów rodziny.

W dniu 5 października 2015 roku odbył się Pierwszy Katowicki Dzień Aktywnego Seniora, którego współorganizatorami byli m.in. Stowarzyszenie FAMI. LOCK, Stowarzyszenie Kobiety Śląska oraz Rada Seniorów Miasta Katowice. Pracownik Ośrodka brał czynny udział w debacie poświęconej seniorom z udziałem lekarzy, znawców tematu i społeczników, która odbyła się w siedzibie Teatru Bez Sceny i Stowarzyszenia FAMI. LOCK przy ul. 3 Maja 11.

ZAKOŃCZENIE

W 2016 roku Ośrodek planuje skupiać swoją aktywność m.in. na:

- uruchomieniu i sprawnej realizacji rządowego Programu 500+,
- efektywnym wykorzystywaniu zewnętrznych źródeł finansowania w celu rozbudowania oferty Ośrodka skierowanej w pierwszej kolejności na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej (ze szczególnym uwzględnieniem środków unijnych, zwłaszcza w oparciu o formułę ZIT), w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na aktywizację społeczną mieszkańców Katowic,
- dalszym pogłębianiu współpracy z partnerami, m.in. w obszarze wspierania rodziny, pomocy osobom bezdomnym, wsparcia osób niepełnosprawnych, aktywizowania bezrobotnych – przykładem może być stale rozwijana współpraca z Urzędem Pracy przekładająca się na możliwość wykorzystania na większą skalę formuły Programu Aktywizacja i Integracja (pozwalająca w efekcie znacząco zwiększyć liczbę uczestników programu),
- stałej, konsekwentnej rozbudowie oferty wysokospecjalistycznego indywidualnego wsparcia dla mieszkańców miasta Katowice poprzez m.in. rozwijanie realizowanych usług asystenckich (m.in. streetworkera, asystentów rodziny, asystenta osoby bezdomnej), trenera pracy, mediatora, terapeuty,
- dalsze inwestowanie w rozwój infrastruktury informatycznej (wdrażanie innowacyjnych rozwiązań IT),
- rozbudowie systemu wsparcia środowiskowego, w tym w oparciu o realizację dzielnicowych programów aktywności lokalnej - we współpracy z przedstawicielami społeczności, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych,
- stałym inwestowaniu w rozwój zawodowy pracowników Ośrodka i rozwój metodyki pracy, przy wykorzystaniu zasobów własnych i podmiotów zewnętrznych (np. Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Województwa Śląskiego) oraz wdrożeniu na większą skalę nowatorskich form wsparcia (np. superwizji pracy socjalnej).

ZAŁĄCZNIK 1 - STRUKTURA ORGANIZACYJNA I ZATRUDNIENIE

Struktura zatrudnienia i płace

Na koniec roku **2015** roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudniał łącznie **504** osób w ramach **475,9** etatu.

Przeciętne zatrudnienie roczne wynosiło **450,99** etatów (bez etatów finansowanych ze środków Unii Europejskiej)

Średnie wynagrodzenie brutto pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynosiło **3004,6** (bez środków z Unii Europejskiej).

Spośród **504** pracowników:

- **389** osób posiada wykształcenie wyższe (co stanowi 77,18% ogółu zatrudnionych)
- **101** osób posiada wykształcenie średnie,
- **9** osób (w ramach 5,5 etatu) posiada wykształcenie zawodowe,
- **5** osób (w ramach 3,75 etatów) posiada wykształcenie podstawowe lub niepełne podstawowe.

Wśród pracowników z wyższym wykształceniem na stanowisku konsultanta, psychologa, psychiatry zatrudnionych było **36** osób, a na stanowisku pracownika socjalnego (głównego specjalisty, starszego specjalisty pracy socjalnej, specjalisty pracy socjalnej, starszego pracownika socjalnego, pracownika socjalnego) **132** osoby Natomiast pracowników z wykształceniem średnim, zajmujących stanowisko pracownika socjalnego było **29** osób.

Z ogólnej liczby **161** pracowników socjalnych, **123** osoby zajmują się przeprowadzaniem wywiadów środowiskowych.

Na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, (młodszego koordynatora rpz, koordynatora rpz, starszego koordynatora rpz) zatrudnionych było **23** osoby, a na stanowisku asystenta rodziny (młodszego asystenta rodziny, asystenta rodziny, starszego asystenta rodziny) – **22** osoby.

W ośrodkach wsparcia zatrudnionych było **28** osób, w tym w Zespole Pomocy Dzieciom i Rodzinom **17** oraz w Domu Noclegowym **11**.

W Świetlicach Specjalistycznych, będących placówkami wsparcia dziennego zatrudnionych było **48** osób.

W Sekcji Mieszkań Chronionych zatrudnionych było **12** osób.

ZAŁĄCZNIK 2 – INFORMATYZACJA

W 2015 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach informatyzacji wykonywano następujące prace:

- Zakupiono komputery i drukarki oraz wymieniono zużyty już sprzęt komputerowy pracujący w Ośrodku.
- Zakupiono przedłużenie opieki nad oprogramowaniem sieciowym.
- Prowadzono bieżące prace konserwacyjne w ramach obowiązujących umów.
- W związku z awarią macierzy, na której przechowywane są dane Ośrodka wystąpiono o dodatkowe środki na zakup tego urządzenia. Po otrzymaniu środków rozpisano przetarg w grudniu 2015 macierz została zakupiona i zainstalowana w serwerowni Ośrodka.

ZAŁĄCZNIK 3 - ZESTAWIENIE REMONTÓW ZREALIZOWANYCH W 2015 ROKU

Lp.	Zakres rzeczowy remontu		Opis	Wykonanie w 2015r. (w zł)
	Adres	Obiekt		
1.	ul. Mikołowska 13/7	filia - mieszkanie dla osób bezdomnych	remont mieszkania celem utworzenia filii mieszkania dla osób potrzebujących schronienia	96 868,33
2.	ul. Chopina 9/3	mieszkanie treningowe dla osób niepełnosprawnych	wykonanie prac remontowo-adaptacyjnych mieszkania	178 234,78
3.	ul. Francuska 70	komórki MOPS	przygotowanie pomieszczeń na potrzeby funkcjonowania komórek MOPS (malowanie, naprawa podłóg, uzupełnienie i dostosowanie instalacji elektrycznej i komputerowej)	54 602,91
4.	ul. Krakowska 138	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 9 i 10, Dom Noclegowy, Specjalistyczny Klub Młodzieżowy nr 2	naprawa tynku kominów, wymiana drzwi w 1 pomieszczeniu na drzwi przeciwpożarowe, naprawa dachu	70 939,48
5.	ul. Czecha 2	Terenowy Punkt Pomocy Społecznej nr 6, Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 1, Świetlica Specjalistyczna nr 5, Specjalistyczny Klub Młodzieżowy nr 3	naprawa tynku w kominie, wyburzenie i wykonanie nowych schodów przy wejściu służbowym w elewacji zachodniej, naprawa elewacji wraz z wymianą orynnowania	22 201,50

422 847,00

ZAŁĄCZNIK 4 – WYKAZ POTRZEB GMINY KATOWICE W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ NA ROK 2016

(zgodnie z art.110 ust.9 oraz art.112 ust.12 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej - OGÓŁEM	Potrzeby 2016
Ogółem wydatki bieżące, w tym:	102 175 527
1. Zadania własne	100 116 535
2. Zadania zlecone	2 058 992
Ogółem inwestycje	220 000
1. Zadania inwestycyjne	65 000
2. Zakupy inwestycyjne	155 000

Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze - 85117 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016
Ogółem zadania bieżące, w tym:	200 743
Zakup usług w Zakładzie Pielęgniarsko-Opiekuńczym	200 743 finansowanie pobytu dzieci będących pod opieką pieczy zastępczej w Zakładach Opiekuńczo -Lecznicznych

Zwalczanie narkomanii - 85153 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 077 365
Świetlice MOPS	785 909 5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	291 456 1 Świetlica specjalistyczna, 1 Klub specjalistyczny, 1 świetlica opiekuńcza

Przeciwdziałanie alkoholizmowi - 85154 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016
Ogółem zadania bieżące, w tym:	3 059 678
Świetlice MOPS	854 448 5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	1 493 503 5 Świetlice specjalistycznych, 1 Klub specjalistyczny, 1 świetlica opiekuńcza, 1 ognisko wychowawcze, 2 koła zainteresowań, 2 praca podwórkowa
zakup usług w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	180 072 usługi w 2 Ośrodkach Interwencji Kryzysowej
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	370 424
Centrum Rehabilitacji Społecznej	105 258 koszty utrzymania pomieszczeń, wynagrodzeń zatrudnionych specjalistów świadczących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi
Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii	55 973
Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego - 85156 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2016
Ogółem zadania bieżące, w tym:	96 036

składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Zakątek"	27 520	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Stanica"	25 272	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w publicznej placówce opiekuńczo-wychowawczej - Dom Dziecka "Tęcza"	19 656	50 wychowanków
składki opłacane za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczo-wychowawczych nr 1,2,3 prowadzonych na zlecenie miasta Katowice	23 588	42 wychowanków

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	296 703	
Świetlice MOPS	246 829	5 Świetlic Specjalistycznych i 3 Kluby Młodzieżowe, łącznie na 184 miejsca
remont	49 874	Remont obiektu przy ul.Orkana 7a

Placówki opiekuńczo-wychowawcze - 85201 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	12 735 726	
Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek	415 120	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie
Dotacje celowe – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie innego powiatu	1 139 479	Przeciętny koszt pobytu dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej poza Katowicami wynosi 4 100,00 zł. miesięcznie
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie wydatków związanych z utrzymaniem dziecka pochodzącego z Katowic w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Katowice prowadzonej na zlecenie miasta Katowice	1 612 800	Koszt pobytu miesięcznie jednego wychowanka wynosi 3 200 zł w ramach dotacji celowej dla organizacji pozarządowej
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Zakątek"	3 068 002	50 miejsc w grupach socjalizacyjnych i w grupie interwencyjnej
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Stanica"	3 355 349	Liczba miejsc w placówce - 50
Zapewnienie opieki dzieciom przez publiczną całodobową placówkę opiekuńczo-wychowawczą - Dom Dziecka "Tęcza"	3 144 976	50 miejsc w placówce opiekuńczo – wychowawczej; 1 grupa usamodzielnienia – 10 wychowanków, 40 miejsc w dwóch budynkach – po 20 wychowanków

zadanie inwestycyjne - Dom Dziecka "Tęcza"	65 000	Wykonanie instalacji nawadniającej ogród
zakupy inwestycyjne - Dom Dziecka "Stanica"	20 000	Zakup schodolazu

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	15 548 414	
Zapewnienie opieki w niepublicznych domach pomocy społecznej	13 822 960	DPS-y mieszczące się na terenie innych powiatów, Rodzinny Dom Pomocy mieszczący się na terenie gminy Katowice dysponujący 8 miejscami
Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym - prowadzenie domów pomocy społecznej	1 725 454	prowadzenie domu pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym dla osób w podeszłym wieku - dotacja

Domy pomocy społecznej - 85202 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	7 978 526	
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Przysań	3 982 376	DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych - 88 miejsc
Zapewnienie całodobowej opieki mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej Zacisze	3 996 150	DPS dla osób w podeszłym wieku - 98 miejsc

Domy pomocy społecznej - 85203 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	7 226 076	
zapewnienie schronienia	347 700	Dom Noclegowy prowadzony przez Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, liczba miejsc noclegowych 50
Dom Noclegowy wraz z filiami	843 732	83 miejsca w domu noclegowym oraz 5 miejsc w filiach oraz 20 dodatkowych doraźnych miejsc w okresie zimowym
Zespół Pomocy Dzieciom i Rodzinom wraz z filiami	1 035 822	70 miejsc w hotelu pomocy społecznej, 76 miejsc w filiach
zakup usług w DDPS	4 134 523	9 Dziennych Domów Pomocy Społecznej prowadzonych przez 3 podmioty, w domach tych znajduje się 427 miejsc dziennego pobytu oraz domy te świadczą usługi w postaci posiłków na wynos dla 262 osób
Budżet Obywatelski	224 818	Wyposażenie DDPS-ów

<i>koszty obsługi</i>	359 344	koszty obsługi realizowanych zadań oraz koszty użyczenia pomieszczeń organizacjom działającym na rzecz pomocy społecznej
<i>program dla osób starszych i niepełnosprawnych Grupa wsparcia - "Radość życia -wszystko mogę"</i>	13 778	
<i>remont</i>	195 126	Remont obiektu przy ul. Orkana 7a
<i>Zakupy inwestycyjne</i>	54 000	Wymiana wyposażenia w kuchniach DDPS-ów w ramach Budżetu Obywatelskiego

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania, w tym:	1 080 720	
<i>Dotacja na prowadzenie ŚDS</i>	1 080 720	Środki niezbędne na kontynuację trzech umów w kwocie 1 080 720,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi 1). ŚDS CONVIVERE 25 osób x 1 140 zł. x 12 miesięcy = 342 000,00 zł. 2). ŚDS CARITAS 20 osób x 1 140 zł. x 12 miesięcy = 273 600,00 zł. 3). ŚDS PRZYSTAŃ 34 osoby x 1 140 zł. X 12 miesięcy = 465 120,00 zł.

Ośrodki wsparcia - 85203 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania, w tym:	465 120	
<i>Dotacja na prowadzenie ŚDS</i>	465 120	Środki niezbędne na kontynuację umowy w kwocie 465 120,00 zł. na zadanie - prowadzenie ośrodka wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi AD VITAM DIGNAM 34 osoby x 1 140 zł. x 12 miesięcy = 465 120,00 zł.

Rodziny zastępcze - 85204 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 346 455	
<i>Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych</i>	693 450	kontynuacja nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie

<i>Świadczenia dla rodzin zastępczych</i>	5 146 990	świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych
<i>Wynagrodzenia zawodowych rodzin zastępczych</i>	702 368	wynagrodzenia dla zawodowych rodzin zastępczych w tym koszty pracodawcy
<i>Szkolenia dla rodzin zastępczych</i>	22 800	
<i>funkcjonowanie Zespołu ds. Pieczy Zastępczej</i>	1 315 184	koszty wynagrodzeń i funkcjonowania Zespołu
<i>Dotacje celowe – środki przeznaczone na pokrywanie wydatków związanych z umieszczeniem dziecka pochodzącego z Katowic w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu</i>	1 465 663	Przeciętny koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej poza Katowicami wynosi 1 800,00 zł. miesięcznie

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	293 959	
<i>OIK - przeciwdziałanie przemocy</i>	293 959	koszt utrzymania Ośrodka Interwencji Kryzysowej w zakresie udzielania pomocy dla ofiar przemocy

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 85205 - zadania zlecone powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	11 844 zł	
<i>OIK - przeciwdziałanie przemocy</i>	11 844 zł	koszt wynagrodzeń specjalistów realizujących program dla sprawców przemocy

Zadania w zakresie wspierania rodziny - 85206 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania, w tym:	1 934 447	
<i>funkcjonowanie Zespołu ds. Asysty Rodzinnej</i>	808 858	koszt wynagrodzeń i funkcjonowania Zespołu
<i>Prowadzenie placówek wsparcia dziennego</i>	1 095 589	3 świetlice specjalistyczne, 2 świetlice opiekuńcze
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	30 000	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka

Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane przez osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej - 85213 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	396 392	
<i>ubezpieczenia zdrowotne</i>	396 392	Ubezpieczenie zdrowotne dla osób uprawnionych do pobierania zasiłku stałego, dla uprawnionych osób bezdomnych realizujących program wychodzenia z bezdomności, dla dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego, dla osób objętych indywidualnym ubezpieczeniem zdrowotnym

Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe - 85214 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	9 170 033	
<i>świadczenia z pomocy społecznej na bieżące utrzymanie rodzin</i>	8 380 233	Zasiłki i pomoc w naturze
<i>pomoc dla dzieci</i>	776 800	wyprawki szkolne 500, zielona szkoła 56 000, bilety dla dzieci na dojazdy do szkół w tym bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych 8 500, potrzeby dziecka oczekującego na umieszczenie w rodzinie zastępczej 3 150, wypoczynek dzieci 605 500, dożywianie dodatkowe 123 650
<i>Zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego</i>	13 000	Wypłaty zasiłków losowych dla około 20 rodzin

Zasiłki stałe- 85216 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	3 942 961	
<i>zasiłki stałe</i>	3 942 961	zasiłki stałe dla osób uprawnionych, ilość osób rocznie około 1400 osób

Powiatowe centra pomocy rodzinie - 85218 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	139 855	
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	139 855	środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – prowadzenie poradnictwa specjalistycznego.

Ośrodki pomocy społecznej - 85219 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	16 389 484	
<i>praca socjalna</i>	5 396 464	koszty świadczenia pracy socjalnej dla mieszkańców Katowic

<i>poradnictwo specjalistyczne</i>	106 302	koszt świadczenia poradnictwa specjalistycznego dla osób bezrobotnych
<i>koszty obsługi</i>	10 786 718	Koszty utrzymania i wynagrodzeń pracowników Działów centralnych i Terenowych Punktów Pomocy Społecznej
<i>remonty</i>	100 000	Remont obiektu przy ul. Morcinka 19a
<i>zakupy inwestycyjne</i>	81 000	Zakup sprzętu informatycznego – 16 000 zł; zapewnienie bezpieczeństwa informatycznego 65 000 zł

Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej - 85220 - zadania własne powiatu	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	1 451 313	
<i>poradnictwo specjalistyczne (Sekcja Psychologiczno-Pedagogiczna)</i>	172 771	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc dla rodzin oraz szkolenia dla rodzin zastępczych
<i>Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	349 290	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób zaburzonych psychicznie
<i>OIK - przeciwdziałanie kryzysowi</i>	212 848	koszt utrzymania i wynagrodzeń specjalistów świadczących pomoc na rzecz osób będących w sytuacji kryzysowej
<i>Wspieranie rodziny i piecza zastępcza</i>	26 951	Szkolenia dla rodzin zastępczych oraz kandydatów na rodziny zastępcze
<i>mieszkania chronione dla osób starszych, z upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnych</i>	689 453	3 mieszkania przeznaczone dla 21 osób

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	3 316 648	
<i>usługi opiekuńcze</i>	2 949 780	Usługi opiekuńcze świadczyć będą 4 podmioty. Miesięcznie wykonywane będzie około 26 452 godziny.
<i>specjalistyczne usługi opiekuńcze</i>	351 368	Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczyć będą 4 podmioty. Miesięcznie wykonywane będzie około 2 834 godziny.
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	15 500	Środki zostaną przeznaczone na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej - usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin z dziećmi

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze - 85228 - zadania zlecone gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	405 272	

<i>zakup usług opiekuńczych-specjalistycznych</i>	43 199	Miesięcznie wykonywane jest około 275 godzin.
<i>usługi specjalistyczne wykonywane przez Centrum Rehabilitacji Społecznej</i>	362 073	Koszty utrzymania i wynagrodzeń dla osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze

Pozostała działalność - 85295 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	5 596 757	
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	41 127	Posiłki w Środowiskowych Domach Samopomocy
<i>Posiłek dla potrzebujących</i>	4 675 449	Dożywianie w żłobku i przedszkolu, obiady szkole
<i>Posiłek dla potrzebujących bez wywiadu (bez decyzji)</i>	60 000	Dzieci dożywiane w szkołach - dożywianie bez wywiadu
<i>Dowóz posiłków do szkół</i>	41 127	Dowóz posiłków do szkół
<i>Dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym</i>	779 054	Realizacja zadań: środki przeznaczone na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – udzielenie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania (724 054 zł), prowadzenie pracy socjalnej 5 000 zł.) oraz działalność charytatywna (50 000 zł.)

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska - 90004 - zadania własne gminy	Potrzeby 2016	
Ogółem zadania bieżące, w tym:	15 000	
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach – Dom Dziecka ‘Zakątek’	15 000	